

Implementatie- evaluatie

Februari 2025

Hoog
mikken voor
de lage landen!

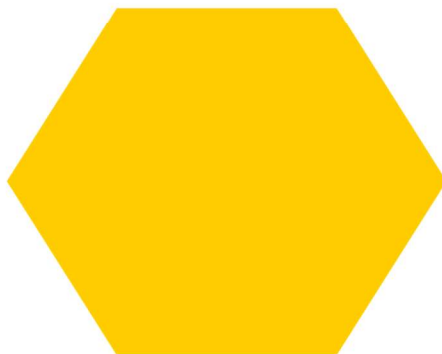
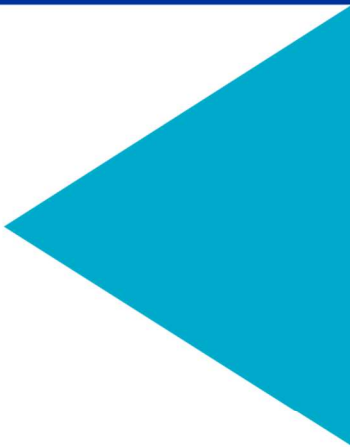
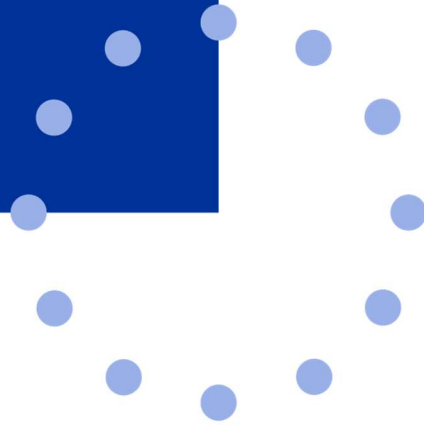
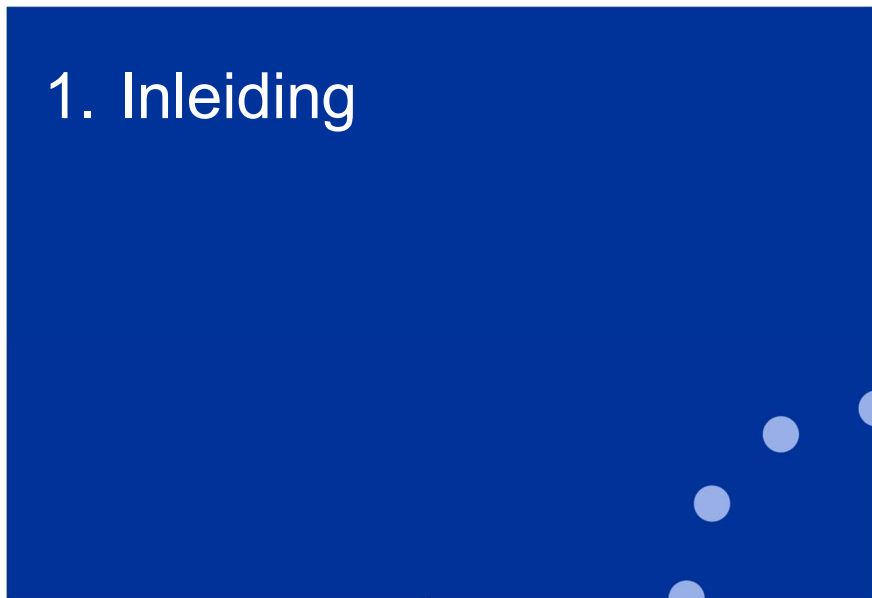
grensregio.eu

Inhoud

1. Inleiding.....	4
2. Doel en methodiek.....	7
3. Uitkomsten van de evaluatie en verwerking van de suggesties	11
3.1 Opzet van dit hoofdstuk	12
3.2 Respons enquête en panelbesprekingen	12
3.3 Inhoudelijk kader, leidraden en tools	13
A. Interreg Programma (IP) en indicatoren	13
B. Horizontale principes	14
C. Doelgroepen	14
3.4 Regelgevend kader, leidraden en tools	14
A. Programmareglement	14
B. Toetsen OIM en KMO/MKB en bijbehorende leidraden	16
C. Vereenvoudigde kostenopties en leidraden en tools bij budgetopmaak.....	18
D. SPF of open partnerschap	20
E. Overige input rond regelgeving en administratieve vereenvoudiging	20
3.5 Acquisitie en selectie	21
A. Oproepsysteem.....	21
B. Acquisitiegerichte communicatie.....	22
C. Aanmelding- en aanvraagproces	23
D. E-loket als indieningsportaal.....	26
E. Beoordelingssysteem en (pre)selectieproces	26
3.6 Monitoring en begeleiding.....	29
A. Monitoring en begeleiding tijdens projectuitvoering	30
B. Ondersteuning communicatie	33
3.7 Partnerschap en cofinanciering	35
A. Samenwerking	35
B. Cofinanciering	35
4. Aanbevelingen	37
5. Bijlagen	39
A. Bijlage 1: Managementsamenvatting.....	40
B. Bijlage 2: Overzicht van aanbevelingen.....	46

C.	Bijlage 3: Enquête: vragen en resultaten	52
D.	Bijlage 4: Panels: deelnemers en data	62
E.	Bijlage 5: Tussentijdse analyse na oproep 1	66
F.	Bijlage 6: Tussentijdse analyse na oproep 2	67
G.	Bijlage 7: Tussentijdse analyse na oproep 3	72

1. Inleiding

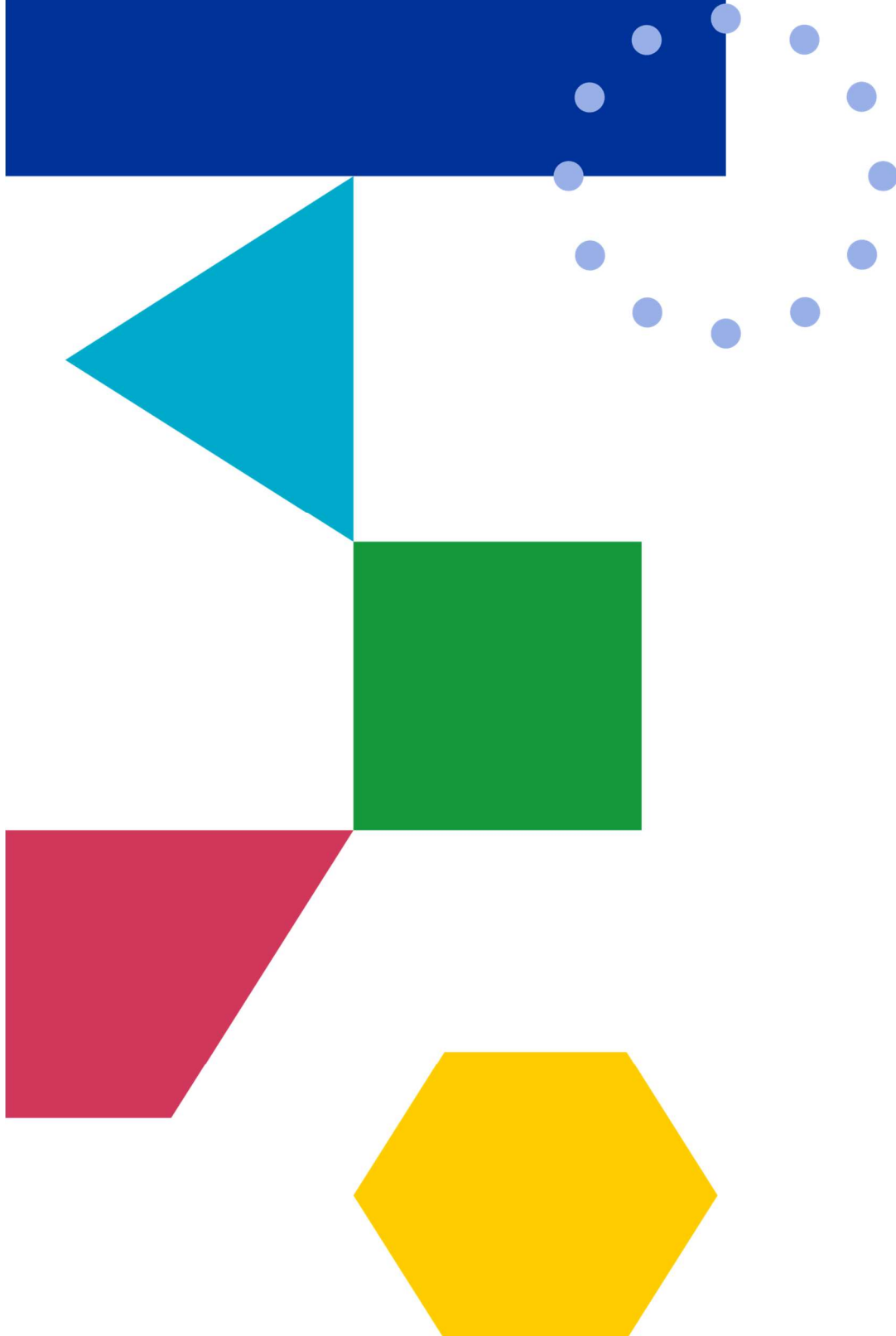
Zoals voorzien in het evaluatieplan werd medio 2024 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd naar de implementatie of werking van Interreg VI Vlaanderen-Nederland. Op basis van een enquête onder (potentiële) begunstigden en vier panelgesprekken werd nagegaan in hoeverre het Interreg-programma transparant, eenvoudig en klantvriendelijk is en efficiënt wordt beheerd en aangestuurd. In onderliggend rapport wordt stilgestaan bij het doel en de methodiek van deze evaluatie, de uitkomsten en de leerpunten en aanbevelingen welke het Gemeenschappelijk Secretariaat (GS) hieruit destilleert voor de rest van de programmaperiode en/of een eventueel Interreg VII.

In bijlage 1 van dit rapport vindt u een managementsamenvatting bij dit rapport. Bijlage 2 geeft een overzicht van alle aanbevelingen.

2. Doel en methodiek

In het evaluatieplan is via onderstaand overzicht voorzien om op meerdere momenten tijdens de programma-uitvoering stil te staan bij de implementatie van het Interreg-programma, en dit zowel op vlak van 'effectiviteit' (inhoudelijk) als 'efficiëntie' (werking).

<p>Doel</p>	<p>Het doel is om een procesanalyse uit te voeren aangaande de programma-implementatie en na te gaan of de doelstellingen behaald zullen worden.</p> <p>De criteria zijn effectiviteit en efficiëntie.</p> <p>De belangrijkste aspecten:</p> <p>A. <i>Verlopen de committeringen conform doelstellingen IP:</i> Worden de assen ingevuld zoals voorzien?</p> <p>B. <i>Regelgevend kader:</i> Is het regelgevend kader duidelijk? Zijn de beoogde administratieve vereenvoudigingen gerealiseerd?</p> <p>C. <i>Projectmonitoring:</i> Zijn de procedures duidelijk? Is de begeleiding/monitoring van projecten (adhv inhoudelijke rapportages, werkbezoeken, behandeling declaraties,...) adequaat?</p> <p>D. <i>Communicatie:</i> Worden de doelstellingen van de communicatie¹ gerealiseerd? Is het communicatiebeleid voor dit aspect efficiënt?</p> <p>E. <i>Programmabeheer:</i> Functioneren de beheerautoriteit en GS naar behoren? Verloopt de afstemming tussen deze autoriteit en het GS enerzijds, en met de AA anderzijds, optimaal?</p> <p>F. <i>Horizontale principes:</i> Hoe functioneert het programma op het vlak van horizontale principes?</p>
<p>Methode en data</p>	<p>Een analyse na oproep 1 en 2</p> <p>Voor alle onderdelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • desk research en analyse (o.a. van gegevens in het e-loket) • panelbesprekingen (bijv. met projectindieners, GS-medewerkers en projectadviseurs) • enquêtes • en analyse van de communicatieoutput in cijfers samen met een kwalitatieve analyse <p>Uitgevoerd met een gemixte aanpak van interne en externe expertise.</p>
<p>Databeschikbaarheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KPI-informatie uit het e-loket • Effectiviteitsanalyses • Enquêtes die worden uitgestuurd naar alle projectindieners • Panel besprekingen met stakeholders

¹ Met name gericht op acquisitie en het door leiden van relevante projectresultaten via de monitoring door het GS.

	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie over communicatie en bereik van de communicatiemiddelen
Planning	<p>Aspect A na iedere oproep.</p> <p>Implementatie-evaluatie (alle overige aspecten) afgerond Q4 2024.</p>

De analyse of de committeringen verlopen conform de doelstellingen in het IP (onderdeel A), gebeurt na iedere oproep. Aan de hand van deze tussentijdse analyses bepaalt het Comité budget, timing en vooral inhoudelijke focus van de volgende oproep. Op moment van schrijven werd dit aspect reeds na oproepen 1, 2 en 3 uitgevoerd en werden deze tussentijdse analyses telkens besproken in het Comité. De 3 tussentijdse analyses zijn toegevoegd in bijlagen 5 t/m 7.

Onderliggend hoofddocument behandelt de efficiëntie of werking van het programma, oftewel de aspecten B t/m F uit bovenstaand overzicht. Voor onderdeel D 'communicatie' zijn aanvullend ook de jaarplannen Communicatie relevant². Deze bevatten telkens een terugblik op en analyse van de communicatie-activiteiten die het voorgaande jaar zijn uitgevoerd. Daarbij is er ook aandacht voor de communicatie met de burger.

Dit rapport is gebaseerd op een enquête onder (potentiële) begunstigden en vier panelgesprekken, welke conform het evaluatieplan uitgevoerd werden door medewerkers van het Gemeenschappelijk Secretariaat (GS). Het opzet van de implementatie-evaluatie, inclusief de concrete vragenlijst voor de enquête, is wel ex-ante voorgelegd aan een externe evaluator. Diens conclusie was dat het voorziene opzet voldeed, ook op het vlak van voldoende functionele onafhankelijkheid van de evaluatoren. De externe evaluator formuleerde enkele aanbevelingen voor de concrete uitvoering van de implementatie-evaluatie. Deze werden door de Werkgroep Evaluatie van het GS ter harte genomen.

Het evaluatieplan voorziet ook dat er tijdens de uitvoering ervan informatie wordt uitgewisseld via verschillende kanalen, namelijk Interact, de naburige Interreg-programma's en de nationale EFRO-programma's. Aan dit voornemen is bij deze implementatie-evaluatie invulling gegeven door feedback op het concept-rapport te vragen aan die naburige Interreg- en nationale EFRO-programma's. De uitwisseling van informatie met Interact gebeurt doorlopend via de deelname van GS-medewerkers aan workshops van Interact, alsook via het volgen van gecertificeerde opleidingen in verband met evaluatie-thema's aan de Interact Academy.

² Links naar die jaarplannen (met een terugblik op het voorgaande jaar): [2022](#), [2023](#), [2024](#).

3. Uitkomsten van de evaluatie en verwerking van de suggesties

3.1 Opzet van dit hoofdstuk

In hoofdstuk 3 behandelt de werkgroep evaluatie de respons op de enquête en de input geformuleerd door deelnemers aan de enquête en/of interne of externe leden van de verschillende panels.

Sommige voorstellen of aandachtspunten werden door veel respondenten uit de enquête benoemd, en als relevante suggesties erkend in diverse panels. Sommige suggesties of verbeterpunten werden slechts een enkele keer aangehaald in de enquête en (daarom ook) niet of nauwelijks besproken in de panels. Alle (uitvoerbare) suggesties worden in dit hoofdstuk opgenomen, maar er wordt onderscheid gemaakt tussen suggesties naar gelang de frequentie en/of intensiteit waarmee ze in de enquête of panels naar voren kwamen als breed gedragen of niet.

Heel wat input gaat in op het nut van of eventuele verbeterpunten aan concrete gidsen, leidraden of andere tools of documenten welke het programma aanbiedt aan (aspirant-)begunstigden. Er is voor geopteerd om deze tools en documenten niet telkens toe te lichten, maar om de eerste keer dat ze worden benoemd, een koppeling te maken naar desbetreffend document of tool zoals aangeboden op de downloads-pagina van de programmawebseite.

Telkens na de duiding van input uit de enquête en/of panelbesprekingen, behandelt de werkgroep evaluatie de haalbaarheid en het nut van de specifieke input, in kaders. In deze kaders worden de argumenten om input al dan niet over te nemen, benoemd. De voorstellen achter welke de werkgroep – in specifieke gevallen na feedback te hebben verkregen van andere medewerkers binnen het secretariaat of de beheerautoriteit – zich kan scharen, betreffen ofwel elementen van aanpassingen in de werking van het programma op het competentieniveau van het programmasecretariaat zelf, ofwel aanpassingen welke onder de bevoegdheid vallen van het Comité van Toezicht, de beheerautoriteit of het coördinatorenoverleg (COG). De eerste groep (interne) aanbevelingen wordt doorgevoerd binnen de werking van het programmasecretariaat. De tweede groep aanbevelingen, aan hogere gremia, is opgenomen in hoofdstuk 4.

3.2 Respons enquête en panelbesprekingen

De enquête werd via Google Forms verstuurd aan 1.311 (aspirant-)begunstigden, betrokken in oproep 1, en volledig ingevuld door 126 onder hen. Na oproep 2 werd deze verstuurd aan 823 personen en ingevuld door 72 personen. De responsgraad is daarmee 9%. Het valt daarbij op dat de reacties voornamelijk kwamen van personen betrokken in goedgekeurde of gepreselecteerde projectaanvragen (120 personen, oftewel 12% van 985 aangeschreven indieners van een aanvraag) ten opzichte van personen betrokken in afgekeurde aanmeldingen (78 personen, oftewel 7% van 1.149 aangeschreven indieners van een aanmelding). Hiermee wordt rekening gehouden bij het analyseren van de resultaten.

De enquête stond voor oproep 1 open van 10 januari 2023 tot 10 februari 2023 en voor oproep 2 van 19 oktober tot 17 november 2023. Drie weken na het uitzetten van de enquête werd telkens een reminder gestuurd.

De enquête begint met een aantal identificatievragen. Deze vragen gaan over de status van het project, de organisatievorm, de rol van de respondent binnen het project (projectpartner of -verantwoordelijke) en de voorziene rol van de organisatie in het project. Uit de antwoorden op deze identificatievragen blijkt dat:

- De meeste reacties op de enquête van inhoudelijk verantwoordelijken (73%) van de projectpartners kwamen, gevolgd door medewerkers (16%) en slechts 11% financieel verantwoordelijken;
- Er meer reacties van (medewerkers van de organisaties van) projectpartners (68%) zijn dan van (medewerkers van de organisaties van) projectverantwoordelijken (32%);
- De meeste input van opleidings- of kennisinstellingen (> 60%) kwam, gevolgd door kmo/mkb en overheidsinstellingen.

Bijlage 3 geeft een overzicht van de enquêtevragen, zoals geformuleerd richting (potentiële begunstigden) en de resultaten van de enquête voor die vragen.

De enquêteresultaten werden besproken in vier panels:

- Panel GS-medewerkers, bestaande uit een selectie van in de projectopvolging betrokken medewerkers
- Panel begunstigen, vormgegeven als een representatieve weerspiegeling van (aspirant-)begunstigen
- Panel programmapartners, concreet de leden van het coördinatorenoverleg
- Panel kader, bestaande uit de beheerautoriteit, programmadirecteur en celhoofden van het GS

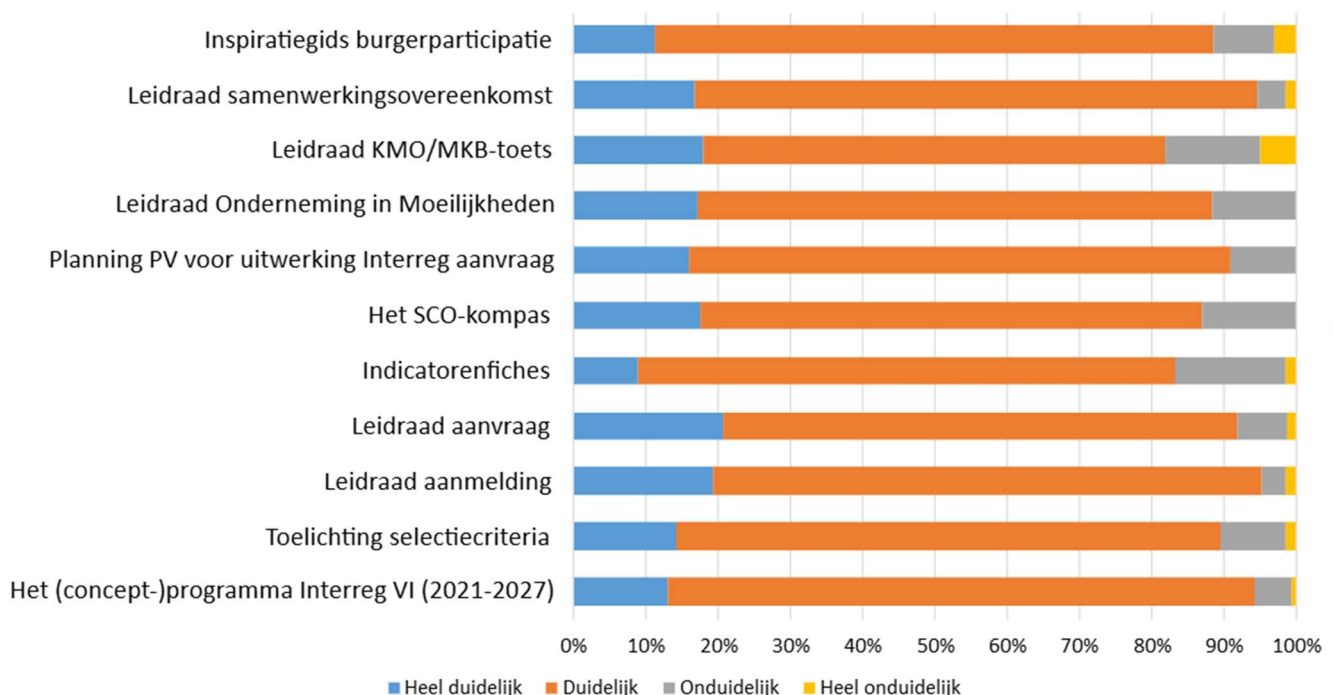
In bijlage 4 is het overzicht van panels opgenomen (incl. daaraan participerende organisaties).

3.3 Inhoudelijk kader, leidraden en tools

A. Interreg Programma (IP) en indicatoren

Het Interreg Programma (IP) wordt door 94% van de respondenten als duidelijk of heel duidelijk ervaren (grafiek 1). Dit document is ook door een groot deel van de respondenten gebruikt. Het IP als zodanig behoeft dan ook geen aanpassing of aanvullingen; de implementatie-evaluatie geeft geen aanleiding om de Commissie te benaderen met een wijzigingsverzoek.

1. Duidelijkheid documenten op programmawebste

In de publieksversie van het IP werden de indicatoren niet opgenomen. Deelnemers in het GS-panel gaven aan dat projectpartners niet altijd duidelijk zicht hebben hoe de indicatoren zich verhouden tot de projectoutputs die ze zelf moeten formuleren. Daarom werd de suggestie gedaan om de indicatoren ook in de publieksversie van het IP op te nemen, zodat het voor potentiële projectpartners duidelijk is naar welk type projecten het programma op zoek is.

1. De werkgroep evaluatie merkt op dat een aanvulling van de publieksversie van het IP niet meer heel relevant is na lancering van de vierde (en wellicht laatste) oproep. De werkgroep ziet daarom geen nood aan het toevoegen van indicatoren aan de publieksversie van het IP.

Bijkomend merkt de werkgroep evaluatie op dat er nood is aan goede communicatie over het belang en de rol van indicatoren. Hierin ligt ook een rol voor medewerkers van het gemeenschappelijk secretariaat. In de peer-to-peer kennisdeling onder projectadviseurs dienen good practices rond indicatoren daarom zeker een plaats te krijgen.

B. Horizontale principes

De meeste respondenten van de enquête zijn bekend met de horizontale principes. Zo vindt meer dan 90% de focus op en invulling van duurzame ontwikkeling in het programma (heel) duidelijk. Met 85% is ook het concept (focus op) maatschappelijke noden (heel) duidelijk voor de respondenten. Tenslotte zijn gelijke kansen, non-discriminatie en gendergelijkheid nog steeds duidelijk of heel duidelijk voor de respondenten, maar met 58% wel aanzienlijk minder dan de overige onderdelen. Meer dan 10% geeft aan niet bekend te zijn met hoe de principes van gelijke kansen, non-discriminatie en gendergelijkheid hun doorwerking vinden in de focus en uitvoering van het programma. Deze relatieve onbekendheid ontstaat wellicht vooral omdat het IP niet expliciet focust op projecten die gelijke kansen, non-discriminatie en gendergelijkheid bevorderen; het programma wil vooral dat de projecten in hun uitvoering geen negatieve effecten veroorzaken op valk van gelijkheid. Binnen de panels werd op deze resultaten dan ook geen bijkomende feedback gegeven en er werden geen suggesties geformuleerd.

C. Doelgroepen

Op de vraag of het programma voldoende de beoogde doelgroepen kan bereiken die bij start van het programma gedefinieerd werden, geeft het panel programmapartners aan dat we nog vaak de *usual suspects* bereiken. In het panel begunstigen werd benoemd dat het niet altijd evident is om KMO/MKB te betrekken in een project, door de vooroordelen rond administratie en opvolging die er nog steeds leven bij bedrijven. De verschillende toetsen en bewijsdocumenten die bij aanmelding en/of aanvraag aangeleverd moeten worden, bevestigen dit vooroordeel enkel bij deze doelgroep.

2. De werkgroep evaluatie formuleert geen specifiek voorstel. Vanzelfsprekend dient het programma ook nieuwe doelgroepen te bereiken, en ook nieuwe kleine en middelgrote ondernemingen. Er gebeurt al veel om vooroordelen rond administratieve rompslomp te ontcrachten, maar we kunnen dat niet bewerkstelligen door toetsen die vanuit het regelgevend kader worden opgelegd, af te schaffen. De vraag of het programma minder moet openstaan voor inhoudelijke goede projecten waarin 'usual suspects' zijn betrokken, is eerder politiek van aard. De werkgroep suggereert het Comité om blijvend (bij iedere nieuwe oproep en bij de start van een nieuw programma) stil te staan bij de vraag of nieuwe/andere doelgroepen bereikt moeten worden.

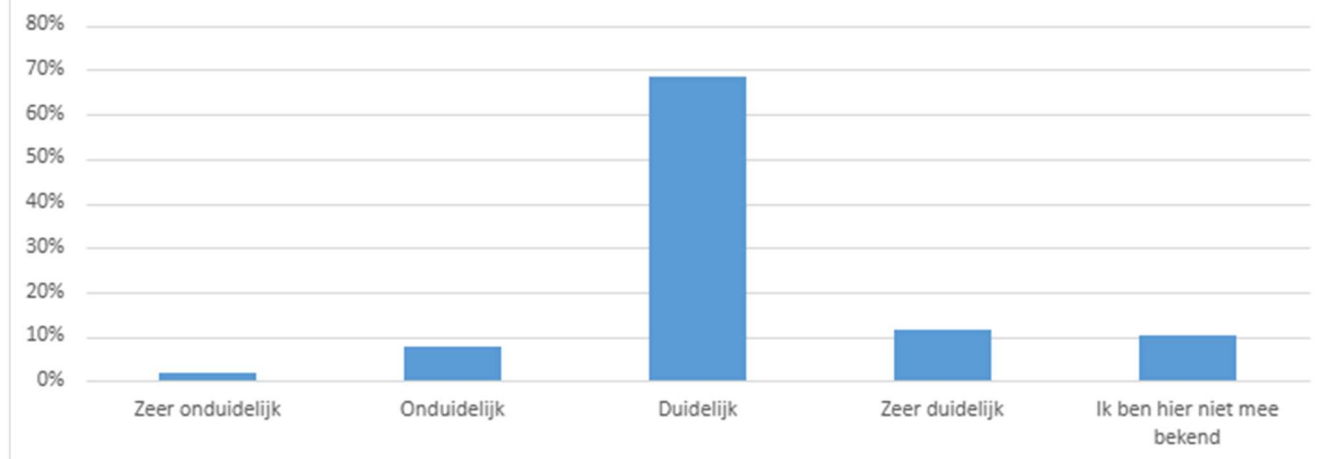
3.4 Regelgevend kader, leidraden en tools

A. Programmareglement

Ruim 80% van de respondenten van de enquête vindt het programmareglement duidelijk of zelfs zeer duidelijk, 10% vindt het onduidelijk of zeer onduidelijk en 10% geeft aan niet bekend te zijn met het document (zie grafiek 2). Projectverantwoordelijken lijken – logischerwijs - meer kennis te hebben over het reglement aangezien uit deze groep 91% aangeeft het (zeer) duidelijk te vinden en maar 6% aangeeft het (zeer) onduidelijk te vinden.

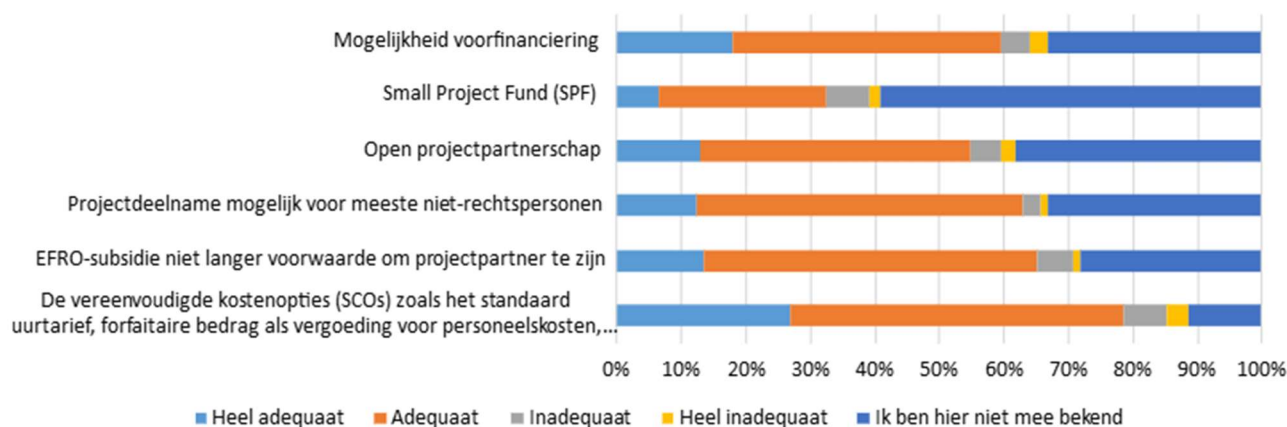
2. Duidelijkheid programmareglement

Wanneer we kijken naar de verschillende elementen van het programmareglement valt op dat, afgezien van de vereenvoudigde kostenopties, telkens meer dan 30% aangeeft niet mee bekend te zijn met desbetreffend onderdeel (grafiek 3). Dit is niet per se zeer verrassend. Veel onderdelen van het reglement, zoals de mogelijkheid tot een SPF of Open Projectpartnerschap, zijn niet meer van toepassing wanneer een project uitgewerkt wordt aangezien hier al keuzes over gemaakt zijn.

Wanneer we voor de verschillende onderdelen inzoomen op de respondenten die bekend waren met die onderdelen, kunnen we zien of men van mening is dat de regelgeving als 'adequaat' (helder geformuleerd en werkbaar) wordt beschouwd. De vereenvoudigde kostenopties zijn zeer adequaat: de begunstigen zijn hier erg enthousiast. Ook de mogelijkheden rond voorfinanciering worden gesmaakt, en zijn helder uiteengezet. In negatieve zin vallen de regels rond Small Project Funds (SPF) op. Hier gaf 20% aan dat dit stuk regelgeving inadequaat of heel inadequaat is opgesteld. Dit percentage blijft over beide oproepen ongeveer gelijk.

3. Adequatheid elementen programmareglement

Het beeld uit de enquête wordt bevestigd door de panels, waarin de consensus ook was dat het programmareglement heel duidelijk is. Doordat informatie soms niet op verschillende plekken herhaald wordt en gebruikers die het programmareglement doornemen heel specifiek op zoek gaan in specifieke hoofdstukken stellen enkele medewerkers van het programmasecretariaat voor om in het programmareglement te verwijzen naar leidraden voor meer verduidelijking voor projectpartners.

Concrete elementen waarrond volgens deelnemers aan de panels soms onduidelijkheid ontstaat, is in welke situaties sprake is van verplicht gebruik van het VUT-systeem en welke concrete regels gelden ten aanzien van de

projectdeelname van niet-rechtspersonen. Deze worden benoemd in het reglement, maar niet op iedere plek waar een begunstigde mogelijk naar teruggrijpt in een zoektocht naar de toepasselijke regels. Panelleden achtten het denkbaar deze regels op *alle* logische plaatsen in het reglement te benoemen.

3. Leidraden bieden waar mogelijk inzicht in de relevante gerelateerde passages van het programmareglement. In de leidraden wordt al verwezen naar het reglement, maar niet vice versa. Indien per bepaling in het reglement een verwijzing naar gerelateerde leidraden wordt ingevoerd, wordt het reglement verzwaard met veel extra informatie. Er zou ook onduidelijkheid kunnen ontstaan over de status van leidraden - op basis waarvan begunstigten geen rechten kunnen doen gelden - ten opzichte van het reglement, dat een duidelijk regelgevend karakter heeft.

De werkgroep evaluatie beaamt dat het zinvol kan zijn bepaalde regels te herhalen op meerdere plaatsen in het reglement. Tegelijkertijd wil zij waken voor te veel herhaling, ook omdat hierdoor risico's ontstaan aangaande de eenduidigheid van het reglement.

Voorstellen aan het Comité van Toezicht met betrekking tot aanpassingen aan het programmareglement zijn de bevoegdheid van de beheerautoriteit. Bovenstaande reflecties van de werkgroep evaluatie zullen worden meegenomen in de bespreking met de beheerautoriteit van de verschillende suggesties ten aanzien van de tekst van het programmareglement.

Telkens als het Comité van Toezicht een aanpassing aan het programmareglement valideert, worden de projectuitvoerders hiervan op de hoogte gesteld via het e-loket. In dat bericht wordt een document met track changes gestuurd, opdat de projectuitvoerders kunnen nakijken welke concrete aanpassingen er zijn doorgevoerd. Enkele deelnemers in het panel begunstigten geven aan dat die werkwijze te lastig is om snel inzicht te krijgen welke wijzigingen in het programmareglement zijn doorgevoerd. Zij stelden voor om een bericht naar de begunstigten te sturen met bijkomend een lijst in het e-loketbericht zelf van zaken die aangepast zijn.

4. De werkgroep beaamt dat de communicatie klantgericht moet zijn en concludeert dat verbeteringen mogelijk zijn in de manier waarop aanpassingen aan het reglement worden gecommuniceerd. Wijzigingen zijn heel vaak vereenvoudigingen of verduidelijkingen, en een begeleidend bericht biedt de opportuniteit dat te benoemen. Wel wordt aangehaald dat het van belang is dat de eindgebruikers nog steeds in het reglement zelf gaan kijken om te zien wát een wijziging exact inhoudt. Het bericht zou dus gewag kunnen maken van 'een aanpassing, vereenvoudiging of verduidelijking over de regels rond x', zonder de aanpassing in de begeleidende tekst te willen samenvatten. Zo wordt voorkomen dat begunstigten belangrijke informatie (details) missen. De werkgroep stelt verder voor om bijkomend na te gaan bij de projectadviseurs hoe zij omgaan met informatiedeling ten aanzien van projecten wanneer het programmareglement gewijzigd is.

Voor enkele begunstigten was onduidelijk of grote bedrijven aan elk type project of in elke specifieke doelstelling kunnen deelnemen vanuit de regels die de verordening oplegt. Deze begunstigten suggereerden om deze regels niet enkel in het reglement, maar ook apart te benoemen in het e-loket.

5. De werkgroep acht het praktisch niet haalbaar noch wenselijk om één element van regelgeving ook in het e-loket op te nemen (en verder nergens regelgeving in het e-loket uit te schrijven). De Werkgroep stelt voor een leidraad op te stellen die specifiek gericht is op deelname van bedrijven (groot en KMO/MKB). De regels rond deelname van grote bedrijven in de verschillende doelstellingen komen daarin dan duidelijk aan bod. Eventueel kan dit onderwerp ook aan bod komen in het customer journey document dat in aanbeveling 7 wordt genoemd.

B. Toetsen OIM en KMO/MKB en bijbehorende leidraden

Een belangrijk onderdeel van het regelgevend kader betreft een tweetal 'ingangstoetsen', de 'OIM'-toets en de KMO/MKB-toets. Deze toetsen en vragenlijsten ontworpen voor het bepalen of ondernemingen 'in moeilijkheden' (OIM)

zijn, en of het kleine en middelgrote ondernemingen dan wel grote ondernemingen (kmo/mkb-toets) betreffen, geven relatief veel onvrede blijkens de resultaten van de enquête.

30% van de ondervraagden gaf aan ontevreden of zelfs heel ontevreden te zijn over het ontwerp en/of de timing van deze toetsen. Dit probleem was gekend en een gedeelte van de ontevredenheid komt doordat het e-loket nog volop in ontwikkeling was tijdens het uitwerken van de oproep 1 projectaanvragen. Om dezelfde reden was waarschijnlijk een groot deel van de ondervraagden (heel) ontevreden over de tools voor en begeleiding bij het opmaken van de budgetten (25%, zie in paragraaf C hieronder). Dit wordt bevestigd in de info die respondenten neerschreven bij de open vraag van de enquête waar meerdere keren bugs worden benoemd. Wanneer we deze resultaten op deze vraag uit de eerste oproep vergelijken met die van de tweede oproep, zien we een duidelijke verbetering in de ervaring van de gebruikers.

In het panel van begunstigden werd bijkomend aangegeven dat het te laat in het proces duidelijk is of een partner kwalificeert als KMO/MKB, dan wel een grote onderneming. Parallel kan worden gesteld dat het soms te laat duidelijk wordt dat een onderneming volgens de Europese definitie 'in moeilijkheden' is. Hierdoor ontstaat onvrede bij bedrijven die wel mee het volledige traject (tot aanvraag) lopen, maar alsnog niet in aanmerking komen voor EFRO-subsidies.

6. De werkgroep evaluatie beaamt dat het belangrijk is om bedrijven zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over hun status. Projectpromotoren en projectadviseurs hebben een belangrijke rol in het zo vroeg mogelijk sensibiliseren van bedrijven; ondernemingen dienen zich ervan bewust te zijn dat ze de beide toetsen moeten doorstaan als ze (als kmo/mkb) willen kunnen deelnemen in een project. Het simpelweg (nog verder) vervroegen van de toetsen is praktisch onhaalbaar, ook omdat de toetsen zich moeten baseren op recente informatie.

In het panel 'kader' werd de onmogelijkheid om de toetsen te vervroegen ook benoemd. Enkel sensibilisering en het stimuleren van vroegtijdig 'self-testen' kan helpen om de bovengenoemde onvrede te vermijden. In dit panel werd voorgesteld om een *customer journey document* op te maken, een processchets met links naar self-testing mogelijkheden welke bedrijven aan het begin van een traject verduidelijkt wat er hen te wachten staat.

7. De werkgroep evaluatie acht een customer journey document een heel zinvolle suggestie. Het hoeft niet per se enkel een document te zijn maar kan ook worden gepercipieerd als bijvoorbeeld een filmpje. Belangrijk is dat de tool potentiële indieners en dan met name partijen die privaat zijn en/of winstgericht opereren, een overzicht biedt van de te nemen hordes, en doorverwijst naar definities en self-testing tools. Bij self-testing tools dient wel rekening te worden gehouden met het risico dat sommige bedrijven juist uit een zelftest onterecht kunnen opmaken niet te kunnen deelnemen aan het programma. De Werkgroep adviseert dan ook een customer journey tool op te maken en nader te onderzoeken of en hoe zelftesting hierin een plaats moet krijgen, voor de verschillende hordes die in het document of filmpje worden behandeld.

Deelnemers aan het panel begunstigden benoemden ook dat het voor bedrijven makkelijker is om deel te nemen aan bepaalde andere Europese programma's dan aan Interreg Vlaanderen-Nederland en dit niet altijd duidelijk te verklaren is aan deze bedrijven. Een enkele deelnemer stelde dat het programma striktere normen hanteert in de OIM-toets, dan andere Europese fondsen.

8. De werkgroep evaluatie herkent de eerste opmerking. Interreg Vlaanderen-Nederland is enerzijds sterk gericht op bedrijfsdeelname gezien de doelstellingen van het IP en de uitgebreide set aan bedrijfsvriendelijke projectvormen en tools. Anderzijds implementeert het programma nauwgezet EU-regelgeving, ook wanneer deze gerelateerd is aan bedrijfsdeelname, en is het wat dat betreft gehouden aan een ander kader van bijvoorbeeld Horizon. De werkgroep evaluatie ziet daarom geen mogelijkheden om de deelname van bedrijven via aanpassingen in de regelgeving te vergemakkelijken. Een customer journey tool kan ook op dit aspect helpen om vroegtijdig en gericht te sensibiliseren, om de verschillen tussen programma's te duiden en om late teleurstellingen in het aanvraagproces te vermijden.

De bewering over een striktere toepassing van de OIM-definitie in ons programma klopt slechts gedeeltelijk. Andere programma's die meer doen dan een verklaring op eer, hanteren dezelfde grenzen als Interreg Vlaanderen-Nederland, maar bekijken de relevante financiële gegevens soms op een ander niveau wanneer bedrijven deel uitmaken van een

groep. Een risico daarbij is dat EFRO middelen zo alsnog kunnen belanden bij organisaties die financieel niet gezond zijn en ernstige risico's lopen overkop te gaan. Vanuit deugdelijk beheer lijkt dat geen aangewezen piste.

Voor beide toetsen ontwikkelde het programma leidraden, om de begunstigden te helpen bij het invullen.

De leidraad KMO/MKB-toets werd in vergelijking met andere documenten als relatief onduidelijk ervaren (grafiek 1 (§3.3A)). Van de respondenten die dit document gebruikt hebben, geeft meer dan een kwart aan dat het document onduidelijk of heel onduidelijk is. De leidraad voor de 'Onderneming in Moeilijkheden' (of OIM)-toets scoort beter. 18% van de gebruikers geeft aan dit document onduidelijk te vinden, maar het is voor niemand heel onduidelijk.

In het panel van medewerkers van het secretariaat werd benoemd dat, concreet voor de OIM-toets, niet altijd duidelijk is tot welk niveau de toets aangeleverd moet worden wanneer een partner deel uitmaakt van een groep, indien er niet wordt geconsolideerd op het hoogste niveau.

9. De werkgroep evaluatie is van mening dat de leidraden op zich een goede ondersteuning geven bij het invullen van de toetsen. Het is belangrijk dat GS-medewerkers voldoende doorverwijzen naar de leidraden, maar ook naar de FAQ op onze website. Uit de bevraging bleek namelijk dat deze ook onvoldoende gekend zijn.

De leidraad KMO/MKB-toets geeft toelichting over hoe die toets moet worden ingevuld. Deze is zeer uitgebreid en betreft een vertaling van de leidraad die Horizon Europe aanbiedt bij diezelfde KMO/MKB-toets. De werkgroep evaluatie is van mening dat deze leidraad niet moet worden aangepast. Wel heeft het GS in de periode tussen het bevragen van de projectpartners (enquête) en het opstellen van dit rapport een complementaire leidraad gepubliceerd op haar website waarin de verschillende onderdelen van de KMO/MKB-definitie worden geduid. De werkgroep evaluatie verwacht dat op die manier duidelijker is waarom bepaalde informatie in de KMO/MKB-toets wordt gevraagd, waardoor de KMO/MKB-toets ook als duidelijker kan worden ervaren door gebruikers

Voor de OIM-toets stelt de werkgroep voor om in de financiële cel te analyseren op welke punten zij nog vaak feedback moeten geven en te bekijken of hierrond duiding kan worden toegevoegd aan de leidraad. Op welk niveau de toets moet aangeleverd worden, staat duidelijk in de leidraad ("Ben je deel van een groep? Dan heb je bijkomend de cijfers nodig op het hoogste consolidatieniveau"). Of een organisatie in een groep zit, is iets dat een organisatie zelf zou moeten weten; of ze consolideren moeten ze mogelijk zelf navragen bij hun boekhouder. Verduidelijking rond dit soort aspecten kan vooral opgevangen worden door intern in te zetten op extra opleiding (een eerste sessie daarvoor werd reeds ingepland in het eerste kwartaal van 2025).

C. Vereenvoudigde kostenopties en leidraden en tools bij budgetopmaak

Zoals in onderdeel A benoemd wekken de vereenvoudigde kostenopties veel enthousiasme op, en acht men ze relatief helder beschreven in het programmareglement.

Een zeer belangrijke vereenvoudigde kostenoptie betreft het tweetal opties voor het budgetteren en declareren van personeelskosten, via het Standaard Uurtarief (SUT) en het Vast Uurtarief (VUT). De verschillen tussen het SUT en VUT waren over het algemeen duidelijk voor de respondenten. Slechts 21% vindt dit onduidelijk of heel onduidelijk. Dit percentage blijft enigszins gelijk ongeacht de vorm van betrokkenheid van de respondent. Het verschil is veelal helder voor projectverantwoordelijken en zij kunnen vragen van de projectpartners hierover over het algemeen dus goed beantwoorden.

Wanneer gekeken wordt naar de elementen die de doorslag gaven in de keuze voor het SUT of VUT springt de optimale afdekking van reële personeelskosten er duidelijk uit. Het valt verder op dat zowel bij het kiezen voor het SUT als het VUT het uitsluiten van berekeningsfouten een belangrijke motivatie was. Dit is opvallend aangezien juist het VUT mede is opgesteld om het declareren van personeelskosten te vereenvoudigen en die berekeningsfouten te vermijden. Vier

respondenten geven, in verschillende bewoordingen, aan dat ze hebben gekozen voor het VUT omdat dit leidt tot administratieve lastenverlichting.

Zoals ook bij andere onderdelen werd aangegeven achten deelnemers aan het GS-panel het nuttig om op meerdere plaatsen te herhalen dat vereenvoudigde kostenopties voor bepaalde rechtspersoonlijkheden of medewerkers verplicht te gebruiken zijn. Zie hiervoor aanbeveling 3.

Begunstigden gaven bijkomend in het panel aan dat de verschillende VUT-tarieven per jaar moeilijk terug te vinden zijn. Het zou nuttig zijn dat op het moment dat deze bekend zijn voor het programma voor het volgende kalenderjaar hierover proactief een bericht verstuurd wordt naar alle projectpartners via het e-loket.

10. De werkgroep evaluatie constateert allereerst dat de tarieven via een apart document op de downloads pagina ontsloten worden, en dus niet zo moeilijk terug te vinden zijn. Het e-loket voert ook automatisch het juiste tarief in de declaratie in op basis van de landkeuze (in het PM-dossier) en de periode van uren (in de declaratie). De hoogte van het tarief is weliswaar niet zichtbaar in alle onderdelen van het e-loket en het zou een bijkomende kost betekenen om dit te implementeren.

De werkgroep constateert dat de communicatie eigenlijk al sterk is uitgebouwd en hoogstens kleine acties de vindbaarheid van de tarieven kunnen versterken:

- stimuleren dat de nieuwe tarieven telkens via projectadviseurs, op het moment dat de nieuwe tarieven bekend zijn, worden gecommuniceerd (één op één, aangezien de projectadviseurs goed weten door welke begunstigde een dergelijke proactieve communicatie gewenst wordt);
- aangeven in het overzicht 'VUTs per kalender' wanneer het VUT voor het volgende kalenderjaar zal worden vastgesteld;

Het programma biedt verschillende tools aan om begunstigden bij de indiening van hun aanvraag te ondersteunen een doordachte keuze te maken bij het gebruik van de vereenvoudigde kostenopties, zoals voor de keuze tussen VUT en SUT of de keuze tussen de forfait-opties. Concreet biedt het programma hiervoor de budgettool en het SCO-kompas.

Bij de budgettool werden geen opmerkingen geformuleerd; rond het SCO-kompas was er meer input.

Het SCO-kompas wordt als een heel handig hulpmiddel ervaren door verschillende panels, om een gerichte keuze te maken in het kostenplan. Het kompas komt als redelijk helder uit de enquête naar voren (grafiek 1 (§-3.3A)).

Volgens het GS-panel kan in deze tool nog wel beter geduid worden welke de administratieve voordelen zijn om te kiezen voor het vast uurtarief. Ook het feit dat het gebruik van het vast uurtarief in sommige gevallen verplicht is (bv. bij eigenaars die meewerken in het project) kan volgens paneldeelnemers beter geduid worden. Dit blijkt een element te zijn in de aanvraag die niet altijd duidelijk is en tijdens het project en het opmaken van het personeelsmedewerdersdossier nog rechtgezet moet worden, alvorens er gedeclareerd wordt.

11. De werkgroep acht het duiden van de administratieve voordelen van het vast uurtarief een goede suggestie, en suggereert een tabel met voor- en nadelen in het SCO-kompas in te voeren in de tab 'simulatie personeelskosten'.

Ten aanzien van de tweede suggestie benoemt de werkgroep dat de tool automatisch aanpast naar VUT indien men kiest voor bepaalde types projectmedewerkers (vb. DGA, zaakvoerder, etc). Een duiding in woorden is denkbaar, maar dus niet per se ook in dit document nodig.

Sommige projectadviseurs gaan met de projecten door het SCO-kompas om een gerichte keuze te maken in te gebruiken kostenopties. Begunstigden geven aan dat een interactieve leidraad in de vorm van een webinar (zoals deze voor declaraties) een goed hulpmiddel zou zijn om deze tool nog adequater in te kunnen zetten bij het uitwerken van een aanvraag. Er wordt ook gesuggereerd een filmpje te maken of webinar te organiseren, om het SCO-kompas verder te duiden.

12. De werkgroep begrijpt de vraag, omdat het SCO-kompas wat intimiderend over kan komen. Er staan in het document zelf wel al veel instructies. Mogelijk is het voldoende om gewoon de lay-out aan te passen, zodat de instructies (nog) duidelijker opvallen. Mogelijk kan ook gebruik worden gemaakt van een opname van een projectadviseur, die een project door het kompas heen loodst. Een webinar organiseren voor een tool die op relatief weinig tijd te duiden is, lijkt overshooting. De werkgroep beveelt aan om voor oproep 4 verduidelijkingen aan het kompas door te voeren, en voor duiding daarnaast gebruik te maken van low-cost oplossingen (zoals de opname).

D. SPF of open partnerschap

Het onderdeel 'Small Project Fund (SPF)' uit het programmareglement wordt door een relatief hoog percentage respondenten van de enquête (24%) negatief beoordeeld (grafiek 3 - §3.4A). Dat resultaat is moeilijk op waarde te schatten omdat maar een klein deel van de respondenten überhaupt daarvan gebruik maakt.

Een groter deel werkt wel met een open partnerschap waarvoor het programma ad hoc de vereiste heeft opgesteld om een subsidiereglement³ op te stellen. Vanuit het GS-panel wordt hierop voorgesteld om een leidraad of stappenplan op te stellen dat gebruikt kan worden voor projecten die een subsidiereglement moeten opstellen. De begunstigen gaven aan dat een overzicht van belangrijke zaken die verplicht zijn in een dergelijk reglement nuttig kan zijn, aangevuld met optionele toevoegingen. De begunstigen geven aan dit nu via de projectadviseur op te vragen bij andere projecten die een open partnerschap gebruiken, om onderling van elkaar te leren.

13. De werkgroep evaluatie stelt dat een leidraad reeds in opmaak is. Deze focust vooral op het toevoegen van later toetredende partners voor open partnerschappen die gebruikmaken van de regeling module in het e-loket. Bij de verdere uitwerking van die leidraad kan gekeken worden of het nuttig is een hoofdstuk in verband met een subsidiereglement op te nemen. Daarbij moet gekeken worden of dit nog toegevoegde waarde heeft gezien de stand van zaken van de programma-uitvoering. De kans is immers zeer klein dat er nog nieuwe SPF's of open partnerschappen die een brede §regeling zijn, worden goedgekeurd, in het huidige programma. Als in een eventueel Interreg VII een dergelijke projectvorm mogelijk blijft, kan het zeker nuttig zijn hierrond ook begeleidende informatie uit te werken.

E. Overige input rond regelgeving en administratieve vereenvoudiging

Via vooral de panels is onderzocht of er bijkomend aan het geheel van vereenvoudigde kostenopties en diverse tools, gidsen en leidraden andere mogelijkheden zijn voor administratieve vereenvoudiging.

In het panel van begunstigen benoemde een deelnemer de verplichting tot het doorgeven van uren die gepresteerd worden op andere EU-projecten als een bijkomende last, ten opzichte van Interreg V. Men suggereert terug te keren naar de oude regelgeving.

14. Deze vereiste is nieuw in Interreg VI ten opzichte van de vorige programmaperiodes. De werkgroep evaluatie brengt echter in herinnering dat de invoering van die vereiste ervoor heeft gezorgd dat de complexere en administratief zwaardere regels uit het verleden rond 'overuren' niet meer aan de orde zijn. De werkgroep beveelt derhalve aan om deze regels niet aan te passen.

³ Met SPF-reglement wordt door verschillende begunstigen vermoedelijk ook het subsidiereglement bedoeld dat het programma ten aanzien van enkele projecten met een open partnerschap ad hoc heeft opgelegd. Er is op dit moment maar 1 écht SPF-project, nl. Crossroads.

Daarnaast werd in het panel begunstigden ook het declareren van personeelskosten per werkpakket, ondanks dat dit eerder richtinggevend moet zijn, als bijkomende last ervaren.

15. De werkgroep evaluatie acht het op dit moment nog te vroeg in het declaratieproces van Interreg VI om sluitende conclusies te trekken over het nut van de (richtinggevende) declaratie per werkpakket. Aanbevolen wordt om najaar 2025, begin 2026 te evalueren of deze programma-specifieke vereiste nuttig is voor de monitoring van (alle typen) projecten.

Op de vraag of er een bijkomende vereenvoudiging moet zijn suggereren enkele deelnemers in het GS-panel om te opteren voor een lump sum voor een startevent. In het panel programmapartners werd bij deze vraag het concept van maandaffectatie benoemd, waarbij projecten aangeven welk percentage van de werktijd een werknemer op een project werkt en geen urenstaten dient aan te geven. Een kanttekening die hierbij al in dit panel werd gemaakt, is dat er in andere EU-programma's wel veel kritiek komt op dit systeem.

16. De werkgroep evaluatie stelt dat zowel het idee van een lump sum voor een startevent als het concept van maandaffectatie reeds voor de start van Interreg VI zijn onderzocht en als niet wenselijk ervaren werden voor onze werking. De werkgroep stelt voor om sowieso de subsidiabiliteitsregels constant te houden en in de voorbereiding van Interreg VII te bekijken wat er op EU-niveau beslist wordt. Op deze suggesties volgen bijgevolg geen aanbevelingen.

Op het vlak van communicatieverplichtingen waren er relatief weinig opmerkingen. Deze verplichtingen zijn redelijk gedetailleerd maar via met name het brand portal (zie [3.6B](#)) worden begunstigden 'ontzorgd' zodat ze bijna automatisch voldoen aan de set regelgeving. De enige opmerking ten aanzien van communicatieregelgeving betrof het gegeven dat het programma werkt met enerzijds een gids communicatie (duiding bij de tools die het programma aanbiedt, aangeboden ondersteuning, huisstijl en verplichtingen) en anderzijds een overzicht van de communicatieverplichtingen. Dit werd in zowel het panel voor begunstigden als het GS-panel wat kritischer bejegend. Enkele begunstigden gaven aan dit niet als nuttig te ervaren en bij vragen rond communicatie rechtstreeks de projectadviseur te contacteren.

17. De werkgroep evaluatie stelt voor dat het huidige opzet van enerzijds een totaaloverzicht (de gids) en anderzijds het apart overzicht van verplichtingen, tegen het licht wordt gehouden.

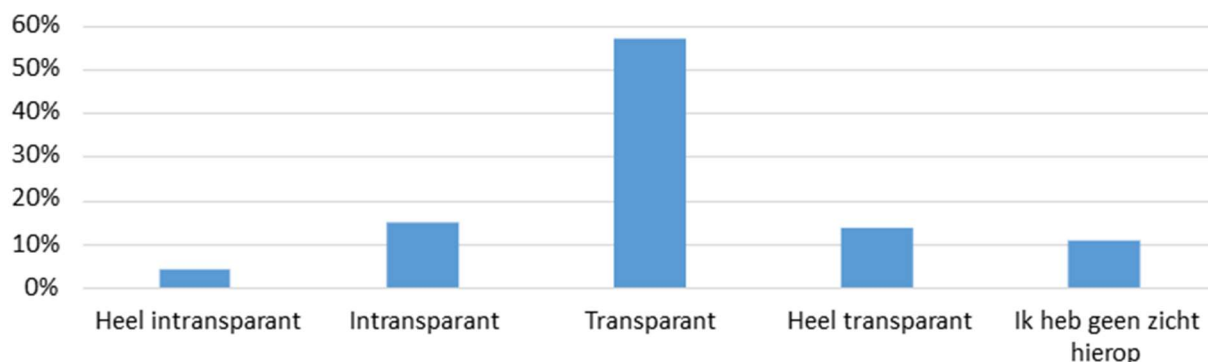
3.5 Acquisitie en selectie

A. Oproepsysteem

19% van de respondenten vindt het oproepsysteem niet transparant of zelfs heel intransparant (grafiek 4). Dit percentage is bijna gelijk onder de indieners van een aanvraag en die van een aanmelding. Daarbij wordt de suggestie gedaan om een thema 'oproepen' op de site te zetten met een overzicht van de geplande oproepen.

4. Transparantie oproepsysteem

18. De werkgroep wijst erop dat hier met de nieuwe website al reeds lang aan voldaan is. De indicatieve oproepenkalender is daarop immers beschikbaar.

In het panel begunstigden werd gesuggereerd om het moment waarop het Comité waarschijnlijk zal besluiten over de volgende oproep, op te nemen in de indicatieve kalender, zodat men kan inschatten wanneer de timing voor een oproep concreet wordt. De panelleden gaven bijkomend wel aan allemaal al in contact te staan met een projectadviseur voordat de oproep bekend gemaakt werd. Dit hielp al om een goed beeld te hebben van timing, en een inschatting voor wat betreft inhoud van een komende oproep. In het panel 'kader' wordt op deze suggestie tegengeworpen dat dit enkel het 'belobbyen' van coördinatoren en comitéleden kan stimuleren. In het panel 'programmapartners' is hier niet bij stilgestaan.

19. De werkgroep snapt de suggestie, maar ook de tegenkanting vanuit het panel 'kader'. Mits met voorbehoud kunnen projectadviseurs prima duidelijkheid geven over de timing van bestuurlijke besluitvorming rond (timing en inhoud van een) oproep. Dit ook vermelden op de site is dan niet nodig. Uit de toevoeging van leden van het panel begunstigden blijkt overigens ook dat de huidige werking aan hun noden tegemoetkomt.

B. Acquisitiegerichte communicatie

De communicatie-uitingen droegen bij aan een vlottere totstandkoming van de aanmelding, aldus 39% van de respondenten in de enquête. Voornamelijk de (online) infosessies, berichtgeving via programmapartners en berichten op de website hadden volgens de ondervraagden een meerwaarde.

De begunstigden die bevestigd werden in het panel, gaven aan dat zij in eerste instantie via nieuwsbrieven van provincies op de hoogte geraakten van nieuwe projectoproepen. In tweede instantie consulteerden ze de website van het programma zelf. Bij de start van de Europese programmaperiode waren ook de events van de programmapartners een nuttige informatiebron, zoals de diverse infosessies voor de verschillende Europese programma's.

Ze verduidelijken hierbij dat hoe meer nood men heeft aan middelen, zoals organisaties die 100% werken op basis van projecten of kennisinstellingen, hoe pro-actiever ze de website en nieuwsbrief van Interreg Vlaanderen-Nederland consulteren.

Het startevent voor Interreg VI in Genk 'Verleg de Grens' werd door verschillende begunstigden als zeer positief ervaren om inspiratie op te doen bij andere projecten. Er werden twee suggesties geformuleerd: het netwerken kon volgens de deelnemers beter gefaciliteerd worden door een herschikking van de inspiratiemarkt en door via de naambadge aan te geven in welke doelstelling men geïnteresseerd was.

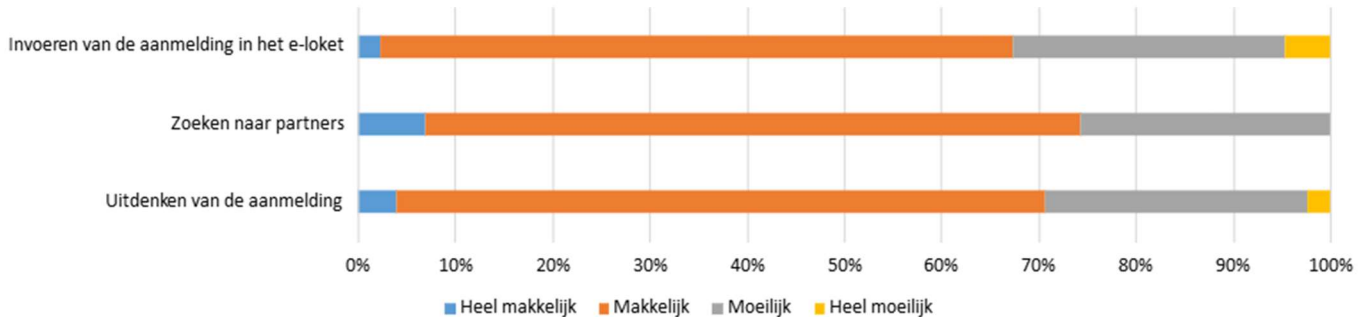
20. De werkgroep evaluatie sluit zich aan bij deze suggesties voor toekomstige events.

C. Aanmelding- en aanvraagproces

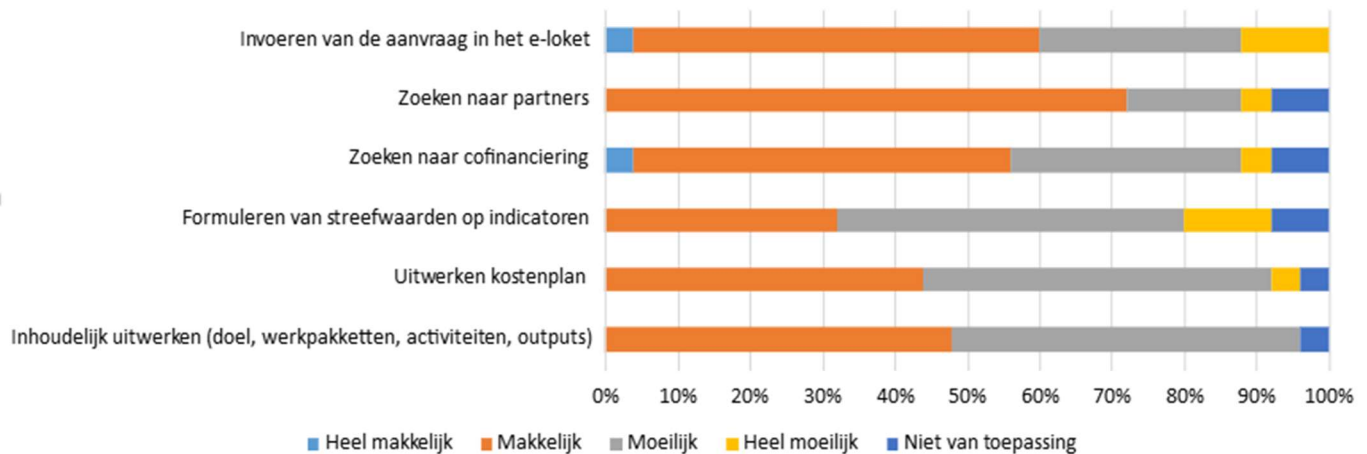
Bijna 70% van alle respondenten vond het (heel) makkelijk om de verschillende onderdelen van de aanmelding uit te werken (grafiek 5a).

5a. Ervaringen onderdelen aanmelding

Het uitwerken van de projectaanvraag werd over het algemeen als moeilijker ervaren dan de projectaanmelding (grafiek 5b). Voornamelijk het formuleren van streefwaarden op indicatoren bleek een uitdaging. Dit werd door 50% als (heel) moeilijk ervaren. De percentages komen ongeveer overeen met de resultaten op deze vraag in de vorige programmaperiode. Het is enigszins teleurstellend dat dit proces in Interreg VI niet nog hoger werd gewaardeerd aangezien met name rond indicatoren (nog) uitgebreidere leidraden (de 'indicatorfiches') het voor de projectpartners makkelijker zouden moeten maken.

5b. Ervaringen onderdelen aanvraag

Ook in het panel voor begunstigen werd benoemd dat het niet altijd duidelijk is in de indicatorenfiches hoe op verschillende indicatoren gescoord moest worden: de nulmeting van toeristische projecten werd als voorbeeld benoemd.

21. De werkgroep evaluatie is van mening dat er al veel gebeurt om indieners te helpen bij het correct inschatten van en scoren op indicatoren. Het vermoeden is dat meer tekst (in indicatorenfiches bijvoorbeeld) produceren weinig meerwaarde heeft. Versterking van de begeleiding door projectadviseurs is in deze mogelijk de beste route. De werkgroep stelt voor op gepaste momenten de projectadviseurs gericht te trainen op het duiden van de fiches en het ondersteunen van aanvragers, voor het correct inschatten van streefwaarden.

De opmerking van één deelnemer aan het panel begunstigen ivm de nulmeting bij toeristische projecten beschouwt de werkgroep evaluatie als een zeer case-gebonden uitspraak. De indicatorenfiches zijn ook reeds zeer uitgebreid. De

werkgroep evaluatie identificeert daarom geen specifieke aanbeveling naar aanleiding van die opmerking, ook omdat 83% van de respondenten van de enquête aangaven de fiches (heel) duidelijk te vinden (grafiek 1 (§-3.3A)).

De begunstigen waren zeer tevreden over de workshop 'van aanmelding naar aanvraag'. Zij benadrukten voornamelijk dat het financieel onderdeel van deze workshop als een grote meerwaarde wordt ervaren, omdat ze hier handvaten krijgen naar uitwerking van de kostenplannen in de aanvraag, en nieuwigheden (bvb. VUT) leren kennen.

De workshop is voor projectverantwoordelijken een goed moment om hun projectpartners kennis te laten maken met de projectadviseur. De deelnemers aan het panel begunstigen gaven aan dat deze bijkomende meerwaarde beter in de verf mag worden gezet in de uitnodiging. Daarnaast stipten ze aan dat de kosten met betrekking tot de eerstelijnscontroles beter kunnen worden toegelicht op de workshop.

22. De werkgroep volgt beide suggesties. Ze beveelt aan de uitnodiging van de workshop op dit onderdeel te versterken en de FLC-kosten aan bod te laten komen in de presentatie.

Enkele deelnemers van het GS-panel geven aan dat de workshop zoals ze op het moment van het panel is ingericht, wellicht minder boeiend is voor ervaren projectverantwoordelijken. Als de projectverantwoordelijke zou afhaken, zouden andere projectpartners bijgevolg mogelijk ook niet komen, terwijl voor hen de informatie net heel interessant is. Vanuit het GS-panel wordt voorgesteld om de indeling en methodiek van deze dag eens te herbekijken richting de vierde oproep.

23. De werkgroep evaluatie herkent dit risico niet direct. Het is evident dat deze workshop voor zeer ervaren projectverantwoordelijken een stukje herhaling kan zijn. Tegelijkertijd was de feedback van projectverantwoordelijken in het panel begunstigen lovend, en lijkt het dat projectverantwoordelijken altijd wel hun verantwoordelijkheid opnemen en de workshop bijwonen. Het kan zeker geen kwaad de indeling en methodiek van de workshop tegen het licht te houden, maar grote aanpassingen zijn – getuige de feedback van de begunstigen – niet nodig.

Naast de workshop 'van aanmelding naar aanvraag' ondersteunt het GS indieners in het aanmelding- en aanvraagproces via een drietal leidraden, een inspiratiegids rond burgerparticipatie en één-op-één begeleiding door de projectadviseurs.

De leidraden aanmelding, aanvraag en samenwerkingsovereenkomst zijn ontwikkeld om begunstigen te ondersteunen in het formuleren van kansrijke aanmeldingen respectievelijk aanvragen, en een correcte samenwerkingsovereenkomst. Deze leidraden worden als duidelijke documenten gezien door de respondenten van de enquête (grafiek 1 (§-3.3A)) en leverden ook in de panelbesprekingen weinig suggesties op. Enkele deelnemers van het GS-panel zijn voorstander om in de leidraad aanvraag nog meer voorbeelden van kostenlijnen op te nemen, aangezien onduidelijke kostenlijnen een veelvoorkomende fout blijven na indiening van projecten, ondanks de leidraden en feedback van de projectadviseurs.

24. De werkgroep heeft de financiële cel gevraagd na te kijken of het nuttig is om extra voorbeelden voor kostenlijnen op te nemen. Die check is ondertussen reeds uitgevoerd en de conclusie is dat de nu opgenomen voorbeelden alle regelmatig voorkomende fouten betreffen. Extra voorbeelden zouden enkel kunnen focussen op zaken waarrond tot op heden nauwelijks fouten worden gemaakt.

Een concrete tool gelinkt aan de leidraad aanvraag (en de derde tool in de budgetopmaak, na de in 3.4C behandelde budgettool en SCO-kompas) is de excel om de accountancy (FLC) kosten te berekenen. Begunstigen in het panel geven aan dat deze tool zeer handig is om een inschatting te maken, maar dat op het moment van aanvraag een aantal noodzakelijke parameters nog onduidelijk zijn om een volledig reëel beeld te krijgen. Dat zorgt ervoor dat de raming toch niet altijd voldoet. Hier valt echter onmogelijk een oplossing voor te vinden.

In het GS-panel wordt benoemd dat het nuttig kan zijn om in de fase van projectontwikkeling te benoemen dat kosten voor de eerstelijnscontrole begroot moeten worden (onder externe expertise en diensten (EED) of het 40% forfait).

25. De werkgroep evaluatie herkent dat indieners initieel soms niet doorhebben dat ze ook kosten voor de eerstelijnscontrole moeten begroten. De werkgroep stelt voor dit ook explicieter in de leidraad voor de aanvraag en de powerpoint voor de workshop 'van preselectie naar aanvraag' te verwerken, en projectadviseurs erop te attenderen dit aandachtspunt mee te nemen in hun begeleiding.

De inspiratiegids burgerparticipatie is ontworpen om begunstigden in de aanmelding- en aanvraagfase te inspireren om hun projectactiviteiten zo sterk mogelijk participatief vorm te geven. Uit de enquête valt op dat minder dan 30% gebruik heeft gemaakt van deze gids. GS-medewerkers geven de mogelijke verklaring dat de gids redelijk theoretisch opgesteld is. Uit de enquête blijkt wel dat de gids zelf door de begunstigden als duidelijk wordt ervaren. Het panel begunstigden gaf aan vooral nood te hebben aan praktische voorbeelden uit andere projecten of programma's om heel concreet aan de slag te kunnen met burgerparticipatie.

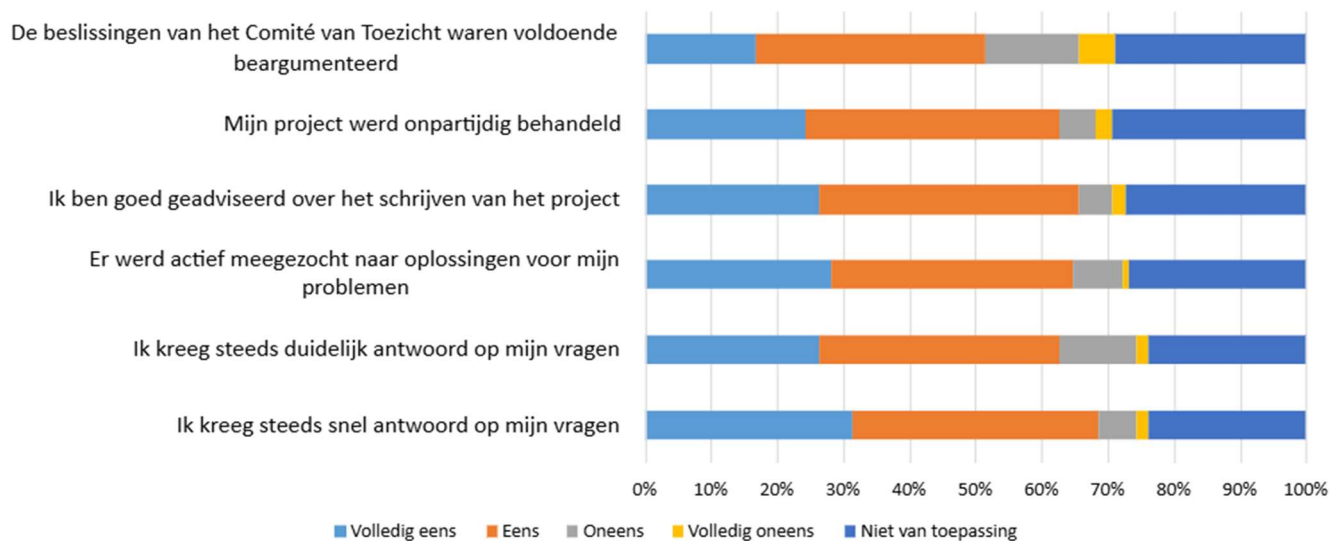
26. De werkgroep evaluatie bevestigt dat de burgerparticipatiegids te theoretisch is opgesteld. Het zou zinvol kunnen zijn te starten met de beste praktische voorbeelden en de theorie aan het einde van het document korter aan te halen. Aanvullend suggereert de werkgroep om projecten, vooraleer ze de gids induiken, eerst te wijzen op het onderdeel op onze website rond participatie. Dit onderdeel kan uitgebreid worden met concrete voorbeelden foto's, links, etc.

De werkgroep ziet geen hoge prioriteit in een dergelijke verbetering, gezien de stand van zaken in de programma-uitvoering en omdat het beeld is dat ongeacht de tekortkomingen aan deze gids er best veel op vlak van participatie gebeurt, in de Interreg VI projecten. Voorgesteld wordt de verbetering op een later moment binnen de cel communicatie op te nemen, wanneer deze tijdelijk versterkt is met een stagiair of IVY-vrijwilliger.

Tijdens het aanmelding- en aanvraagproces worden begunstigden natuurlijk niet enkel ondersteund en geïnspireerd via leidraden of documenten als de inspiratiegids, maar ook rechtstreeks, door medewerkers van het secretariaat. De begeleiding gebeurt in deze fase in hoofdzaak door de projectadviseurs.

In de enquête werd voor verschillende fasen in de projectontwikkeling gepolst naar de tevredenheid met de begeleiding vanuit het secretariaat. Per vraag over het contact met het programmasecretariaat gaf 20 - 30% van de respondenten aan dat het niet van toepassing was op de ondervraagde (grafiek 6). Dit betekent dat een ongeveer 20 – 30% van de ondervraagden niet in contact stond met medewerkers van het GS. Deze respondenten lieten de contacten met het programma waarschijnlijk over aan de inhoudelijk verantwoordelijke.

6. Contact PV met het programmasecretariaat

Over het algemeen lijken de ondervraagden in de enquête tevreden over het contact met en de communicatie vanuit het programmasecretariaat, in de projectontwikkeling. Bij de meeste stellingen is ruim 90% het (volledig) eens. De antwoorden in de enquête bleven ongeveer gelijk over oproep 1 en 2. De projectverantwoordelijken lijken net iets positiever. Ook kozen deze veel minder voor de optie 'niet van toepassing' en hebben deze over het algemeen dus meer contact gehad met het secretariaat.

We kunnen concluderen dat een groot deel van de ondervraagden in de enquête aangaf tevreden te zijn over de ondersteuning vanuit het programmasecretariaat tijdens de projectontwikkeling. Ook in Interreg V waren respondenten op de enquête in het kader van de implementatie-evaluatie reeds positief over de ondersteuning tijdens het uitwerken van de aanvraag (72% was toen (heel) tevreden), maar op dit vlak is het programma nog kunnen doorgroeien de afgelopen jaren. Deze appreciatie werd gedeeld door de deelnemers van het panel voor de begunstigden. Ze voegen hier nog aan toe dat de ondersteuning door een vooraf aangeduide projectadviseur tussen aanmelding en aanvraag en door een projectbegeleidingsteam, dat bestaat uit een projectadviseur, beleidsmedewerker en financieel adviseur tijdens de projectuitvoering, als heel positief wordt ervaren. Interreg Vlaanderen-Nederland onderscheidt zich hierin voor de begunstigden duidelijk van andere programma's.

D. E-loket als indieningsportaal

Het in het e-loket *invoeren* van de aanmelding en aanvraag werd betrekkelijk goed gewaardeerd; 60% van de respondenten vond dit proces makkelijk of heel makkelijk (grafiek 5a en 5b (§-3.5C)). De score was lager voor de oproep 1 projecten; toen zij hun aanvraag indienden moesten er nog puntjes op de i worden gezet in de ontwikkeling van het e-loket. De respondenten uit oproep 2 waren gemiddeld gezien zeer tevreden over dit proces. De respondenten waren ook (heel) tevreden over het registreren en inloggen (92%). Een vergelijking met de resultaten op deze vraag in de enquête in de implementatie-evaluatie uit Interreg V is interessant, omdat we voor Interreg VI op een nieuw e-loket zijn overgestapt. Het valt dan op dat er concreet voor het invoeren van een aanvraag een duidelijke stijging is in de tevredenheid. In Interreg V gaven ca. 53% van de respondenten aan die invoer gemakkelijk of heel gemakkelijk te vinden, in Interreg VI gaat het om ca. 60%.

Het panel begunstigden herkende zich in deze cijfers. Ook de ondersteuning vanuit de e-loket helpdesk in het Interreg secretariaat werd in dit panel als zeer positief benoemd. Uit de evaluatie volgen nog een aantal mogelijke verbeteringen.

Wanneer een projectverantwoordelijke bijlagen oplaadt geeft het e-loket de mogelijkheid om aan te duiden wie de documenten kan zien, maar naderhand is niet meer zichtbaar welke personen/rollen je hier koos. Dit leidt voor sommige begunstigden tot onduidelijkheid.

27. De werkgroep e-loket was zich al langer bewust van deze behoefte. Het betrof een meerwerk in het e-loket waar tijdens de ontwikkeling nog geen prioriteit aan kon worden gegeven. Inmiddels is deze extra functionaliteit ontwikkeld.

Overige suggesties betroffen ofwel zaken die al in het e-loket kunnen (bijvoorbeeld de mogelijkheid het kostenplan van alle partners samen te zien), ofwel zaken die veel te duur zouden zijn (tegelijktijd schrijven en zien wie wanneer bezig is, zoals in sharepoint, of authenticatie via zowel SMS als Microsoft Authenticator app).

E. Beoordelingssysteem en (pre)selectieproces

41% van de respondenten in de enquête vindt het beoordelingssysteem intransparant of zelfs heel intransparant. In de resultaten komen duidelijke verschillen naar voren tussen de indieners van enkel een aanmelding (57%) en die van een aanvraag (30%). Partijen die niet werden gepreselecteerd zijn dus negatiever over het beoordelingssysteem, wat niet onlogisch is.

De respondenten die het beoordelingssysteem (heel) intransparant vinden, hadden vooral moeite met de in hun beleving te korte, onjuiste of onvolledige feedback op het project. Bij de stelling dat de onderbouwing van het Comité van Toezicht voldoende was beargumenteerd geeft een relatief hoog percentage aan het er (volledig) mee oneens te zijn. 45% van de ondervraagden die enkel een aanmelding ingediend hadden is het hiermee (volledig) oneens; dit zijn logischerwijs deelnemers aan projecten die niet geselecteerd zijn voor een aanvraag. Ook 5% van de ondervraagden waarvan het project wel geselecteerd was, vond de argumentatie van het Comité onvoldoende.

Als een project niet gepreselecteerd wordt, is het niet onlogisch dat men die beslissing van het Comité van Toezicht onvoldoende beargumenteerd vindt. Ook de mate van mondelinge toelichting door projectadviseurs kan meegespeeld hebben. In het GS-panel werd opgemerkt dat het bij oproep 1 moeilijker was om feedback te geven, omdat de motivering minder uitgebreid werd gegeven door het secretariaat dan bij oproep 2.

28. De werkgroep evaluatie heeft de motivaties voor niet-preselectie die bij oproep 1 werden gegeven, vergeleken met deze die bij oproep 2 werden gegeven en herkent de uitspraak in het GS-panel niet. De motivaties vertonen in beide oproepen dezelfde mate van diepgang. Er is nauwelijks verschil tussen de respondenten uit oproep 1 en 2. De WG is van mening dat de diepgang van de motivatie in de verschillende oproepen volstond. De werkgroep wijst er ook op dat zeer omstandig motiveren, met extra details, de doorlooptijd van besluitvorming kan beïnvloeden.

Over het eigenlijke (pre)selectieproces, en dus de (voorbereiding van) besluitvorming door het Comité, konden de respondenten niet bevestigd worden; zij hebben immers geen rol in advisering aan of besluitvorming door het Comité van Toezicht. Uit het panel programmapartners kwam hierrond wel input.

De overzichtstabel met voorwaarden, adviezen, sterktes en zwaktes bevat voor de programmapartners voldoende informatie om als programmapartner een gefundeerd advies te geven voor preselectie, dit wordt ervaren als beter dan bij andere Europese programma's waar de respectievelijke partners bij betrokken zijn.

De noodzaak om in eerste instantie de puzzel te leggen op basis van regionale behoeften (door COG-leden op ambtelijk niveau) is groot, omdat Interreg zich hierin onderscheidt van Europese programma's zoals LIFE of Horizon. De regionale insteek is daarenboven ook belangrijk, omdat er maar een beperkt budget is dat zeer specifieke doelstellingen in de grensregio moet vervullen.

Het programma voorziet bij iedere oproep een brede oproeptekst met voldoende marge voor de projecten zelf om een eigen invulling te geven bij de uitwerking van de aanmelding (en aanvraag). Desalniettemin leeft volgens de COG-leden het idee bij begunstigden dat er toch enige willekeur ontstaat in de keuze van projecten, omdat de programmapartners op zoek zijn naar een specifiek type projecten. Dit fenomeen is moeilijk te voorkomen, het zou immers bijzonder lastig worden om in een oproeptekst van 10 afzonderlijke programmapartners specifieke aandachtspunten te benoemen.

De deelnemers van het panel programmapartners herkennen de resultaten uit de enquête voor wat betreft argumentatie of motivatie voor niet-preselectie. Hierin ziet het panel programmapartners verbetermogelijkheden. Allereerst dient blijvend gestreefd te worden naar de best beargumenteerde feedback bij (niet-)preselectie, iets waar het COG zelf ook een rol in heeft. Ten tweede kan coaching van projectadviseurs in het geven van feedback helpen - om zo ook het menselijke aspect van de nazorg bij projecten meer mee in rekening te nemen. Eventueel is het nog denkbaar een vast moment na bekendmaking van de preselectie in te bouwen, waarin projectadviseurs te consulteren zijn voor feedback, in plaats van vrijblijvend te benoemen dat als men vragen heeft, men contact kan opnemen.

29. De werkgroep evaluatie volgt het panel programmapartners in de meeste bedenkingen rond het selectieproces. Het neemt de aanbevelingen rond argumentatie van de feedback en coaching van de projectadviseurs over. Een concrete opleiding rond slechtnieuwsgesprekken staat overigens al in de steigers voor maart-april 2025. Het idee van een consultatiemoment is nuttig, maar de werkgroep acht het nog beter als projectadviseurs actief bellen zodra het formele besluit gecommuniceerd is. Dit gebeurde overigens al bij de oproepen in het huidige programma.

In de selectiefase voerde het programma vanaf oproep 2 bij een besluit van het Comité van Toezicht dat een projectaanvraag moet worden herwerkt, een opsplitsing in tussen formele en informele adviezen. De bedoeling was om

het voor alle betrokkenen duidelijker te maken welke adviezen zeer belangrijk zijn en welke eerder gericht zijn op een perfectionering van de projectaanvraag. Deze opsplitsing wordt wisselend ervaren. Projectadviseurs geven aan hier tevreden mee te zijn, omdat het bij projectpartners anders overkomt dan een hele waslijst aan adviezen en voorwaarden. Beleidsmedewerkers geven dan weer aan dat dit de beoordeling van een herwerking net bemoeilijkt, omdat de voorwaarden en adviezen meer gefragmenteerd vastgelegd zijn. Ook worden informele adviezen regelmatig volledig genegeerd.

30. Aangezien de werking met formele en informele adviezen eerder recent is ingevoerd, na signalen van onder meer ook de programmapartners, stelt de werkgroep evaluatie dat het te vroeg is om deze werking te evalueren. De werkgroep adviseert om de rest van deze programmaperiode de 'oproep 2' werking met 'formele en informele adviezen' aan te houden, ondanks dat informatie hierdoor iets meer gefragmenteerd wordt. Voor een eventueel nieuw programma kan een diepgaander evaluatie gebeuren rond hoe het Comité wenst te sturen in de projectontwikkeling.

Om de transparantie van het beoordelingssysteem te bevorderen stellen enkele begunstigen in het panel voor om de interne processen bij het secretariaat inzichtelijk te maken richting projectpartners, om beter te kunnen begrijpen op welke manier een project gescreend wordt bij aanvraag en hoe een begeleidende projectadviseur (die meer voorkennis heeft over het project door in de ontwikkeling betrokken te zijn) zich verhoudt tot de beoordelaars en het Comité van Toezicht.

31. De werkgroep evaluatie stelt dat er een helder, gedetailleerd en breed gecommuniceerd toetsingskader ligt. Dit kader wordt echter toegepast op de zeer brede variëteit van Interreg-projecten. Projecten dienen bovendien te passen in het Interreg-programma én aansluiting te vinden bij de beleidskaders van de regio's waarin participerende partijen gevestigd zijn. Om die gedragenheid in de regio te borgen heeft het COG een belangrijke rol in het advies voor preselectie. Er ontstaan dus op verschillende dimensies 'appels met peren' situaties, wat het ondoenlijk maakt om te komen tot een volledig objectivering van scoring.

De werkgroep ziet wel ruimte in meer duiding. Het is prima mogelijk de redenen voor de vormgeving van het proces beter te schetsen en om ook op papier verwachtingen beter te managen. Die duiding kan gebeuren via het eerder gesuggereerde customer journey document (zie aanbeveling 7). De werkgroep beveelt dus aan dat document te verrijken met een schets en motivatie van het proces, inclusief verwachtingenmanagement.

Ook de doorlooptijd tussen aanmelding en aanvraag is een onderwerp dat regelmatig terugkomt in de implementatie-evaluatie. Tussen de deadline van de aanmelding en een goedgekeurde aanvraag zit gemiddeld 1 jaar tijd. Dit wordt aan de voorkant zo goed mogelijk meegegeven in de tijdlijn die bij de opening van een oproep gecommuniceerd wordt door het programma en waar verschillende mijlpalen (bv. preselectie door CvT, deadline aanvraag en selectie door CvT) aangegeven worden.

32. De leden van de werkgroep zijn ervan overtuigd dat de eigenlijke doorlooptijd in andere Interreg-programma's zeer gelijkaardig is. Hoewel een jaar erg lang klinkt, is het eigenlijk gebruikelijk. Het is enkel mogelijk dit proces stevig in te korten als er concessies worden gedaan op vlak van vergelijking (geen oproepen maar doorlopend indienen en behandelen van aanmeldingen) en kwaliteit. De werkgroep adviseert dan ook om verder in te zetten op duiding *waarom* het lang duurt om van een aanmelding tot een goedkeuring te komen, en niet op ingrepen in de eigenlijke systematiek. Die duiding gebeurt tot op heden via de website en de (meeste) projectadviseurs, maar kan via het eerder benoemde customer journey document worden versterkt.

Voor een eventueel nieuw programma kan een diepgaander evaluatie gebeuren rond de (doorlooptijden in de) selectieprocedures, onder meer op basis van een concrete vergelijking tussen de doorlooptijden in ons programma en die vergelijkbare omliggende programma's.

Zowel de begunstigen als de COG-leden geven aan dat het lastig kan zijn dat de datum waarop de projectgoedkeuring verwacht wordt, niet altijd makkelijk vroegtijdig in te schatten is. Dit met name omdat verschillende projecten goedgekeurd worden onder het mandaat voor de algemeen directeur. Zowel voor het project als voor de programmapartners leidt dit tot een bemoeilijking van interne processen (communicatie naar partners, cofinanciering, ...).

33. De werkgroep erkent dat dit een lastig punt is. Doordat het programma de doorlooptijd inkort, en projecten in de laatste lijn naar goedkeuring flexibel bejegt door goedkeuring aan de directeur te mandateren, valt minder gemakkelijk op voorhand in te schatten wanneer het project zal goedgekeurd worden. Zonder mandatering weet een project wanneer er een besluit valt, maar moeten ze soms maandenlang wachten op een nieuw comité. Met mandatering valt een besluit zodra het GS het advies aan de directeur gereed heeft, soms binnen enkele dagen na herindiening van het dossier, maar als er veel 'gemandateerde' dossiers samenkomen, kan dat tot enkele weken duren.

Met name projectadviseurs hebben in dit proces een lastige positie. De werkgroep adviseert dan ook om hen te ondersteunen door hen te voorzien van een standaardformulering wat het concreet betekent, of kan betekenen, om een 'gemandateerd dossier' te zijn, en waar mogelijk natuurlijk een scherp beeld te geven van waar welk dossier in de flow zit. De werking met mandaten is immers prima (en zeker in het voordeel van promotoren), de duiding erover kan wellicht wel beter.

Ook voor de COG-leden is het soms onhandig niet te kunnen voorspellen wanneer projecten met mandaat goedgekeurd worden. Dit vooral omdat dossiers rond cofinanciering gekoppeld worden aan de besluitvorming. Er wordt al enkele jaren een mail aan het comité, met de COG-leden in cc, gestuurd, zodra er projecten zijn goedgekeurd via een mandaat. De werkgroep adviseert om via de projectadviseur de vinger aan de pols te houden voor wat betreft *komende* besluiten. Er kan verder gebruik worden gemaakt van de sharepointsite die voor de COG-leden werd ontwikkeld. Het secretariaat kan daarin bijhouden waar welk dossier in de flow zit.

Enkele begunstigden stellen zich bijkomend de vraag waarom het Interreg Vlaanderen-Nederland programma geen gebruik maakt van een expertenbeoordeling. Ze vullen hierbij aan dat een goed alternatief kan zijn dat een project beperkte tijd krijgt om mondeling de aanvraag toe te lichten aan de beoordelaars. Ze erkennen dat het noodzakelijk is dat de tekst volledig in de aanvraag in het e-loket verwerkt is om een correcte beoordeling tijdens de projectuitvoering te garanderen, maar zien in de mondelinge toelichting vooral ruimte voor nuance of verduidelijking bij heel technische aspecten van het project en kadering vanuit hun expertise voor niet-experten/beoordelaars.

Het panel programmapartners merkt bij het idee van mondelinge toelichtingen terecht op dat dit ten koste zou gaan van de doorlooptijd, die nu al als lang ervaren wordt. Daarnaast merken de leden van dit panel op dat experten altijd met een eigen visie kijken wanneer ze beoordelen. Dat is niet per se beter voor een project. De deelnemers van het programmapartners-panel vullen verder aan dat zij bepaalde expertise in huis hebben die tussen de bekendmaking van het eerste advies tot preselectie vanuit het programmasecretariaat en de opstelling van de preselectielijst voor het Comité bijkomende adviezen kunnen geven om (niet-)preselectie of aanscherping van het project kracht bij te zetten.

34. De werkgroep evaluatie sluit zich aan bij de lijn van het panel programmapartners. Ze is sterk tegenstander van het idee van mondelinge toelichtingen. Er is overigens al een bepaalde mate van expertenbeoordeling; in de preselectiefase wordt volop expertise afgetapt bij de programmapartners en rond de meest voorkomende materie waarrond projecten werken is doorheen de jaren veel expertise opgebouwd in het GS.

Rond dat laatste zijn natuurlijk wel nog verbeteringen mogelijk. De werkgroep adviseert om verder te investeren in opbouw van expertise binnen het GS en adviseert de programmapartners om in de fase van preselectie meer gestructureerd interne expertise aan te boren rond de pro's en contra's bij aanmeldingen en de inhoudelijke verbeteringen die erbij denkbaar zijn, en dit niet enkel voor de dossiers waarin partners uit de eigen regio betrokken zijn, maar voor alle ingediende aanmeldingen. De werkgroep ervaart verschillen tussen hoe de ene programmapartner dit proces organiseert, versus de andere, en adviseert het COG hierrond uitwisseling te organiseren zodat de partners van elkaar kunnen leren hoe de voorbereiding van het COG waarin het preselectie-advies wordt opgesteld, vorm te geven.

3.6 Monitoring en begeleiding

In de enquêtes is niet gevraagd naar de monitoring en begeleiding tijdens de uitvoering van projecten, omdat de projecten ten tijde van de enquêtes nog niet of slechts kort tevoren begonnen waren. Dit onderdeel werd wel behandeld in de panels met de begunstigden, GS-medewerkers, programmapartners en het kader.

A. Monitoring en begeleiding tijdens projectuitvoering

Na de workshop 'van aanmelding naar aanvraag' (zie 3.5C) is de startvergadering een volgend moment – doorgaans enkele weken na de startdatum van het project - waarop veel informatie aan projecten wordt aangeboden. Bij de startvergaderingen zijn in beginsel zowel de inhoudelijk als financieel medewerkers van alle projectpartners aanwezig.

Deze ruime aanwezigheid maakt, getuige het GS-panel en het panel begunstigen, dat het soms als lastig ervaren wordt om de vergadering voor iedereen interessant te houden. Met name rond goedkeuringsvoorwaarden, communicatieverplichtingen en declareren haken sommige deelnemers af.

De goedkeuringsvoorwaarden worden soms als moeilijk te behappen materie ervaren. Dit is voor veel deelnemers een 'ver van mijn bed'-show. De begunstigen in het panel gaven bijkomend wel aan dat het webinar rond de goedkeuringsvoorwaarden, dat ook op de website raadpleegbaar is, een grote meerwaarde is om de invulling van deze voorwaarden beter te begrijpen en na te leven.

In het panel begunstigen werd daarnaast gesuggereerd om na de startvergadering (met een korte passage rond 'declareren') vaste momenten in te bouwen voor financiële vragen. Deze komen pas gericht op wanneer het project al even bezig is en er dus effectief gedeclareerd kan worden.

Begunstigen suggereerden tenslotte om in de startvergadering beter zicht te geven op de rol van verschillende medewerkers, die bij het project betrokken zijn vanuit het GS. Een overzicht met enkele taken per medewerker kan dit beeld versterken.

35. De werkgroep adviseert de laatste suggestie door te voeren. Een slide met een duidelijke rolverdeling ontbreekt voorsnog inderdaad.

De werkgroep herkent ook de eerdere bedenkingen. Het heeft echter een meerwaarde dat bij de start van het project alle profielen van alle partners samenkomen, en rechtstreeks van het programma vernemen hoe de samenwerking tijdens de uitvoering zal verlopen. De werkgroep adviseert een nadere denkoefening om te zorgen dat het geheel voor iedereen relevant blijft (bijvoorbeeld een plenair deel en dan uitsplitsing in workshops, andere manier van overbrengen, mate van diepgang en detailniveau bekijken), maar zonder te tornen aan het basisidee van de startvergadering: alle stakeholders, disciplines en aandachtspunten bij de start samenbrengen. Er kan bijvoorbeeld worden gekozen voor iets minder detailniveau rond financieel-administratieve aangelegenheden (en vervolgens enkele weken nadien een digitaal moment voor administratieve profielen voor de details) maar zonder dit (belangrijke) thema van de agenda te doen verdwijnen; heel wat van dergelijke aandachtspunten (bijvoorbeeld aanbesteden!) zijn immers ook van groot belang voor inhoudelijk betrokkenen.

In Interreg VI is de mogelijkheid geïntroduceerd om voorfinanciering aan te vragen. De spelregels hierrond worden in de vijfde bijlage van het programmareglement verduidelijkt.

Uit het panel begunstigen bleek dat het nog niet voor alle ontvangers van voorfinanciering duidelijk was dat het een vereiste is dat voorfinanciering gebruikt moet worden voor het project. Ook kan het declareren bij voorfinanciering nog vlotter zodat de voorfinanciering vlot terugverdiend kan worden en de buffer van het programma op peil blijft om nieuwe voorfinancieringen toe te kennen bij volgende oproepen.

Daarnaast is het ook niet altijd duidelijk dat de aanvraag voor voorfinanciering bij een eventuele herwerking opnieuw moet gebeuren (incl. goedkeuring door de projectverantwoordelijke).

36. De werkgroep vindt de eerste constatering opmerkelijk. Niet enkel zou het evident moeten zijn dat voorfinanciering niet gebruikt mag worden voor andere doelen, ook wordt hier in de communicatie duidelijk op gehamerd. De werkgroep formuleert als aanbeveling dat de financiële cel binnen het GS de communicatie dienaangaande nog eens tegen het licht houdt, en aanscherpt.

In de communicatie wordt via de projectadviseur en vanuit de financiële cel al veel aandacht besteed aan vlot declareren, zeker richting partijen die voorfinanciering ontvangen. Ook op dit element suggereert de werkgroep de communicatie nog eens tegen het licht te houden en te zoeken waar meer nadruk mogelijk is.

Het opnieuw moeten aanvragen van voorfinanciering wanneer een projectaanvraag herwerkt moet worden, betreft een ongelukkige programmatie van het e-loket. Het was in het ontwikkelproces niet aan de orde om de ontwikkelaar te vragen dit aan te passen. De financieel adviseurs volgen dit wel proactief op, zodat partners een seintje krijgen als er een herwerking is opgelegd. Omdat de doelgroep inmiddels zeer beperkt is geworden, lijkt een aanpassing van het e-loket niet meer passend.

Projectadviseurs geven aan beter geïnformeerd te willen worden wanneer de financiële cel of de eerstelijnscontroleur een controle plant bij een van de projecten door hen mee te nemen in de mailwisseling.

Ook geven projectadviseurs aan om op de hoogte gebracht te willen worden van de conclusies van dergelijke eerstelijnscontrole, om mee de aandachtspunten op te kunnen volgen vanuit hun rol. Het kan ook nuttig zijn dat de financieel adviseur of projectadviseur aanvullend op de communicatie van de eerstelijnscontroleur feedback geeft om het een en ander te verduidelijken richting het project of de bezochte partner.

37. De werkgroep ondersteunt deze suggestie en adviseert het GS aan deze wens van de projectadviseurs tegemoet te komen.

Over de voortgangsrapportage als dusdanig kwam niet veel feedback. Projectverantwoordelijken gaven in het panel begunstigen wel aan nood te hebben aan een leidraad voortgangsrapportage die zij kunnen bezorgen aan onervaren projectpartners zodat zij ook duidelijk weten wat er van hen verwacht wordt wanneer zij meeschrijven aan een rapport.

38. De werkgroep kan in deze suggestie volgen. In de tijd tussen het panel begunstigen en het verschijnen van het evaluatierapport is de leidraad voortgangsrapport opgemaakt en op de website gepubliceerd.

Na de voortgangsrapportage volgt het werkbezoek. In het panel begunstigen werd benoemd dat partners niet altijd goed op de hoogte zijn wat er verwacht wordt tijdens zo'n bezoek. Iedere projectadviseur heeft een iets andere stijl in de voorbereidende communicatie hiervoor.

39. De werkgroep adviseert via de maandelijkse peer-to-peer uitwisseling in het Projectadviseuroverleg (PAO), onder voorzitterschap van de programmadirecteur, meer lijn te brengen in de aankondiging door projectadviseurs van het werkbezoek (hoe bereidt de partner zich voor, wat staat op de agenda?).

Om tijdens dat werkbezoek een goede controle op de projectadministratie te kunnen doen, benoemt het GS-panel de noodzaak aan een update van de checklist projectadministratie uit Interreg V.

40. De werkgroep onderschrijft dit, de update is inmiddels gerealiseerd.

Na het derde voortgangsrapport volgt ook een werkbezoek, maar tevens een midterm vergadering met het hele partnerschap. In het GS-panel werd voorgesteld de midterm vergadering zoals deze in Interreg V georganiseerd werd te herbekijken (zowel qua inhoud, deelname, planning en combinatie met werkbezoek).

41. Deze oefening is inmiddels al afgerond. De werkwijze met de midterm werd licht herzien. Enerzijds wordt ze vroeger ingepland, anderzijds is meer flexibiliteit voor wat betreft de timing. Er wordt meer aandacht geschonken aan kapitalisatiekansen.

Tijdens de uitvoering van projecten worden nagenoeg altijd een of enkele wijzigingsaanvragen geformuleerd. Het is getuige het panel begunstigen voor projectpartners niet altijd helder wat er verwacht wordt bij een wijzigingsaanvraag.

Daarom wordt gesuggereerd een leidraad te maken met een stappenplan voor een wijziging en een verduidelijking wanneer een inhoudelijke wijziging (jaarlijks) dan wel een wijziging voor VUT/SUT bijvoorbeeld nog mogelijk is.

42. De werkgroep sluit zich bij de vraag aan en beveelt aan om een leidraad rond wijzigingen op te maken.

In het panel begunstigen werden ook suggesties gegeven voor de eindrapportage. Ook hier werd een leidraad voor gevraagd. Deze zou een beeld moeten verschaffen van wat er verwacht wordt van verschillende projectpartners en de projectverantwoordelijke bij het eindrapport, welke stappen nadien volgen en wie de projectpartners nog kan contacteren (FLC, AA, nacontrole, ...).

Het gegeven dat de deadline voor eindrapportage korter op het einde van het project kwam te liggen (ten opzichte van Interreg V) wordt als positief benoemd door de begunstigen die al ervaring hadden met Interreg V als projectverantwoordelijke.

In datzelfde panel werd er ten aanzien van het eindrapport ook op gewezen dat het GS hier pas laat feedback op gaf en er ook nadien nog opvolgvragen volgden. De begunstigen zijn vragende partij voor richttermijnen tot wanneer ze nog vragen kunnen krijgen over hun project.

43. De werkgroep adviseert een dergelijke leidraad met betrekking tot de afsluiting van projecten op te stellen. Dit kan een positief effect hebben op de vlotte afsluiting van projecten.

Ten aanzien van de opmerking in verband met de lange behandeltermijnen van eindrapporten is de werkgroep van mening dat dit een snellere behandeling zal bevorderen, aangezien het dossier dan nog voldoende 'vers' is voor alle betrokkenen. Daarnaast is het belangrijk dat de interne afspraken met betrekking tot screeningstermijnen beter gehaald moeten worden om een lang traject te vermijden. Het is echter niet mogelijk om algemeen geldende richttermijnen te formuleren. Dit zou enkel voor valse verwachtingen zorgen.

Naast gestandaardiseerde momenten waarin projectmonitoring gebeurt (bijvoorbeeld voortgangsrapportage) of begeleiding wordt aangeboden (bijvoorbeeld startvergadering) staan de projectadviseurs in voor de dagdagelijkse opvolging van allerhande vragen van en issues bij de projecten. De wellicht belangrijkste hoeksteen voor een kwalitatieve monitoring en begeleiding van lopende projecten is dan ook de beschikbaarheid van voldoende ervaren projectadviseurs.

Doordat er in 2024 een groter verloop was bij de projectadviseurs dan in 2022 en 2023 werd de invulling van de rol van de projectadviseur aangehaald in de feedback van het panel programmapartners. Zij benadrukten dat het programma nood heeft aan sterke profielen om deze rol in te vullen: generalisten die verantwoordelijkheid, vertrouwen, autonomie, kennis en expertise uitstralen. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende eigenheid is voor de projectadviseur om de job invulling te geven en uitdaging te vinden. Gesuggereerd werd om te analyseren welke motivatie projectadviseurs in het verleden hadden, voor het verlaten van het team.

44. De werkgroep adviseert de programmadirecteur met deze bedenkingen rekening te houden in het dagdagelijks management en de (bijdrage in de) selectie van nieuwe projectadviseurs. Hoewel nu al, telkens wanneer een projectadviseur de organisatie verlaat, via het exitgesprek wordt onderzocht welke motivatie hieraan ten grondslag lag, wordt de programmadirecteur geadviseerd hier meer systematisch overzicht in te bewaren, zodat een analyse in COG-verband kan gebeuren.

In diverse panels wordt benadrukt dat kennisdeling onder projectadviseurs des te belangrijker wordt, als er een groot verloop is en er veel startende adviseurs zijn. Die kennisdeling is ook van belang voor de informatiedoorstroming naar de respectievelijke provincies en lidstaten.

45. De werkgroep evaluatie volgt deze gedachte. Peer-to-peer kennisdeling blijft een belangrijk aandachtspunt. In het najaar van 2024 is hier nieuw leven ingeblazen via een vaste agendering (maandelijks) op het projectadviseursoverleg (PAO).

B. Ondersteuning communicatie

De monitoring en begeleiding door het GS, tijdens de projectuitvoering maar ook in het aanmeldings- en aanvraagproces, wordt ondersteund via de website die de grote hoeveelheid al eerder in dit rapport benoemde downloads (leidraden, gidsen, tools etc.) bundelt. De communicatiecel binnen het programmasecretariaat heeft daarmee een belangrijke *ondersteunende* functie voor de begeleiding van projecten, door alle schriftelijke en audiovisuele begeleiding overzichtelijk te ontsluiten.

De begunstigden die deelnamen aan het panel gaven aan dat het handig is dat downloads per fase van een projectaanvraag gegroepeerd staan (bv. aanmelding, aanvraag, staatssteun, project uitvoeren, cofinanciering, ...), maar dat het niet altijd duidelijk is of je onder 'Start je project', dan wel 'Tijdens je project' moet gaan kijken. De verbetering van de zoekfunctie op de website ten opzichte van de beginfase, wordt gewaardeerd. Gesuggereerd wordt om ook opnamen van eerdere webinars bij de downloads te plaatsen.

46. De werkgroep evaluatie stelt voor een nieuwe doorlichting van de [downloads-pagina](#) te organiseren en waar nodig downloads te verplaatsen tussen de twee categorieën 'Start je project' en 'Tijdens je project'. Ze adviseert verder ook hier links naar opnamen van eerdere webinars bij te plaatsen (die op ons YouTube-kanaal staan).

De lijst van veelgestelde vragen (of [FAQ](#)) die een vereenvoudigde versie biedt van de verschillende leidraden van het programma, bleek niet bekend bij de deelnemers van het panel begunstigden.

47. De werkgroep stelt voor de FAQ's beter te promoten. Dit kan bijvoorbeeld via de nieuwsbrief of door kruisverwijzing naar de FAQ's in andere tools. Het is ook aangewezen de FAQ-lijsten inhoudelijk eerst nog eens goed tegen het licht te houden.

Een belangrijke ondersteunende functie op vlak van communicatie is het [brandportal](#), waarmee projecten binnen de huisstijl van Interreg aan de slag kunnen met hun eigen communicatie, en waarmee automatisch conformiteit met communicatieverplichtingen wordt gerealiseerd. Het brand portal blijkt niet heel duidelijk volgens een substantieel deel van de begunstigden. Ook enkele deelnemers van het GS-panel zien verbetermogelijkheden.

Dat een project ermee aan de slag kan en zo automatisch voldoet aan de vereisten van de verordening op vlak van communicatie, wordt als zeer positief ervaren, zeker nadat in Interreg V begunstigden vaak kleine foutjes tegen de communicatieregels begingen. Sowieso waardeert het veld dat het programma een gratis tool voor lay-outing aanbiedt.

Het is voor projecten wel soms onhandig dat maar één persoon per project toegang kan krijgen. Projecten omzeilen dat door een mailadres aan te maken dat gedeeld kan worden onder verschillende partners, maar ze vinden dit niet gebruiksvriendelijk. Ook de outputs ervaren ze als een minpunt, zo is volgens hen export enkel mogelijk in pdf-indeling. Daarnaast is het moeilijk om tekst rechtstreeks in de tool te bewerken.

Verschillende begunstigden in het panel gaven aan het brandportal niet meer te gebruiken, maar aan de hand van de huisstijlgids van Interreg Vlaanderen-Nederland aan de slag te gaan met eigen grafische programma's.

48. Het brandportal betreft een commerciële lay-out tool waarvoor het programma betaalt, voor de eigen licentie en gebruiksrechten voor alle projecten. Bij gunning van deze opdracht betrof de brandportal tot op behoorlijke hoogte de enige in zijn soort. Het product was niet enkel kwalitatief sterker dan de andere geoffreerde oplossingen, maar bovendien

het goedkoopst. Het is dan ook niet aangewezen (maar ook niet nodig, zie verder) binnen de huidige programmaperiode naar een andere oplossing te zoeken.

De werkgroep herkent de lastigheid dat maar één toegang per project wordt verleend. Dit is een bewuste keuze geweest; het programma betaalt immers per toegang. In uitzonderlijke gevallen kan een project op verzoek twee of drie toegangen krijgen. Dit kan op ad hoc basis door de algemeen directeur van het GS worden besloten.

De werkgroep evaluatie noteert dat enkele onduidelijkheden en veel zagezegde tekortkomingen, zoals benoemd door deelnemers van de panels, voortkomen uit het gegeven dat de tool gebruikt wordt door mensen zonder veel lay-out IT-expertise. De tool is voor 'leken' bedoeld, en werkt behoorlijk intuïtief, maar dat betekent niet dat alle gebruikers perfect snappen of een tekortkoming feitelijk een tekortkoming is. Bijvoorbeeld geeft de tool wel degelijk de mogelijkheid te exporteren in andere dan pdf-indelingen, maar wel enkel als de door de gebruiker opgeladen foto's van een voldoende beeldkwaliteit zijn.

De werkgroep evaluatie adviseert verder in te zetten op verduidelijking van wat het brand portal kan, en hoe men het dient te gebruiken. Het adviseert verder concrete onduidelijkheden of (echte) tekortkomingen door te geven aan de leverancier (er werden al nieuwe tekstopties toegevoegd om het bewerken van teksten in de tool gemakkelijker te maken). Omdat Interreg (met alle projecten) enigszins een 'grootverbruiker' is, kan de leverancier wellicht rekening houden met onze feedback. Dit kan echter niet worden afgedwongen.

Het programma ondersteunt de projecten verder via het aanbod om gebruik te maken van de Interreg-website als verzamelpunt voor afzonderlijke projectwebsites. De deelnemers aan het panel begunstigen zijn unaniem in het begrip voor de keuze van het programma voor deze centrale aanpak en zo de projecten mogelijkheid te bieden om middelen voor inhoudelijke doelstellingen in te zetten. De website die het programma aanbiedt biedt volgens hen veel mogelijkheden, hoewel sommigen nog extra functionaliteiten zouden waarderen.

Ze geven hierbij aan dat het CMS goed is voor algemene informatie over het project, maar niet altijd voldoet wanneer men zeer specifieke functionaliteiten wil bieden. Ook voor open partnerschappen die met een eigen oproepensysteem werken is het CMS niet altijd handig om op een aantrekkelijke en gemakkelijke manier begunstigen aan te trekken via de website die door het programma wordt aangeboden.

49. De werkgroep constateert allereerst dat er hier, net als bij het brand portal, misverstanden ontstaan bij personen betrokken in projecten die geen technische ICT-achtergrond hebben. Al diverse keren vernamen we dergelijke signalen van mensen uit projecten die weinig ervaring hebben met CMS (dat men een bepaalde functionaliteit niet kon genereren via de programmawebste) en bleek aansluitend dat dat wel mogelijk was. Ook hier adviseert de werkgroep dus vooral om in te zetten op duiden, uitleggen en ondersteunen.

De werkgroep stelt verder dat bij de ontwikkeling reeds in beeld was dat de website natuurlijk niet zomaar *alle denkbare* functionaliteiten zou kunnen bieden. Dat zou gezien de brede variëteit aan projectvormen en digitale output van projecten praktisch en budgettair onhaalbaar zijn. De oplossing is eenvoudig; projecten kunnen vanuit hun eigen budget tools, loketten en databases laten maken die visueel perfect aansluiten bij de Interreg-website, en van daaruit naar die zelf ontwikkelde content linken. De gebruiker merkt het verschil niet, enkel de url verandert. De werkgroep adviseert dan ook om via projectadviseurs deze simpele mogelijkheid te benoemen – maar altijd eerst met de communicatiecel na te gaan of er daadwerkelijk geen oplossing mogelijk is binnen de functionaliteiten van de programma-website.

3.7 Partnerschap en cofinanciering

A. Samenwerking

Het onderdeel partnerschap in Interreg VI en de werking hiervan, werd enkel besproken binnen de panels met de programmapartners en het kader.

De programmapartners geven aan dat ze zeer tevreden zijn over de goede en gedetailleerde voorbereiding vanuit het secretariaat waardoor hun bestuurders goed worden geïnformeerd voor een Comité van Toezicht. Ook de timing van aanlevering van de stukken twee weken voor samenkomst van het Comité wordt als zeer positief ervaren.

Enkele leden gaven aan gebaat te zijn bij een eerder zicht op de agenda van het Comité, zodat ze intern de nodige besprekingen kunnen doen op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Er wordt gesuggereerd om de projectadviseurs hiervan op de hoogte te brengen tijdens het wekelijkse projectmanagementoverleg (PMO) zodat zij hun COG-lid kunnen biefen. Het is daarnaast aan het secretariaat om de afweging te maken of het handig kan zijn om het COG voor een Comité samen te roepen om het een en ander al ambtelijk voor te bespreken.

50. De werkgroep evaluatie concludeert dat het niet evident zou zijn de agendavorming in het PMO te bespreken. Dit overleg dient te focussen op de projectwerking en niet op programmabeheer. Het lijkt logischer (en efficiënter) als de programmadirecteur het rechtstreeks signaleert aan de COG-leden, als er 'onverwachte' agendapunten richting het comité worden voorbereid.

Naast de voorbereiding van het Comité van Toezicht wordt ook de informatiedoorstroming vanuit het gemeenschappelijk secretariaat richting de programmapartners aangehaald. Door het uitgebreide takenpakket van de projectadviseur en het feit dat deze veel onderweg zijn, is het soms moeilijk voor programmapartners om samen te zitten om inhoudelijke zaken te bespreken.

Ook hier wordt de noodzaak van een ervaren groep projectadviseurs om een vlotte informatiedoorstroming, acquisitie en projectopvolging te waarborgen als belangrijk ervaren. De noodzaak om de projectadviseurs vanuit het secretariaat voldoende te informeren en ondersteunen wordt in dit onderdeel herhaald vanuit de programmapartners.

B. Cofinanciering

Opvallend is dat de respondenten uit oproep 2 het zoeken naar cofinanciering juist als moeilijker ervoeren, dan de respondenten uit de eerste oproep. De mogelijkheden voor cofinanciering vanuit de provincies en lidstaten zijn volgens begunstigden onvoldoende bekend. Zij geven aan nood te hebben aan een overzicht van de mogelijkheden bij de downloads op de Interreg-website. Nu is dergelijk overzicht enkel voorhanden op vraag of aanbod van een projectadviseur. De EZ-cofinanciering wordt wel onder de downloads weergegeven, omdat deze door het programma zelf beheerd wordt.

51. De werkgroep evaluatie herkent deze behoefte. Al in Interreg V stelde het GS de vraag of de cofinancieringsmogelijkheden ook via de Interreg-website konden worden ontsloten. Niet alle programmapartners konden zich daarin vinden, omdat een dergelijk overzicht mogelijk verkeerde verwachtingen kon wekken. Daarnaast was er de praktische vraag hoe verzekerd kon worden dat er eventuele aanpassingen in cofinancieringsreglementen of –praktijken, ook op de website van het programma correct en tijdig zouden worden doorgevoerd. De werkgroep evaluatie beveelt voor de huidige programmaperiode aan de huidige praktijk (doorverwijzing naar projectadviseurs, doorsturen van het contact-overzicht door hen) aan te houden. Voor een eventueel Interreg VII suggereert de werkgroep aan de programmapartners om opnieuw de mogelijkheden te exploreren om de cofinancieringsregelingen niet enkel via de eigen

kanalen maar ook via de programmawebsite inzichtelijk te maken. Het zou haalbaar moeten zijn om dit te doen zonder het creëren van te hoge verwachtingen, en zonder fouten.

Begunstigden stelden ook de vraag of het mogelijk is om cofinancieringsreglementen en timing van cofinancieringsaanvragen bij de verschillende programmapartners op elkaar af te stemmen. De programma-partners stellen in hun panel dat het volstrekt logisch is dat er verschillen bestaan, maar beamen dat het een toegevoegde waarde kan hebben om in de praktische werking naar elkaar toe te groeien. In dit panel werd geconcludeerd om een leertraject op te starten onder de verschillende provincies en lidstaten om te leren van elkaars werkwijze, samen met de projectadviseurs, en te onderzoeken welke best practices programmapartners van elkaar kunnen overnemen.

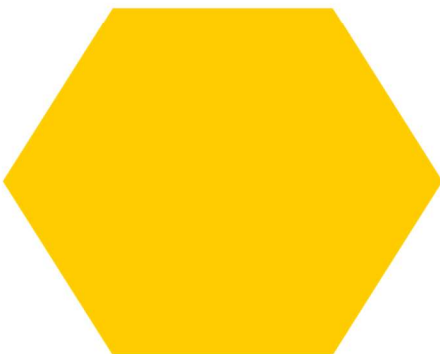
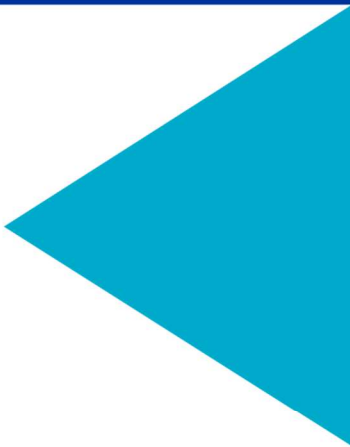
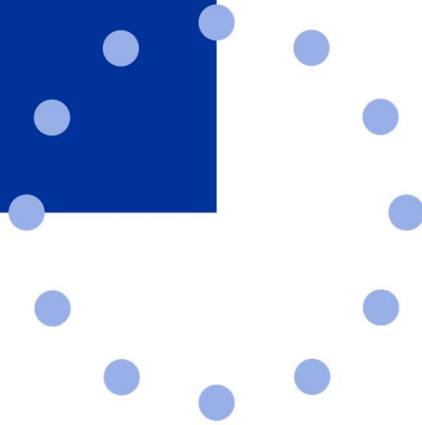
52. De werkgroep evaluatie schaaft zich volledig achter dit idee. De Interreg Vlaanderen-Nederland programmapartners zitten samen in diverse EU-programma's en iedere stap richting harmonisatie van de regelingen (praktisch, vanzelfsprekend niet voor wat betreft beleidsinhoudelijke keuzes) impliceert een administratieve vereenvoudiging voor de consortia achter projecten. Het secretariaat zal dit leertraject in COG-verband faciliteren.

Binnen het panel van programmapartners werd tenslotte aan het GS gevraagd om zodra de staatssteuntoets bekend is, de programmapartners (ambtelijk) te informeren, zodat de hoogte van cofinanciering van provincie(s) en EZ of Vlaio op elkaar afgestemd kan worden.

53. De werkgroep stelt dat deze informatie in de praktijk meestal al vroeg in beeld is. In de CvT-tabel geeft het secretariaat haar inschattingen en die wijzigt niet vaak meer. COG-leden kunnen dus aan de slag met de info die nu al standaard voorhanden is. De werkgroep stelt dat er een rol voor de projectadviseurs ligt om het COG-lid op deze informatie te attenderen.

4. Aanbevelingen

Uit de enquête en de input van de panels volgen 53 (clusters van) bevindingen, suggesties of aanbevelingen. Bij ieder van deze items formuleerde de werkgroep evaluatie, vaak na input te hebben vergaard bij medewerkers van het GS of de beheerautoriteit, een visie, in kaders weergegeven in de tekst. Soms was de conclusie dat de bevinding of suggestie niet zou moeten uitmonden in een aanbeveling, soms werd een suggestie direct vertaald naar een aanbeveling, en soms werd de suggestie niet letterlijk overgenomen, maar stelde de werkgroep een andere oplossing voor de kwestie voor.

In het grootste deel van de gevallen gaat het over eerder incrementele aanpassingen in de werking van het programma; bijvoorbeeld een verbetering van een leidraad of een iets andere invulling van een vorm van begeleiding. In deze gevallen formuleert het programmasecretariaat in zekere zin een aanbeveling aan zichzelf. Omdat het in beginsel telkens gaat om aanpassingen in werkwijzen of documenten die binnen het competentiedomein van het GS vallen, volstaat het om de beheerautoriteit en het comité, via hoofdstuk 3 van deze evaluatie, te informeren over deze stappen. Vanzelfsprekend verneemt het graag eventuele bedenkingen hierbij.

Een groot aantal van deze aanbevelingen op GS-niveau werd reeds concreet omgezet in actie. Daar waar een aanbeveling direct is geïmplementeerd, wordt dit in de kaders in hoofdstuk 3 benoemd.

Uit het overzicht in bijlage 2 blijkt dat van de 53 (clusters van) bevindingen, suggesties of aanbevelingen, er 42 (enkel) aan het GS zijn geformuleerd. Van die 42 items is een groot deel aanbevelingen al omgezet naar actie.

Voor aanbevelingen voor aanpassingen op hoger niveau wendt de werkgroep zich tot het comité, de beheerautoriteit en het COG. Het betreft hier aanbevelingen voor aanpassingen aan het regelgevend kader (programmareglement, oproepen en beoordelingssysteem maar ook eventuele aanpassingen aan bvb. toetsen), procedures (procedurehandboek) of de werking van het comité of het COG, of suggesties voor aanpassingen die opkwamen in de evaluatie, maar waar de werkgroep evaluatie zich niet achter schaaft.

Deze feitelijke groep aanbevelingen – als in aanpassingen in documenten of de werking van het programma welke de werkgroep zelf voorstelt – is zeer beperkt. Het aantal suggesties voor aanpassingen vanuit het veld welke de werkgroep niet onderschrijft, is ook klein. Dat toont (samen met de waarderingscijfers uit de enquête en de feedback van de panels) aan dat het programma naar behoren is ingericht, als klantvriendelijk kan worden bestempeld, en het partnerschap goed functioneert.

Het Comité van Toezicht wordt gevraagd zich over een drietal thema's te buigen:

1. Doelgroepen
2. Motivatie bij besluitvorming
3. Opsplitsing in formele en informele adviezen

Ook de beheerautoriteit wordt gevraagd zich over een drietal thema's te buigen:

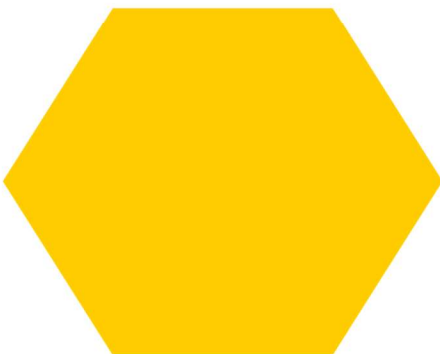
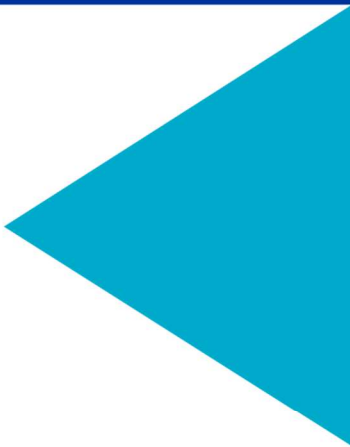
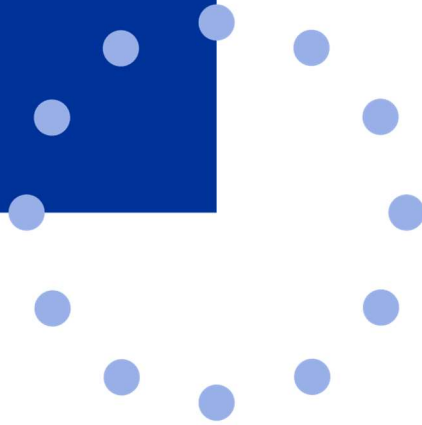
1. Verwijzingen en herhalingen in het programmareglement
2. Vragen rond twee programma-specifieke regels
3. Een tweetal door paneldeelnemers gesuggereerde extra vereenvoudigde kostenopties

Voor het COG zijn er aandachtspunten rond twee thema's:

2. Het opstellen van het preselectie-advies
3. Overzicht in en afstemming tussen cofinancieringsregelingen

5. Bijlagen

A. Bijlage 1: Managementsamenvatting

1. Doel en methodiek

Zoals voorzien in het evaluatieplan werd medio 2024 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd naar de implementatie en werking van Interreg VI Vlaanderen-Nederland. Op basis van een enquête na de eerste 2 oproepen onder (potentiële) begunstigden en 4 panelgesprekken⁴ werd nagegaan in hoeverre het Interreg-programma efficiënt en effectief wordt beheerd en aangestuurd. Dit opzet van de evaluatie werd ex-ante bekrachtigd door een externe evaluator.

De enquête werd via Google Forms verstuurd aan 2.134 (aspirant-)begunstigden en ingevuld door 198 personen. De responsgraad is 9%. Uit de antwoorden op de identificatievragen blijkt dat, in vergelijking met de totale populatie:

- De respons met name hoog is onder enquêtedeelnemers van goedgekeurde of gepreselecteerde projecten;
- De meeste reacties op de enquête van inhoudelijk verantwoordelijken (73%) van de projectpartners kwamen, gevolgd door medewerkers (16%) en slechts 11% financieel verantwoordelijken;
- Er meer reacties van projectpartners (68%) zijn dan van projectverantwoordelijken (32%);
- De meeste input van opleidings- of kennisinstellingen (> 60%) kwam, gevolgd door KMO/MKB en overheidsinstellingen.

De panelgesprekken volgden, daar waar het overlappende thema's betrof die ook al in de enquête werden aangehaald, twee sporen:

- Wat is de visie van de panelleden, sluit dit aan bij de resultaten uit de enquête en zo ja, hoe geven de panelleden kwalitatief invulling bij hun antwoorden?
- Wat zijn de uitschieters in de resultaten van de enquête en hoe verklaren de panelleden deze?

2. Belangrijkste resultaten uit enquête en panels

Inhoudelijk kader

Het inhoudelijk kader van het programma wordt over het algemeen als (heel) duidelijk ervaren, zowel voor het Interreg-programma als de horizontale principes en het doel ervan. Enkel over de te bereiken doelgroepen zien de programmapartners (COG) nog een uitdaging, concreet om minder *usual suspects* te bereiken. Begunstigden geven op dat vlak aan dat het moeilijk is om KMO/MKB te betrekken.

Regelgevend kader, leidraden en tools

Het programmareglement wordt over het algemeen als heel duidelijk beoordeeld. Leidraden zijn hier parallel bij van belang, om gebruikers voldoende te informeren. Specifieke informatie rond bedrijfsdeelname is eerder verspreid terug te vinden in het reglement en de werkgroep adviseert daarom de opmaak van een aparte leidraad. Daarnaast noteert de werkgroep ook de aandachtspunten op vlak van communicatie bij wijzigingen in het programmareglement door het Comité van Toezicht.

De toets op 'Onderneming in Moeilijkheden' (OIM-toets) en de KMO/MKB-toets zorgen voor enige ontevredenheid, zowel voor wat betreft ontwerp als timing. Dit kwam o.a. door systeembugs in het e-loket in de ontwikkelfase. Daarnaast geven begunstigden in het panel aan dat te laat in het proces duidelijk is of een bedrijf al dan niet kan deelnemen. Projectadviseurs en -verantwoordelijken kunnen hier eerder in het proces op sensibiliseren. Een customer journey kan potentiële indieners (vnl. privaat en/of winstgericht) een overzicht bieden met definities en *self-tests* om late teleurstellingen in het aanvraagproces te vermijden. Een extra document met duiding van de Europese KMO/MKB-definitie werd aan de downloads op de website toegevoegd, voor meer duidelijkheid parallel met de bestaande leidraden

---

⁴ Deelnemers aan panels: GS-medewerkers (selectie van in projectopvolging betrokken medewerkers), begunstigden, programmapartners (leden van coördinatorenoverleg) en kader (beheerautoriteit, programmadirecteur en celhoofden van GS).

en FAQ's rond deze toetsen. Tot slot adviseert de werkgroep een opleidings sessie voor projectadviseurs waarbij financieel adviseurs veel gemaakte fouten bij deze toetsen toelichten om nog betere ondersteuning te kunnen bieden.

De vereenvoudigde kostenopties worden warm onthaald door de deelnemers aan de enquête, met name de keuze voor zowel een Standaard Uurtarief (SUT) als een Vast Uurtarief (VUT). Het is opvallend dat het uitsluiten van berekeningsfouten zowel bij SUT als VUT als voordeel aangehaald wordt. De werkgroep adviseert de nieuwe vastgestelde uurtarieven in de toekomst nog duidelijker te communiceren aan de begunstigden door de projectadviseurs en het geplande moment van jaarlijkse vaststelling van het VUT toe te voegen aan het overzicht 'VUT's per kalenderjaar' voor maximale transparantie.

Het SCO-kompas, de tool die projectpartners begeleidt in hun keuze voor de best passende vereenvoudigde kostenopties, wordt als heel handig ervaren. GS-medewerkers suggereren nog meer duiding te geven in het document bij de administratieve voordelen van het VUT, dan wel de verplichting van dit uurtarief in specifieke gevallen.

Het onderdeel 'Small Project Fund (SPF)' in het reglement krijgt een eerder negatieve beoordeling. De werkgroep evaluatie merkt op dat het maar van toepassing is op een zeer klein deel van de respondenten en de negatieve beoordeling te linken is aan de onbekendheid ervan. Vermoedelijk linkten de respondenten dit aan de vereiste voor een subsidiereglement dat aan een aantal projecten ad hoc is opgelegd. Er is een leidraad in opmaak voor open partnerschappen die focust op het toevoegen van later toetredende partners aan het e-loket in de daarvoor geprogrammeerde module. De werkgroep adviseert het GS om te kijken of het gezien de huidige stand van de programma-uitvoering proportioneel is daarin nog richtlijnen voor een subsidiereglement op te nemen.

De nieuwe regelgeving in Interreg VI rond het doorgeven van uren gepresteerd op andere Europese projecten wordt als negatief ervaren door begunstigden. De werkgroep Evaluatie wijst er echter op dat deze zorgt voor een vereenvoudiging ten opzichte van de vroegere administratief zwaardere regels van overuren.

Ook de vereiste voor begunstigden om uren per werkpakket te declareren krijgt tegenkanting. De werkgroep Evaluatie is van oordeel dat het te vroeg is deze recent ingevoerde regels te evalueren, aangezien declaraties van projecten nog maar net op stoom komen. Het declareren per werkpakket wordt najaar 2025, begin 2026 intern geëvalueerd en eventueel bijgestuurd.

Acquisitie en selectie

De acquisitiegerichte communicatie bij (online) infosessies, berichtgeving via programmapartners (nieuwsbrieven) en berichten op de website zorgden, naast het contact met de projectadviseurs, voor een goed zicht op komende oproepen. Begunstigden waarderen de inspiratie die vanuit de communicatie wordt gegeven (voorbeelden van andere projecten) en de mogelijkheid tot gerichte netwerking bij events van het programma.

Het uitwerken van de projectaanvraag werd over het algemeen als moeilijker ervaren dan de projectaanmelding, met name het formuleren van de indicatoren. Ondanks dat de indicatorfiches in deze programmaperiode (nog) uitgebreider zijn dan in Interreg V, zijn de resultaten gelijkaardig aan Interreg V. De werkgroep stelt voor op gepaste momenten de projectadviseurs diepgaander te trainen op het duiden van de fiches en het ondersteunen van aanvragers, voor het correct inschatten van streefwaarden.

De workshop 'van aanmelding naar aanvraag' wordt positief onthaald en is vooral een meerwaarde voor met name het opstellen van kostenplannen en nieuwigheden zoals uurtarieven. Advies tot deelname van alle projectpartners aan deze workshop wordt in de toekomst communicatief extra in de verf gezet. Parallel met deze workshop zijn er diverse leidraden die de begunstigden ondersteunen in een kansrijke aanvraag en die als heel duidelijk worden ervaren.

Het begroten van kosten voor eerstelijnscontrole is niet altijd even duidelijk voor projecten. Hier kan enerzijds meer aandacht aan besteed worden in de bovengenoemde workshop en anderzijds kan het nog explicieter benoemd worden in de 'leidraad aanvraag' en door projectadviseurs benoemd worden in de begeleiding. De door het programma ontwikkelde tool om deze kosten te begroten is een grote meerwaarde volgens begunstigden en GS-medewerkers, maar vereist nog veel moeilijk in te schatten parameters voor een reële berekening.

De inspiratiegids burgerparticipatie is niet breed bekend en wat theoretisch opgesteld, al wordt deze toch als duidelijk beoordeeld. Begunstigden willen meer concrete voorbeelden terugvinden en kunnen in tussentijd ook terecht op de Interreg-website met specifieke burgerparticipatietips.

Een groot deel van de ondervraagden in de enquête en de deelnemers aan het panel begunstigden gaven aan (heel) tevreden te zijn over de ondersteuning vanuit het programmasecretariaat tijdens de projectontwikkeling. Op dit vlak is het programma nog kunnen doorgroeien in vergelijking met Interreg V. Ze voegen hieraan toe dat de ondersteuning door een vooraf aangeduide projectadviseur bij uitwerking van de aanvraag en door een projectbegeleidingsteam (beleidsmedewerker, project- en financieel adviseur) tijdens de projectuitvoering, als heel positief wordt ervaren. Interreg Vlaanderen-Nederland onderscheidt zich hierin voor de begunstigden duidelijk van andere subsidieprogramma's.

Voor Interreg VI ontwikkelde de beheerautoriteit een nieuw e-loket. Het indienen van een aanvraag via dit e-loket wordt betrekkelijk goed gewaardeerd, vooral na wegwerken van systeembugs in een verdere ontwikkelingsfase. Er is voor het uitwerken van een aanvraag ook een duidelijke stijging in tevredenheid (60% in Interreg VI) ten opzichte van Interreg V (53%). Ook hierbij wordt de ondersteuning vanuit het secretariaat als positief benoemd.

De programmapartners (COG) geven aan voldoende geïnformeerd te worden om een gefundeerd advies aan het Comité te kunnen geven voor preselectie, zij ervaren dit als beter dan bij andere Europese programma's.

Respondenten waarvan de projecten niet gepreselecteerd werden, zijn over het algemeen negatiever over het beoordelingssysteem en geven aan onvoldoende duidelijke feedback te krijgen. De werkgroep evaluatie concludeert dat de beargumenteerde feedback die projecten krijgen, nog versterkt kan worden door meer (concrete) input van beleidsexperten bij de verschillende programmapartners in de voorbereiding voor het COG-panel voor preselectie. Daarnaast is ondertussen een opleiding rond slechtnieuwsgesprekken ingepland (maart-april 2025) voor de GS-medewerkers, zodat zij met name voldoende aandacht kunnen besteden aan de nazorg en het menselijke aspect van niet-preselectie en de bekendmaking hiervan.

In de selectiefase voerde het programma vanaf oproep 2 bij een besluit van het Comité van Toezicht dat een projectaanvraag moet worden herwerkt, een opsplitsing in tussen formele en informele adviezen. Projectadviseurs geven aan hier tevreden mee te zijn, omdat het voor projecten duidelijker is welke de belangrijkste adviezen (naast de voorwaarden) zijn. Beleidsmedewerkers geven aan dat dit de beoordeling van herwerking bemoeilijkt, door gefragmenteerde informatie. Ook worden informele adviezen vaker genegeerd door indieners. De werkgroep adviseert deze methodiek voorlopig aan te houden en te evalueren in de aanloop naar Interreg VII.

De werkgroep evaluatie acht het niet wenselijk in te gaan op de vraag van respondenten om meer inzicht te krijgen in interne beoordelingsprocessen. De selectiecriteria zijn voldoende helder en online raadpleegbaar. Een project moet zowel passen in het Interreg-programma, als aansluiting vinden in de beleidskaders van de regio's, daarvoor heeft het COG een belangrijke rol om de gedragenheid in de regio te borgen en het Comité te adviseren.

De doorlooptijd in dit programma is gemiddeld 1 jaar tussen aanmelding en goedgekeurde aanvraag, dit wordt bij de oproeptekst helder gecommuniceerd en is gelijkaardig aan andere programma's. De duiding van de doorlooptijd kan aan de eerdergenoemde *customer journey* toegevoegd worden en benadrukt worden door de adviseurs. De vraag van begunstigden voor expertenbeoordelingen en/of een mondelinge toelichting van hun dossier, is niet wenselijk met het oog op de doorlooptijd enerzijds en het risico op een gekleurde visie van de aangeduide expert anderzijds.

Door projecten onder mandaat van de algemeen directeur goed te keuren, verkort de doorlooptijd, maar is er onduidelijkheid wanneer een project effectief wordt goedgekeurd. Dit is lastig voor projectadviseurs in hun communicatie en voor COG-leden in hun rapportering naar programmapartners en cofinancierings-proces. De werkgroep evaluatie adviseert het GS om de projectadviseurs bijkomend te ondersteunen in de communicatie aangaande gemandateerde dossiers en voor COG-leden de voor hen toegankelijke SharePoint-omgeving aan te vullen met actuele informatie ten aanzien van de voortgang van projectgoedkeuringen.

Monitoring en begeleiding

De startvergadering brengt de inhoudelijk en financieel verantwoordelijken van alle projectpartners samen om de belangrijkste informatie rond projectuitvoering te overlopen. De complexe materie rond goedkeuringsvoorwaarden die in deze vergadering behandeld wordt, werd bijkomend toegelicht in een webinar. Dit werd als zeer positief ervaren. De rolverdeling van medewerkers kan in de toekomst nog beter worden geduid en de opzet van de startvergadering tegen het licht gehouden om de betrokkenheid van de diverse groep van deelnemers te waarborgen.

Interreg VI voerde de mogelijkheid tot voorfinanciering in. Dit wordt door begunstigen gewaardeerd. Er zijn nog enkele onduidelijkheden rond het strikte gebruik. Zowel in de communicatie door projectadviseurs als de monitoring van projecten bij voortgangsrapportages en werkbezoeken wordt hier bijkomend aandacht aan besteed.

Een ander aspect van financiële monitoring zijn de eerstelijnscontroles ter plaatse. Projectadviseurs zijn vragende partij om enerzijds pro-actiever op de hoogte gebracht te worden van geplande controles en anderzijds van resultaten die hieruit voortvloeien, om maximale opvolging en ondersteuning te garanderen.

Voor onervaren projectpartners werd ondertussen op vraag van de projectverantwoordelijken in het panel begunstigen een leidraad voortgangsrapportage opgemaakt. Om projectverantwoordelijken en partners voldoende voor te bereiden op een werkbezoek, wordt de voorbereidende communicatie van de meer ervaren projectadviseurs gedeeld in een maandelijkse peer-to-peer uitwisseling tijdens het projectadviseursoverleg (PAO). Daarnaast is de checklist projectadministratie aangepast aan de regelgeving van Interreg VI, naar aanleiding van de feedback van GS-medewerkers in het panel.

Met betrekking tot de eindrapportage gaf het panel begunstigen feedback op basis van ervaringen uit de vorige programmaperiode. De werkgroep evaluatie adviseert om een leidraad uit te werken, die projecten inzicht geeft in welke informatie er te verwachten is. Overigens is de deadline voor indiening van het eindrapport reeds verkort ten opzichte van Interreg V, wat projectafsluiting van zowel partners als het GS moet verkorten.

Het grotere verloop van projectadviseurs in 2024 benadrukte de noodzaak van een goede invulling van deze rol, met voldoende autonomie en ruimte voor eigen invulling aan de job. De programmadirecteur wordt gevraagd meer overzicht te geven op basis van exitgesprekken met adviseurs zodat een analyse in COG-verband kan gebeuren. Hieraan wordt een peer-to-peer kennisdelingsmoment gekoppeld tussen projectadviseurs.

Tenslotte ontstaan uit de evaluatie een aantal aanbevelingen, specifiek op vlak van communicatie richting lopende projecten. Om projecten maximaal te ondersteunen met de eerder benoemde downloads, adviseert de werkgroep evaluatie om de indeling van de downloadspagina in 'Start je project' en 'Tijdens je project' te herbekijken zodat documenten makkelijk raadpleegbaar zijn. De zoekfunctie van de website is ondertussen alvast reeds verbeterd. De communicatiecel onderzoekt de mogelijkheid of eerdere webinars makkelijk online gedeeld kunnen worden. Het bestaan van de FAQ's wordt aan de hand van de nieuwsbrief en kruisverwijzingen in andere tools gepromoot.

Sinds Interreg VI biedt het programma een brandportal aan, waarmee projecten binnen de programma huisstijl aan de slag kunnen conform de Europese communicatieverplichtingen. Dit wordt als zeer positief ervaren. De tool kent enkele praktische tekortkomingen; de werkgroep adviseert met om met de ontwikkelaar verder in te zetten op de mogelijkheden ervan, alsook op de ondersteuning vanuit het secretariaat in het gebruik van het brandportal.

Daarnaast worden projectwebsites nu aangeboden op de Interregwebsite en kunnen deze aangemaakt worden via een CMS, wat ervoor zorgt dat partners zelf geen budget hoeven te voorzien in hun project. Begunstigen zijn hier doorgaans tevreden over maar gaven ook aan enkele functionaliteiten te missen. De werkgroep concludeert dat deze functionaliteiten veelal wel degelijk bestaan maar enige technische bagage verlangen en het er vooral op aan komt om projecten hier voldoende over te informeren, en in te begeleiden.

Programmapartnerschap en cofinanciering

De programmapartners geven aan zeer tevreden te zijn over de gedetailleerde en tijdige voorbereiding vanuit het secretariaat van het Comité van Toezicht. Op de vraag om op voorhand ingelicht te worden over 'onverwachte' agendapunten, stelt de werkgroep voor dat de directeur COG-leden rechtstreeks signaleert. Om een vlotte informatiedoorstroming te garanderen, wordt de noodzaak van een goede ondersteuning voor projectadviseurs vanuit het secretariaat nogmaals benadrukt.

De mogelijkheden van cofinanciering zijn volgens begunstigen onvoldoende bekend. Deze informatie delen via de Interreg-website is niet wenselijk, omdat dit mogelijk tot verkeerde verwachtingen leidt en een risico van achterhaalde informatie inhoudt. Op vraag kunnen projectadviseurs een geactualiseerd overzicht van cofinancieringsmogelijkheden en contactpersonen bij de programmapartners bezorgen. Daarnaast is het nuttig dat de verschillende programmapartners hun cofinancieringsprocessen op elkaar afstemmen, omdat zij samen in verschillende Europese programma's deelnemen. Het secretariaat zal dit leertraject in COG-verband faciliteren. Om staatssteunvereisten voldoende vroeg op beeld te hebben, kunnen programmapartners beroep doen op de tabel die voor het Comité van Toezicht opgemaakt wordt bij selectie, om hier hun cofinancieringsprocessen op af te stemmen.

Vergelijking met de resultaten van de implementatie-evaluatie uit Interreg V

Over het algemeen zijn de resultaten van de enquêtes in Interreg VI vergelijkbaar met deze van Interreg V. Enerzijds is er een vergelijkbare populatie bij de respondenten, met in Interreg VI iets meer projectverantwoordelijken ten opzichte van projectpartners en iets meer respondenten met de rol van inhoudelijk verantwoordelijke die de enquête invulden.

Daarnaast kunnen we ook vaststellen dat de resultaten zeer vergelijkbaar zijn tussen de vorige programmaperiode en de huidige. De tevredenheid van onze klanten is er op geen enkel vlak op achteruit gegaan. Er is op enkele punten significante vooruitgang, zoals onder andere:

- Gebruiksgemak om aanvraag in te voeren in het e-loket;
- Ondersteuning door het Gemeenschappelijk Secretariaat (GS) bij het uitwerken van de aanvraag;
- Duidelijkheid van de indicatorenfiches.

3. Belangrijkste aanbevelingen aan beheerautoriteit, Comité van Toezicht en COG

Uit de enquête en de input van de panels volgen 53 (clusters van) bevindingen, suggesties of aanbevelingen. Bij ieder van deze items formuleerde de werkgroep evaluatie, vaak na input te hebben vergaard bij medewerkers van het GS of de beheerautoriteit, een visie. Soms was de conclusie dat de bevinding of suggestie niet zou moeten uitmonden in een aanbeveling, soms werd een suggestie direct vertaald naar een aanbeveling, en soms werd de suggestie niet letterlijk overgenomen maar stelde de werkgroep een andere oplossing voor de kwestie voor.

In het grootste deel van de gevallen gaat het over eerder incrementele aanpassingen in de werking van het programma; bijvoorbeeld een verbetering van een leidraad of een iets andere invulling van een vorm van begeleiding. In deze gevallen formuleert het programmasecretariaat in zekere zin een aanbeveling aan zichzelf. Omdat het in beginsel telkens gaat om aanpassingen in werkwijzen of documenten die binnen het competentiedomein van het GS vallen, volstaat het om de beheerautoriteit en het comité, via hoofdstuk 3 van deze evaluatie, te informeren over deze stappen.

Een groot aantal van deze aanbevelingen op GS-niveau werd reeds concreet omgezet in actie. Daar waar een aanbeveling direct is geïmplementeerd, wordt dit in de kaders in hoofdstuk 3 van het rapport benoemd.

Uit het overzicht in bijlage 2 blijkt dat van de 53 (clusters van) bevindingen, suggesties of aanbevelingen, er 42 (enkel) aan het GS zijn geformuleerd. Van die 42 items is een groot deel aanbevelingen al omgezet naar actie.

Voor aanbevelingen voor aanpassingen aan het regelgevend kader, procedures of de werking van het comité of het COG, of suggesties waar de werkgroep evaluatie zich niet achter schaaft, wendt de werkgroep zich tot het comité, de beheerautoriteit en het COG.

Deze groep bespreekpunten is zeer beperkt. Dat toont (samen met de waarderingscijfers uit de enquête en de feedback van de panels) aan dat het programma naar behoren is ingericht, als klantvriendelijk kan worden bestempeld en het partnerschap goed functioneert.

Het Comité van Toezicht wordt gevraagd zich over een drietal thema's te buigen:

1. Doelgroepen
2. Motivatie bij besluitvorming
3. Opsplitsing in formele en informele adviezen

Ook de beheerautoriteit wordt gevraagd zich over een drietal thema's te buigen:

1. Verwijzingen en herhalingen in het programmareglement
2. Vragen rond twee programmaspecifieke regels
3. Een tweetal door paneeldeelnemers gesuggereerde extra vereenvoudigde kostenopties

Voor het COG zijn er aandachtspunten rond twee thema's:

1. Het opstellen van het preselectie-advies
2. Overzicht in en afstemming tussen cofinancieringsregelingen

B. Bijlage 2: Overzicht van aanbevelingen

Het volgend overzicht geeft inzicht in de classificatie van de 53 aanbevelingen. De input vanuit de evaluatie, de suggesties vanuit de panels en de conclusies vanuit de werkgroep evaluatie zijn in onderstaand overzicht verkort weergegeven, waardoor nuances soms worden gemist. Voor meer duiding wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van het evaluatierapport.

	Samenvatting van bevinding en door de werkgroep (WG) geformuleerde aanbeveling	§	Aan
1	Begunstigden hebben niet altijd duidelijk zicht op de verhouding indicatoren – outputs. Publieksversie IP niet aanvullen met indicatoren maar belang/rol indicatoren via projectadviseurs duiden. Hiertoe kennisdeling binnen projectadviseursoverleg stimuleren.	3 A	GS
2	Programma bereikt nog vaak de ‘usual suspects’ en nieuwe KMO/MKB bereiken is niet eenvoudig. De WG beschouwt de keuze óf sterker op nieuwe doelgroepen moet worden ingezet als puur politiek. Ze suggereert om blijvend (bij iedere oproep en de start van een nieuw programma) stil te staan bij de vraag of nieuwe/andere doelgroepen bereikt moeten worden.	3 C	CvT
3	Verwijzing in reglement naar leidraden en herhalen relevante regelgeving op iedere relevante plek in het reglement. De WG adviseert tegen de eerste suggestie en adviseert terughoudendheid bij herhalingen. Concrete voorstellen aan het Comité zijn aan de beheerautoriteit.	4 A	BA
4	Meer duiding bij communicatie over wijzigingen in het programmareglement. De WG adviseert gewag te maken van ‘een aanpassing, vereenvoudiging of verduidelijking aangaande de regels rond x’, zonder de aanpassing in de begeleidende tekst samen te vatten, en om na te gaan bij de projectadviseurs hoe zij omgaan met informatiedeling wanneer het reglement gewijzigd is.	4 A	GS
5	Regels rond deelname grote bedrijven ook in e-loket benoemen. De WG adviseert tegen, aangezien het e-loket niet bedoeld is voor regelgeving. De WG stelt voor een leidraad op te stellen gericht op deelname van bedrijven en dit onderwerp eventueel ook aan bod te laten komen in het customer journey document dat in aanbeveling 7 wordt genoemd.	4 A	GS
6	Vervroegen OIM en KMO/MKB toetsen. De WG adviseert tegen, het simpelweg (nog verder) vervroegen van de toetsen is praktisch onhaalbaar, ook omdat de toetsen zich moeten baseren op recente informatie.	4 B	GS
7	Een <i>customer journey document</i> opmaken, als processchets met links naar self-testing zodat bedrijven aan het begin van een traject meer duidelijkheid krijgen over wat hen te wachten staat, en vroeger kunnen nagaan of ze OIM, KMO/MKB, ... zijn. De WG neemt de aanbeveling over (kan ook in andere vorm dan document)	4 B	GS
8	Opmerkingen begunstigden over verschillen tussen verschillende EU-programma’s, voor wat betreft toegankelijkheid voor bedrijven. De WG constateert dat deze niet weg te werken zijn, en dat de customer journey tool ook dit aspect (duiding) moet ingaan	4 B	GS
9	Begunstigden vinden leidraden KMO/MKB en OIM-toetsen relatief onduidelijk. De WG ziet voor de eerste vooral heil in de complementaire leidraad die inmiddels werd gepubliceerd. Voor de OIM-toets stelt ze voor om in de financiële cel te analyseren op welke punten zij nog vaak feedback moeten geven en hierrond duiding toe te voegen. Verduidelijking kan ook door intern in te zetten op extra opleiding.	4 B	GS
10	Begunstigden vinden verschillende VUT-tarieven per jaar moeilijk terug. De WG adviseert twee acties ter verbetering van de vindbaarheid.	4 C	GS

11	In het SCO-kompas beter duiden welke de administratieve voordelen zijn om te kiezen voor het vast uurtarief en benoemen dat het gebruik daarvan in sommige gevallen verplicht is. De WG adviseert concrete verbeteringen.	4 C	GS
12	Het gebruik van het SCO-kompas vergemakkelijken via bv. een webinar of filmpje. De WG bepleit de laatste oplossing en lay-out aanpassingen in het kompas zelf.	4 C	GS
13	Leidraad of stappenplan voor het opstellen van een SPF of open partnerschap reglement. De WG neemt de aanbeveling over (de leidraad is inmiddels in opmaak).	4 D	GS
14	Suggestie om terug te keren naar oude regels en verplichting tot het doorgeven van uren die gepresteerd worden op andere EU-projecten af te schaffen. De WG adviseert tegen, aangezien de oude regels complexer en zwaarder waren.	4 E	BA
15	Afschaffen van programma-eigen regel rond (indicatief) declareren per werkpakket. De WG adviseert tegen, omdat het nut van deze vereiste voor monitoring nu nog niet geanalyseerd kan worden.	4 E	BA
16	Als denkbare verdere vereenvoudigingen werden een lump sum voor een startevent en maandaffectatie genoemd. Deze opties zijn voor de start van Interreg VI onderzocht en als niet wenselijk ervaren. De WG stelt voor om de subsidiabiliteitsregels constant te houden en in de voorbereiding van Interreg VII te bekijken wat op EU-niveau beslist wordt.	4 E	BA
17	De huidige opzet van enerzijds een totaaloverzicht rond communicatie (de gids) en anderzijds het apart overzicht van verplichtingen, werd kritisch bejegend. De WG stelt voor deze huidige opzet tegen het licht wordt gehouden.	4 E	GS
18	De suggestie werd gedaan om een thema 'oproepen' op de site te zetten met een overzicht van de geplande oproepen. De WG constateert dat met de indicatieve oproepenkalender al aan deze behoefte is voldaan.	5 A	GS
19	Gesuggereerd werd om het moment waarop het Comité waarschijnlijk zal besluiten over de volgende oproep, op te nemen in de indicatieve kalender, zodat men kan inschatten wanneer de timing voor een oproep concreet wordt. In het panel 'kader' wordt op deze suggestie tegengeworpen dat dit enkel het 'belobbyen' van coördinatoren en comitéleden kan stimuleren. De WG adviseert niet in te gaan op de suggestie	5 A	GS
20	Twee suggesties voor acquisitie-events: het netwerken beter faciliteren door een herschikking van de inspiratiemarkt en door via de naambadge aan te geven in welke doelstelling men geïnteresseerd is. De WG sluit zich aan bij deze suggesties.	5 B	GS
21	Het formuleren van streefwaarden op indicatoren blijft voor indieners een uitdaging. De WG adviseert om op gepaste momenten de projectadviseurs gericht (bij) te trainen op het duiden van de fiches en het ondersteunen van aanvragers bij het formuleren van streefwaarden.	5 C	GS
22	Suggesties om beter in de verf te zetten dat de workshop 'van aanmelding naar aanvraag' een goed moment is om kennis maken met de projectadviseur, en om op die workshop kosten mbt de eerstelijnscontroles beter toe te lichten. De WG sluit zich bij deze suggesties aan.	5 C	GS
23	Suggestie om indeling en methodiek van de workshop 'van aanmelding naar aanvraag' te herbekijken, om interesse onder ervaren projectverantwoordelijken vast te houden. De WG herkent het risico niet maar suggereert te kijken naar kleine optimalisaties.	5 C	GS
24	Suggestie om in de leidraad aanvraag meer voorbeelden van kostenlijnen op te nemen, omdat onduidelijke kostenlijnen een veelvoorkomende fout blijven bij indiening. De WG	5 C	GS

	neemt de suggestie niet over; de nu opgenomen voorbeelden betreffen alle veelgemaakte fouten.		
25	Opgemerkt wordt dat indieners initieel soms niet doorhebben dat ze ook kosten voor de eerstelijnscontrole moeten begroten. De werkgroep herkent dit en stelt voor dit ook explicieter in de leidraad aanvraag en de powerpoint voor de workshop te verwerken, en projectadviseurs erop te attenderen dit aandachtspunt mee te nemen in hun begeleiding.	5 C	GS
26	De inspiratiegids burgerparticipatie wordt weinig gebruikt en er zijn te weinig praktische voorbeelden in opgenomen. De WG beveelt concrete verbeteringen aan, en om deze gezien de stand van zaken in het programma later op te laten nemen door een stagiair of IVY-vrijwilliger	5 C	GS
27	Het zicht op wie welke bijlagen kan zien, is na toewijzing niet meer zichtbaar. De WG constateert dat deze extra functionaliteit inmiddels is gerealiseerd.	5 D	GS
28	Een aantal indieners – met name degenen wiens aanmelding werd afgewezen – vond de motivatie bij het CvT-besluit onvoldoende. De WG is van mening dat de diepgang van de motivatie in de verschillende oproepen volstond. De werkgroep wijst er tevens op dat zeer omstandig motiveren, met extra details, de doorlooptijd van besluitvorming kan beïnvloeden	5 E	CvT
29	Het panel programmapartners onderstreept het belang om in het COG-advies blijvend te streven naar de best beargumenteerde feedback bij (niet-)preselectie. Daarnaast suggereert ze coaching van projectadviseurs in het geven van feedback. Ten derde acht ze het denkbaar een vast moment na bekendmaking van de preselectie in te bouwen, waarin projectadviseurs te consulteren zijn voor feedback. De WG volgt deze suggesties grotendeels. In plaats van een vast consultatiemoment acht ze een actieve contactname met de afgewezen indieners nog beter	5 E	COG en GS
30	In de selectiefase voerde het programma vanaf oproep 2 bij een besluit dat een projectaanvraag moet worden herwerkt, een opsplitsing in tussen formele en informele adviezen. Uit de evaluatie blijken voor- maar ook nadelen. De WG acht het te vroeg voor evaluatie, en adviseert de 'oproep 2' werking voorlopig aan te houden.	5 E	CvT
31	Enkele begunstigden suggereren om de interne processen bij het secretariaat inzichtelijk te maken, om beter te kunnen begrijpen op welke manier een project gescreend wordt en hoe een begeleidende projectadviseur zich verhoudt tot de beoordelaars en het Comité van Toezicht. De WG ziet enkel ruimte in meer duiding (redenen voor de vormgeving van het proces, verwachtingen beter managen). Die duiding kan gebeuren via het eerder gesuggereerde customer journey document (zie aanbeveling 7).	5 E	GS
32	De doorlooptijd tussen aanmelding en goedkeuring van de aanvraag wordt door sommigen als lang beschouwd. De WG volgt deze analyse niet en ziet enkel mogelijkheden tot inkorting ten koste van substantiële concessies. De werkgroep adviseert om via het customer journey document verder in te zetten op duiding <i>waarom</i> het lang duurt om van een aanmelding tot een goedkeuring te komen. Voor een eventueel nieuw programma kan een diepgaander evaluatie gebeuren rond de (doorlooptijden in de) selectieprocedures, onder meer op basis van een concrete vergelijking tussen de doorlooptijden in ons programma en die vergelijkbare omliggende programma's.	5 E	GS
33	Het kan bij mandatering lastig zijn de datum waarop de projectgoedkeuring verwacht wordt, vroegtijdig in te schatten. De WG stelt dat de werking met mandaten op zich heel goed is (en in het voordeel van promotoren), maar de duiding erover wellicht beter kan. De WG adviseert de projectadviseurs hierin sterker te ondersteunen. De COG-leden	5 E	GS

	kunnen in functie van cofinanciering hun beeld ophalen op de COG sharepointsite, als het secretariaat daar bijhoudt waar welk dossier in de flow zit.		
34	Enkele begunstigen suggereren gebruik te maken van een expertenbeoordeling, en projecten ruimte te geven om mondeling de aanvraag toe te lichten aan de beoordelaars. Het panel programmapartners merkt bij dat laatste op dat dit ten koste zou gaan van de doorlooptijd, en dat zij expertise in huis hebben om adviezen voor (niet-)preselectie of aanscherping kracht bij te zetten. De WG sluit zich hierbij en adviseert om verder te investeren in opbouw van expertise in het GS. Zij adviseert de programmapartners om in de fase van preselectie meer gestructureerd interne expertise aan te boren. De WG ervaart verschillen tussen hoe de programmapartners dit proces organiseren en adviseert het COG hierrond uitwisseling te organiseren.	5 E	COG
35	Begunstigen suggereren om in de startvergadering beter zicht te geven op de rol van verschillende bij het project betrokken GS-medewerkers en om na de startvergadering vaste momenten in te bouwen voor financiële vragen. Ze benoemen dat de startvergadering erg breed van opzet is en met name rond goedkeuringsvoorwaarden, communicatieverplichtingen en declareren sommige deelnemers afhaken. De WG adviseert de laatste suggestie door te voeren en een nadere denkoefening te organiseren om te zorgen dat het geheel voor iedereen relevant blijft (bijvoorbeeld deels uitsplitsing in workshops) maar zonder te tornen aan het basisidee: alle stakeholders, disciplines en aandachtspunten samenbrengen	6 A	GS
36	Uit de evaluatie blijken enkele misverstanden rond voorfinanciering en een nood dat voorgefinancierde partijen sneller over gaan tot declareren. De WG adviseert enkele gerichte aanscherpingen van de communicatie.	6 A	GS
37	Projectadviseurs geven aan beter geïnformeerd te willen worden wanneer een controle ter plaatse wordt gepland, en van de conclusies van de controle. De WG adviseert hiervoor te zorgen.	6 A	GS
38	Projectverantwoordelijken gaven aan nood te hebben aan een leidraad voortgangsrapportage. De WG volgt deze suggestie (de leidraad werd inmiddels opgemaakt).	6 A	GS
39	Enkele begunstigen benoemen dat partners niet altijd goed op de hoogte zijn wat er verwacht wordt tijdens een werkbezoek. Iedere projectadviseur heeft een iets andere stijl in de voorbereidende communicatie hiervoor. De WG adviseert via de maandelijkse peer-to-peer uitwisseling in het PAO meer lijn te brengen in de aankondiging van het werkbezoek	6 A	GS
40	Om tijdens het werkbezoek een goede controle op de projectadministratie te kunnen doen, benoemt het GS-panel de nood aan een update van de checklist projectadministratie uit Interreg V. De werkgroep onderschrijft dit, de update is inmiddels gerealiseerd.	6 A	GS
41	In het GS-panel werd voorgesteld de midterm vergadering te herbekijken (zowel qua inhoud, deelname, planning en combinatie met werkbezoek). De WG ondersteunt de vraag ten dele; de opzet werd inmiddels licht gewijzigd. Enerzijds wordt ze vroeger ingepland, anderzijds is meer flexibiliteit qua timing. Er wordt meer aandacht geschonken aan kapitalisatiekansen.	6 A	GS
42	Gesuggereerd wordt een leidraad te maken met een stappenplan voor een wijziging en een verduidelijking wanneer een inhoudelijke wijziging dan wel een wijziging voor bvb. VUT/SUT nog mogelijk is. De WG sluit zich hierbij aan en beveelt de opmaak van een dergelijke leidraad aan.	6 A	GS

43	Gesuggereerd wordt een leidraad voor de eindrapportage op te stellen. Deze zou een beeld moeten verschaffen van wat er verwacht wordt van verschillende projectpartners en PV, welke stappen nadien volgen en wie de projectpartners nog kan contacteren De begunstigen zijn ook vragende partij voor richttermijnen tot wanneer ze nog vragen kunnen krijgen over hun project. De WG ondersteunt het idee voor de leidraad. Ze adviseert voorzichtig te communiceren over richttermijnen; dit zou enkel voor valse verwachtingen kunnen zorgen.	6 A	GS
44	Gesuggereerd werd om te analyseren welke motivatie projectadviseurs in het verleden hadden, voor het verlaten van het team. Vanuit zo'n analyse kan het verloop onder projectadviseurs (en de gevolgen daarvan voor begeleiding) worden beperkt. De WG adviseert tot een dergelijke analyse, in COG-verband.	6 A	GS
45	In diverse panels wordt benadrukt dat kennisdeling onder projectadviseurs des te belangrijker wordt, als er een groot verloop is en er veel startende adviseurs zijn. Die kennisdeling is ook van belang voor de informatiedoorstroming naar de respectievelijke provincies en lidstaten. De WG volgt deze gedachte. In het najaar van 2024 is hier nieuw leven ingeblazen via een vaste agendering op het projectadviseuroverleg (PAO)	6 A	GS
46	De begunstigen gaven aan dat het niet altijd duidelijk is of ze een download onder 'Start je project' of 'Tijdens je project' moeten zoeken. Gesuggereerd wordt om opnamen van webinars bij de downloads te plaatsen. De WG stelt voor een nieuwe doorlichting van de downloads-pagina te organiseren en om hier links naar opnamen van eerdere webinars bij te plaatsen.	6 B	GS
47	De FAQ-lijst bleek niet bekend bij de deelnemers van het panel begunstigen. De werkgroep stelt voor deze lijst beter te promoten. Dit bijvoorbeeld via de nieuwsbrief of door kruisverwijzing naar de FAQ's in andere tools. Het is ook aangewezen de lijst eerst goed tegen het licht te houden.	6 B	GS
48	Enkele begunstigen benoemden tekortkomingen aan het brand portal. De WG herkent deze slechts zeer beperkt; het betreft grotendeels door gebrek aan technische kennis gepercipieerde tekortkomingen. De WG adviseert in te zetten op verduidelijking van wat het brand portal kan, en hoe men het dient te gebruiken. Het adviseert verder concrete onduidelijkheden of (echte) tekortkomingen door te geven aan de leverancier (er werden al nieuwe tekstopties toegevoegd om het bewerken van teksten in de tool gemakkelijker te maken).	6 B	GS
49	Het CMS voor de gezamenlijke programma- en projecten website wordt gemaakt. Volgens enkele begunstigen missen er nog enkele denkbare functionaliteiten. De WG constateert dat het gros van de gewenste functionaliteiten wel bestaat en dat er escapes zijn voor zaken die niet kunnen. De WG adviseert in te zetten op verduidelijking van wat het CMS kan.	6 B	GS
50	In het panel programmapartners wordt gesuggereerd om de projectadviseurs van de concept-agenda voor het CvT op de hoogte te brengen tijdens het wekelijkse overleg, zodat zij hun COG-lid kunnen brieven. De WG ziet meer toegevoegde waarde in tijdige signalering door de directeur, rechtstreeks aan het COG, als er nieuwe bestuurlijk relevante agenda-items aan de horizon verschijnen.	7 A	GS
51	Begunstigen geven aan nood te hebben aan een overzicht van de mogelijkheden voor cofinanciering bij de programmapartners, bij de downloads op de Interreg-website. De WG herkent deze behoefte. Bij sommige programmapartners bestaat echter het idee dat zo'n overzicht mogelijk verkeerde verwachtingen kan wekken. Daarnaast was er de praktische vraag hoe verzekerd kon worden dat aanpassingen in cofinancieringsregelingen ook op de website van het programma correct en tijdig zouden worden doorgevoerd. De werkgroep evaluatie beveelt voor de huidige programmaperiode	7 B	COG

	aan de huidige praktijk (doorverwijzing naar projectadviseurs, doorsturen van het contact-overzicht door hen) aan te houden. Voor een eventueel Interreg VII suggereert de werkgroep aan de programmapartners om opnieuw de mogelijkheden te exploreren om de cofinancieringsregelingen ook via de programmawebsite inzichtelijk te maken.		
52	Begunstigden bepleiten om cofinancieringsreglementen en timing van cofinancieringsaanvragen op elkaar af te stemmen. De programmapartners beamen dat het een toegevoegde waarde kan hebben om in de praktische werking naar elkaar toe te groeien. Geadviseerd wordt om een leertraject op te starten om te leren van elkaars werkwijze en te onderzoeken welke best practices programmapartners van elkaar kunnen overnemen.	7 B	COG
53	De programmapartners vroeg aan GS gevraagd om zodra de staatssteuntoets bekend is, de programmapartners (ambtelijk) te informeren, zodat de hoogte van cofinanciering van provincie(s) en EZ of Vlaio op elkaar afgestemd kan worden. De WG stelt dat deze informatie meestal al vroeg in beeld is, in de CvT-tabel. De werkgroep stelt dat er een rol voor de projectadviseurs ligt om het COG-lid op deze informatie te attenderen.	7 B	GS

C. Bijlage 3: Enquête: vragen en resultaten

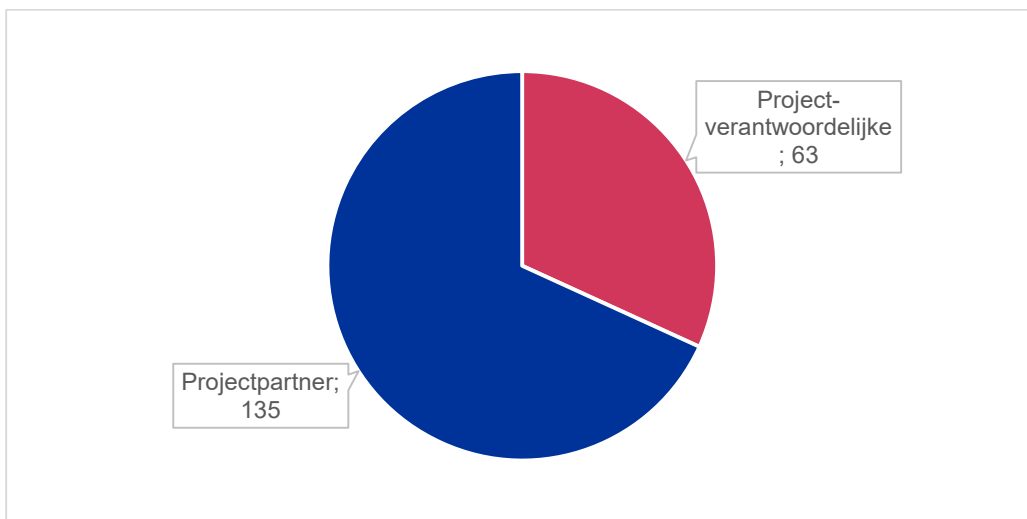
De enquête werd via Google Forms verstuurd aan 2.134 personen (1.311 na oproep 1 en 823 na oproep 2) en volledig ingevuld door 198 personen (126 na oproep 1 en 72 na oproep 2). De responsegraad is daarmee 9%. Reacties kwamen voornamelijk van goedgekeurde projectaanvragen (120 personen, oftewel 12% van 985 aangeschreven indieners van een aanvraag) ten opzichte van afgekeurde aanmeldingen (78 personen, oftewel 7% van 1149 aangeschreven indieners van een aanmelding). Hiermee wordt rekening gehouden bij het analyseren van de resultaten.

De enquête stond voor oproep 1 open van 10 januari 2023 tot 10 februari 2023 en voor oproep 2 van 19 oktober tot 17 november. Drie weken na het uitzetten van de enquête werd een reminder gestuurd.

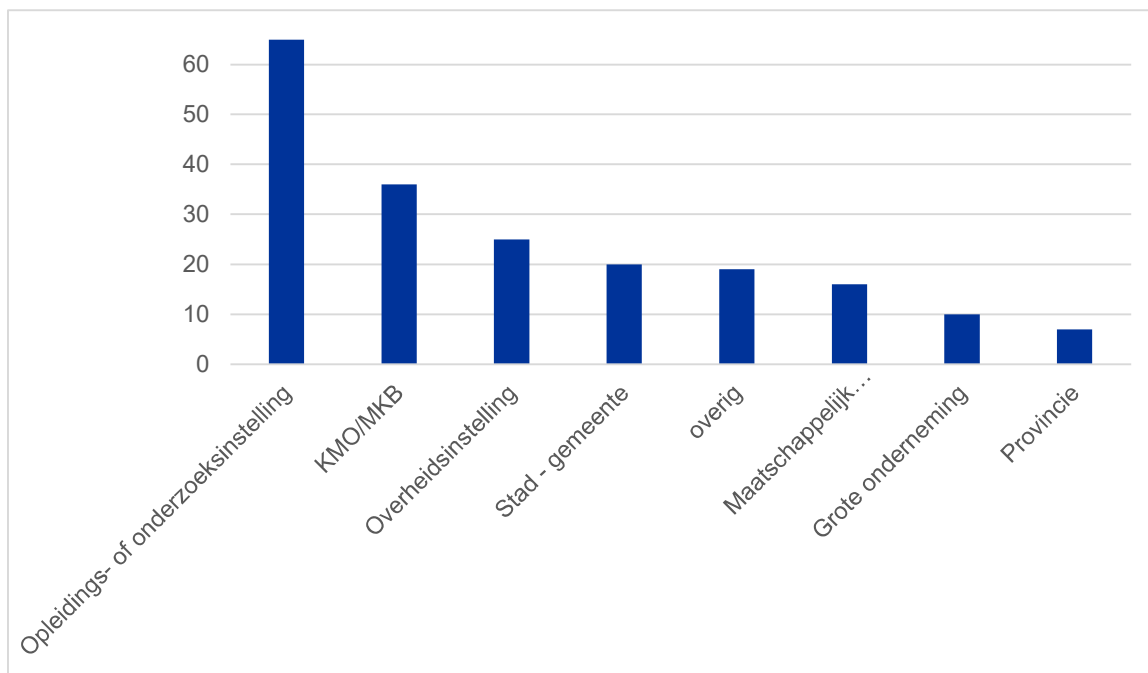
Vragen en resultaten

De enquête wordt hieronder integraal weergegeven, inclusief de antwoorden van de respondenten en de aantallen.

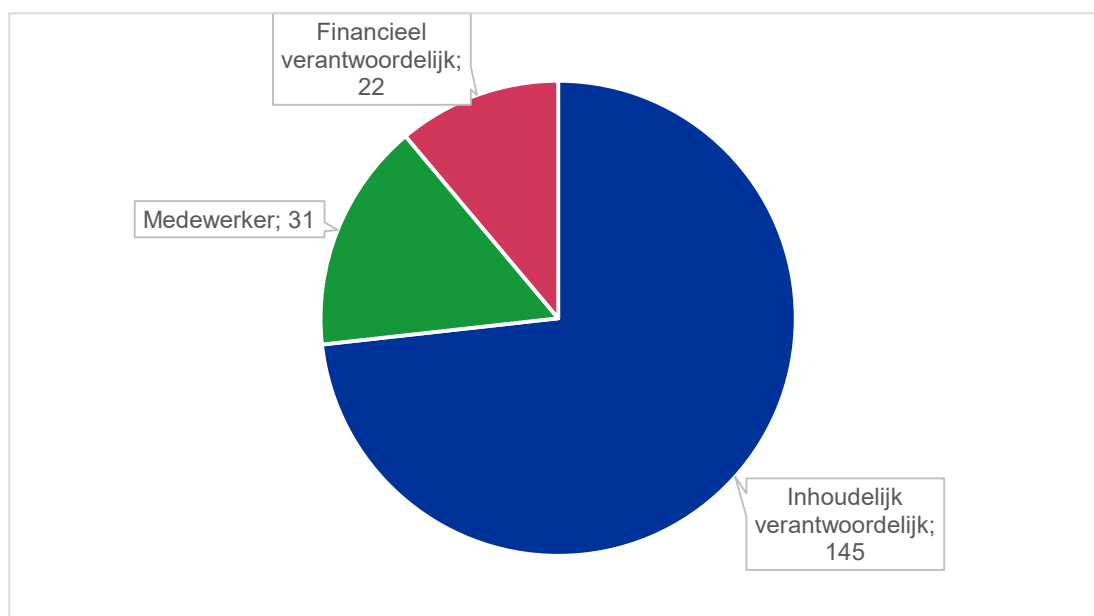
Q1a. Wat is/was de rol van uw organisatie binnen het (beoogde) project?

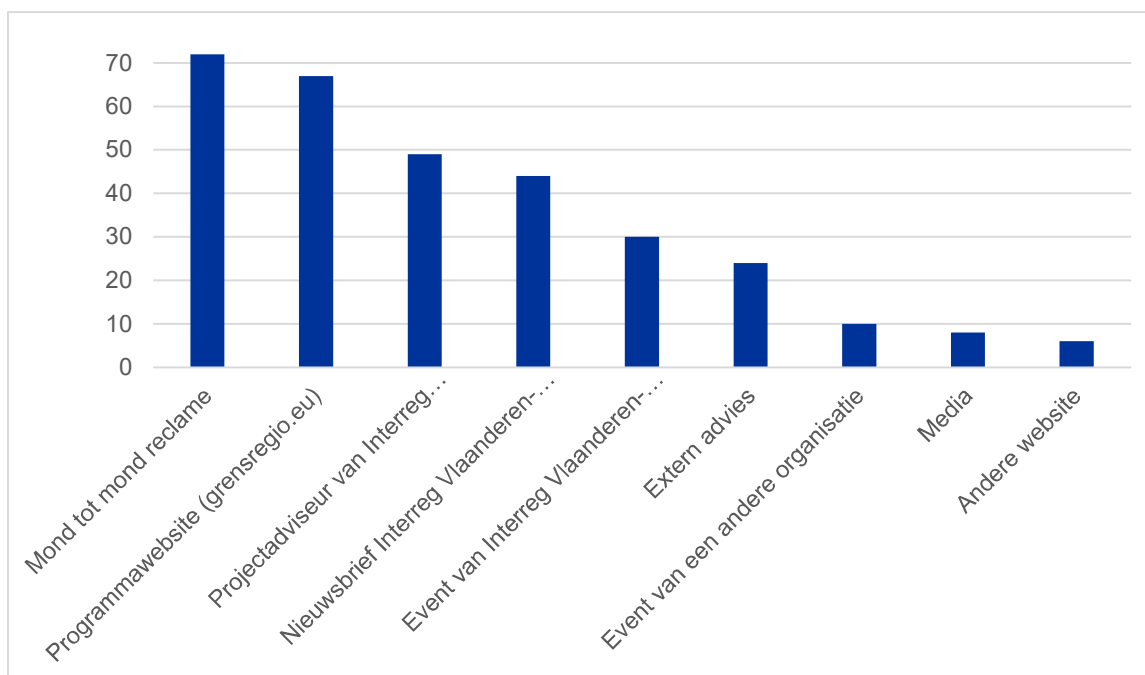
Q1b. Welke organisatievorm heeft uw organisatie?

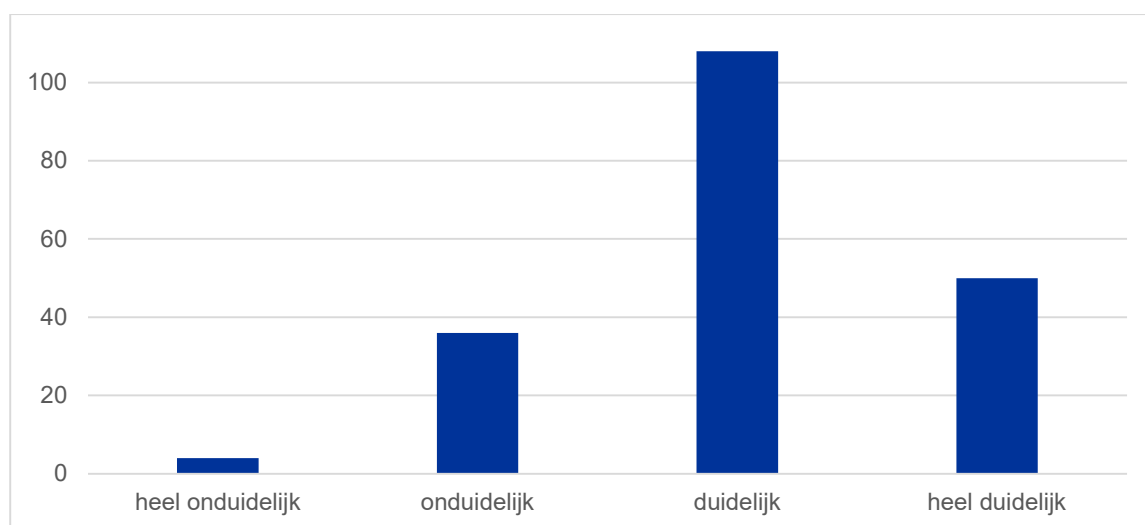
Q1c. Wat is/was uw betrokkenheid namens uw organisatie?

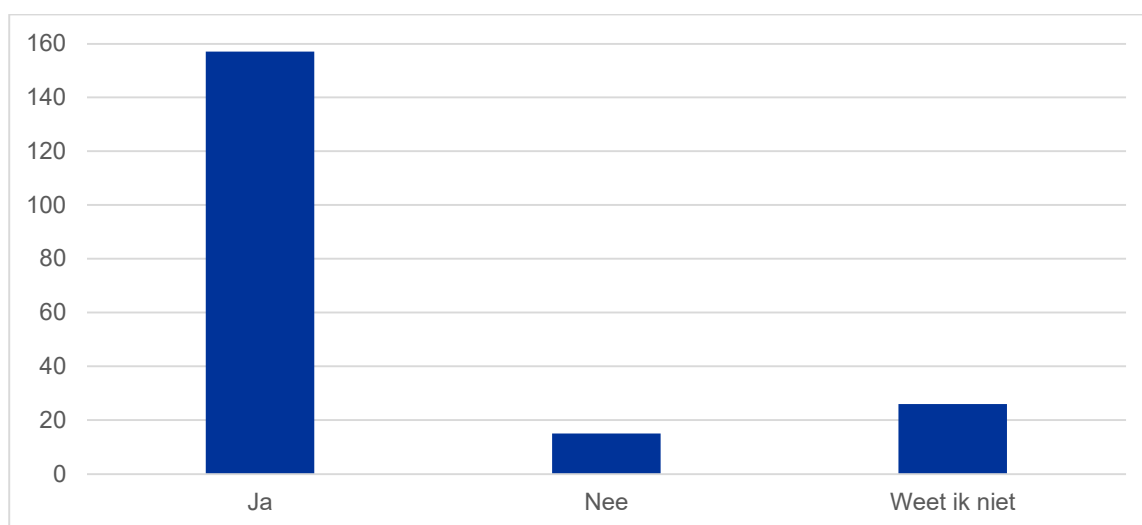
Q2. Via welk kanaal werd u geïnformeerd over de mogelijkheid om een project in te dienen voor de eerste oproep binnen Interreg Vlaanderen-Nederland? (meerdere antwoorden mogelijk)

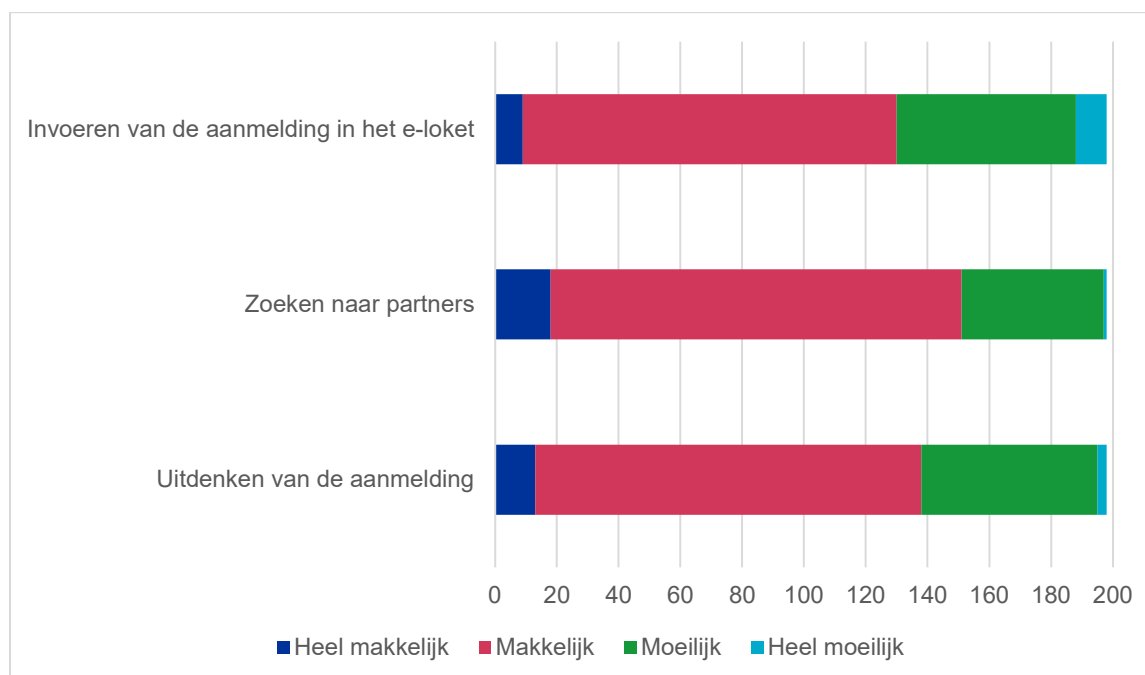
Q3. Was het bij deze kennismaking voor u voldoende duidelijk wat de inhoudelijke mogelijkheden binnen Interreg Vlaanderen-Nederland VI (2021-2027) zijn?

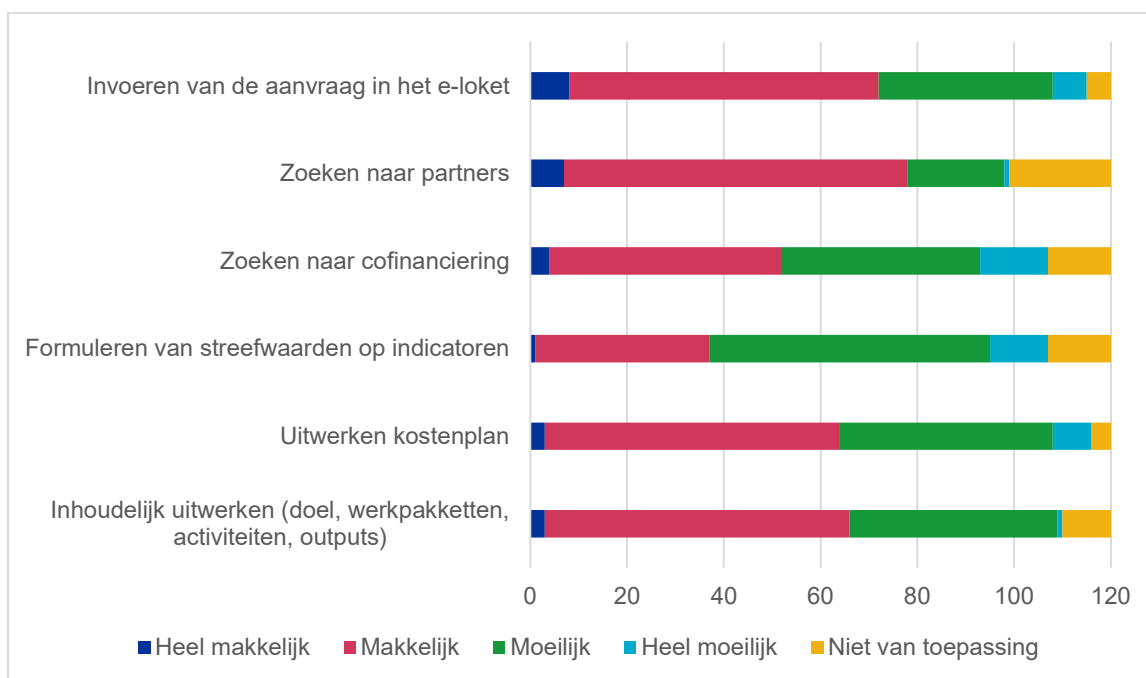
Q4. Heeft u, of uw project, bij de uitwerking van uw aanmelding begeleiding gehad van (een) projectadviseur(s) van Interreg Vlaanderen-Nederland?

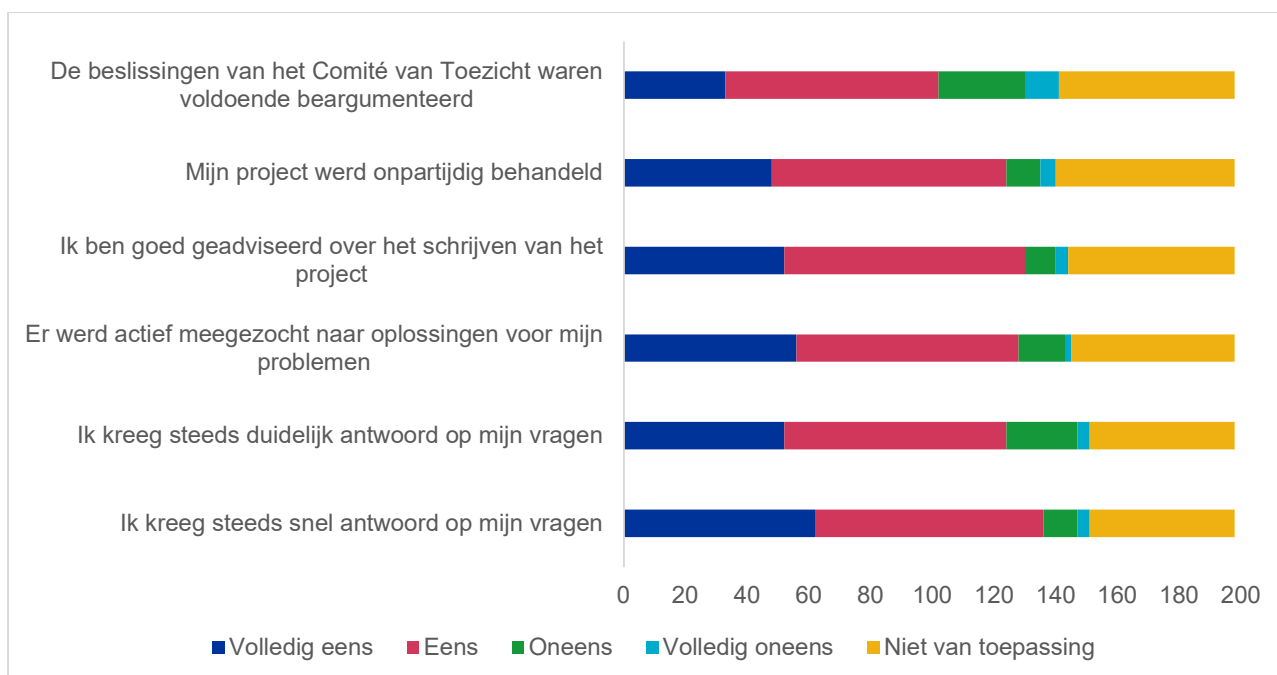
Q5. Hoe heeft u de volgende onderdelen van het indienen van uw aanmelding ervaren?

Q6. Hoe heeft u de volgende onderdelen van het indienen van uw aanvraag ervaren?

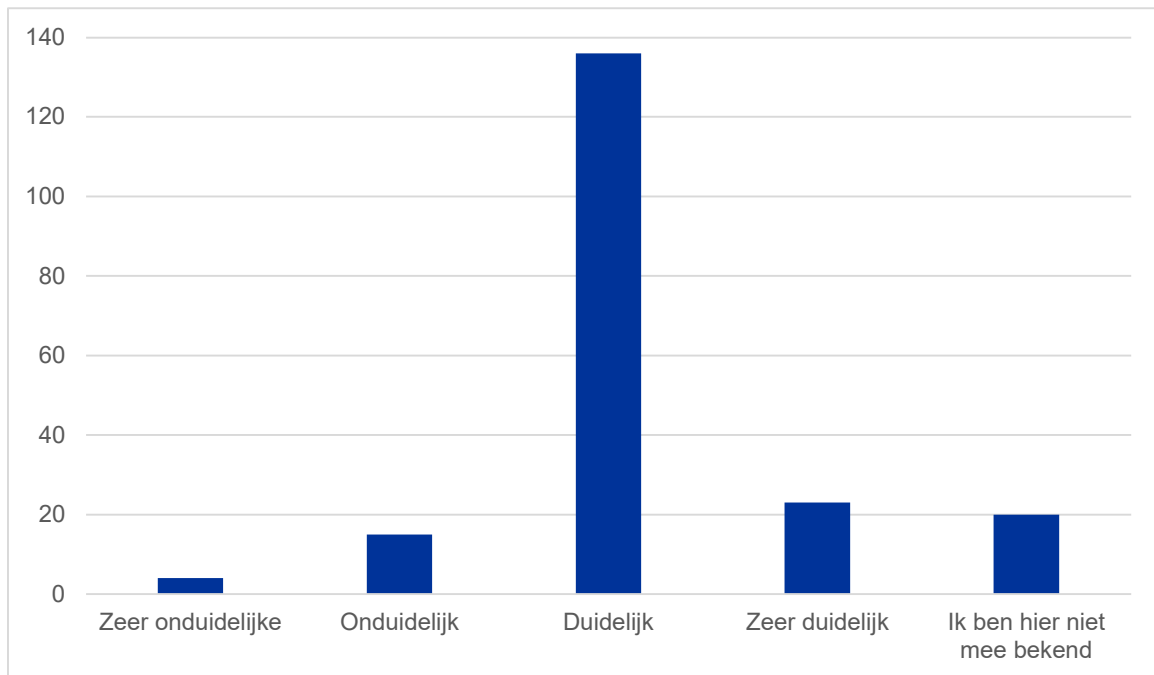

Q7. Hoe verliep het contact met het programmasecretariaat, inclusief haar projectadviseurs, tijdens de voorbereiding van het project?

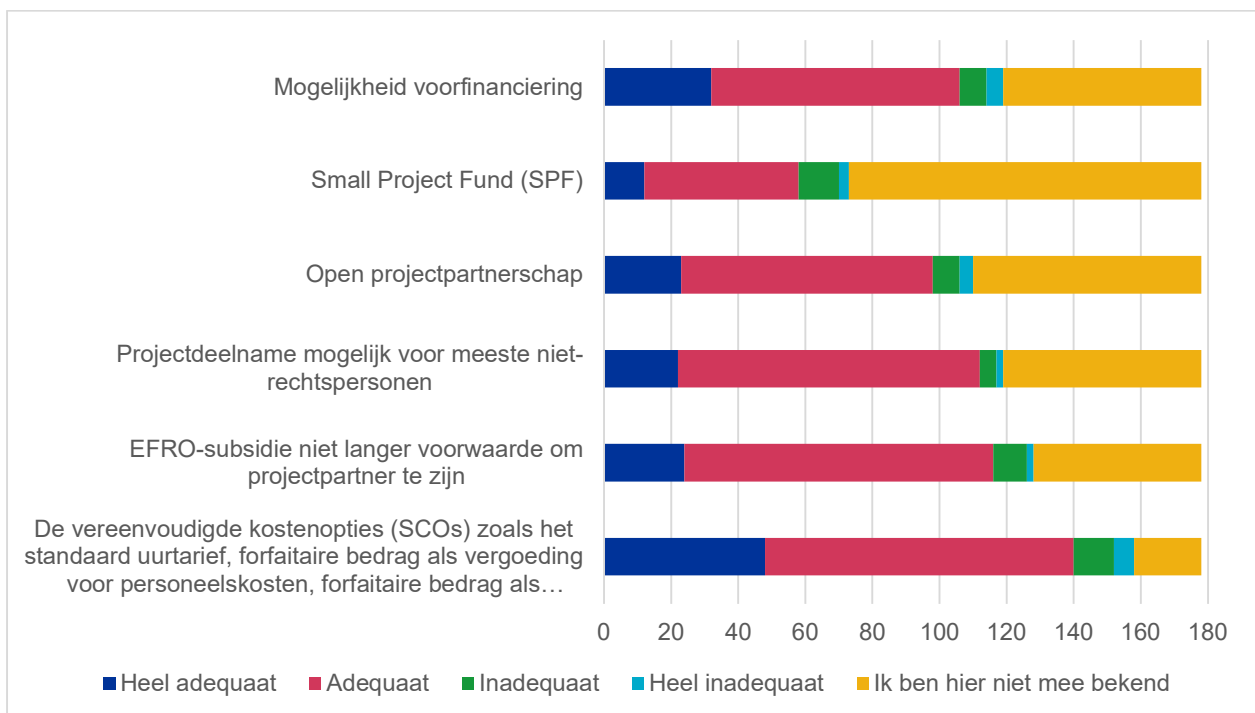

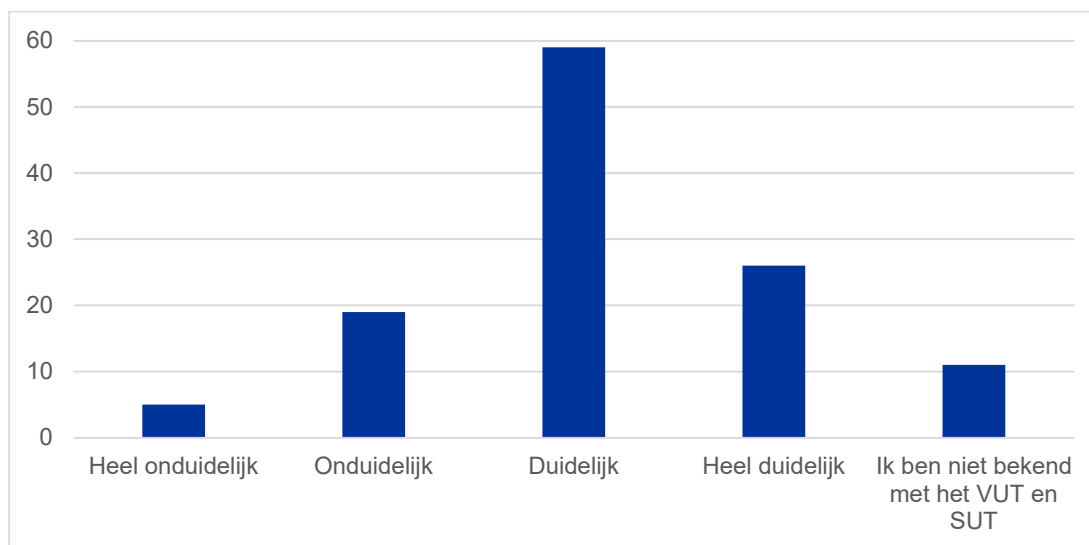
Q8. Is het programmareglement duidelijk?

Q9. Zijn de volgende elementen in het programmareglement adequaat?

Q10a. Waren de verschillen tussen het Vast Uurtarief (VUT) en het Standaard Uurtarief (SUT) voor u duidelijk tijdens het opmaken van het kostenplan?

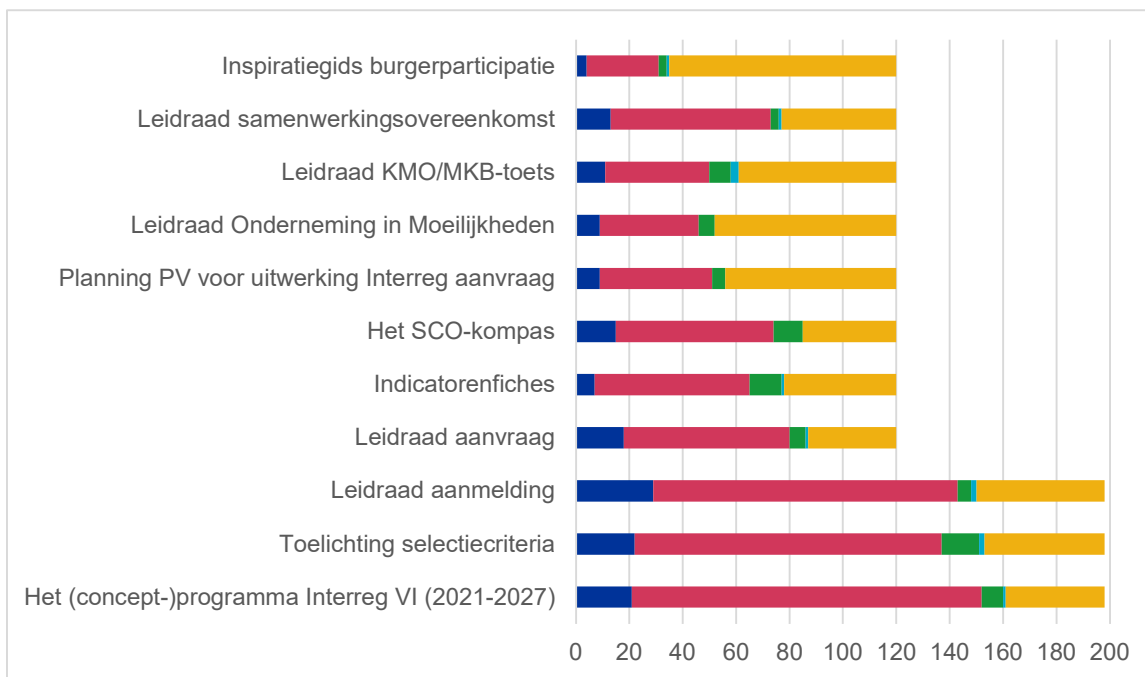

Q10b. Welk element heeft in die keuze de doorslag gegeven?

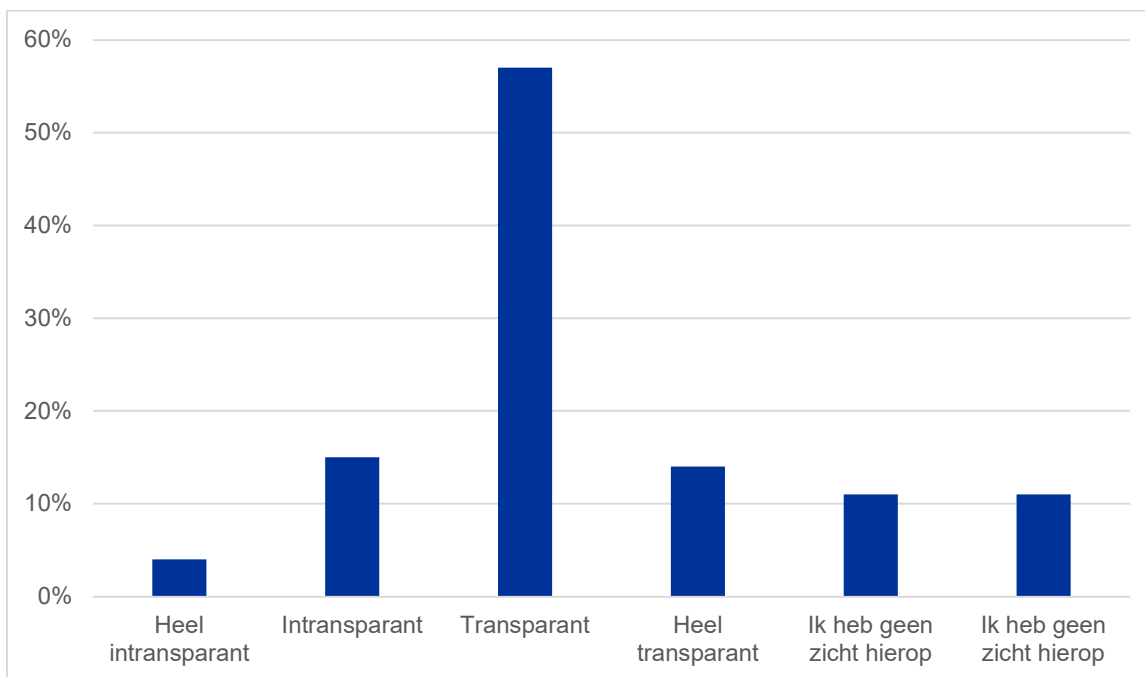
SUT	Optimale afdekking van reële personeelskosten	40
	Uitsluiten berekeningsfouten uurtarief bij declaratie	12
	Uitsluiten privacy-issues bij aanleveren urenstaten	2
	Op advies	1
	Het gemak van declareren	1
	Geen, wij zijn voor kostenoptie investeringsproject	1
	Na berekening was het gunstiger om een sut tarief te hanteren	1
	Minder administratie	1
	Grootste flexibiliteit tijdens projectduur	1
	Ik weet het niet (zie 11a en 11b)	1
	Geen idee	1
	Gemakkelijker	1
	Hebben geen personeelskosten	1
	Veel minder administratief werk bij SUT voor kostendeclaratie e.d. Bij VUT bestaat steeds het risico dat bepaalde kosten niet worden aanvaard.	1
	Totaal SUT	65
VUT	Optimale afdekking van reële personeelskosten	23
	Uitsluiten berekeningsfouten uurtarief bij declaratie	15
	Administratieve vereenvoudiging	6
	Uitsluiten privacy-issues bij aanleveren urenstaten	4
	Nvt	2
	Aangegeven door projectcoördinatie	1
	..	1
	Mogelijkheid tot declareren zaakvoerder / DGA	1
	Wij hebben gekozen voor de optie Extern Plus20	1
Totaal VUT	55	

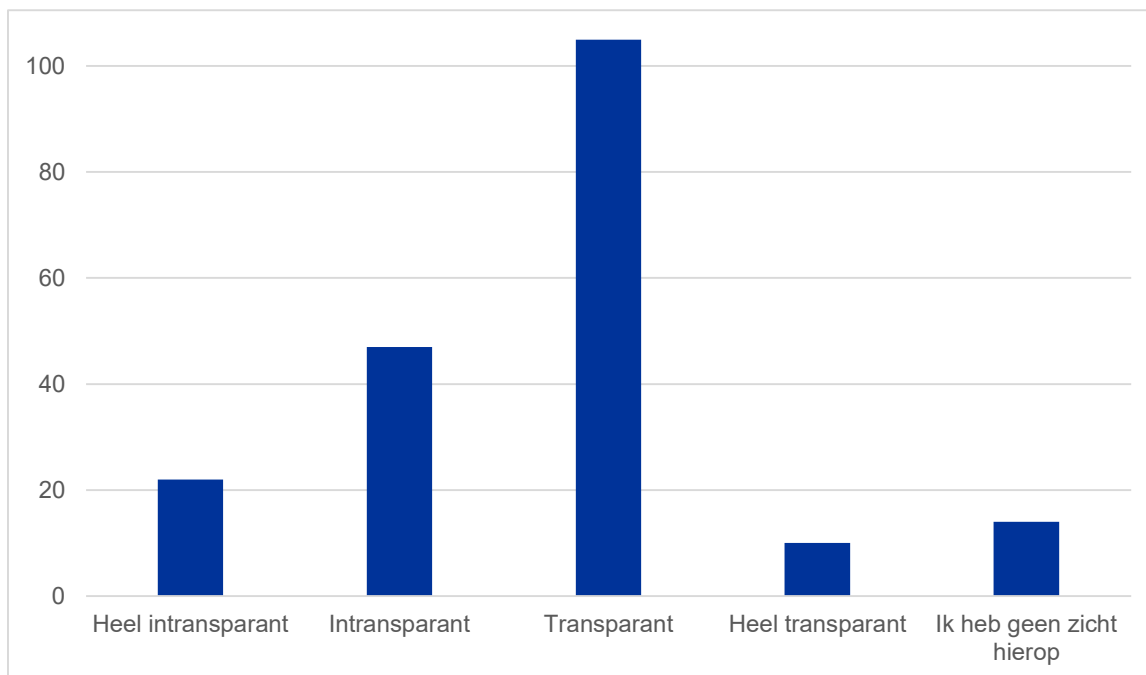
Q11. Waren de volgende documenten op de programmawebste duidelijk (indien u deze gebruikt hebt)?

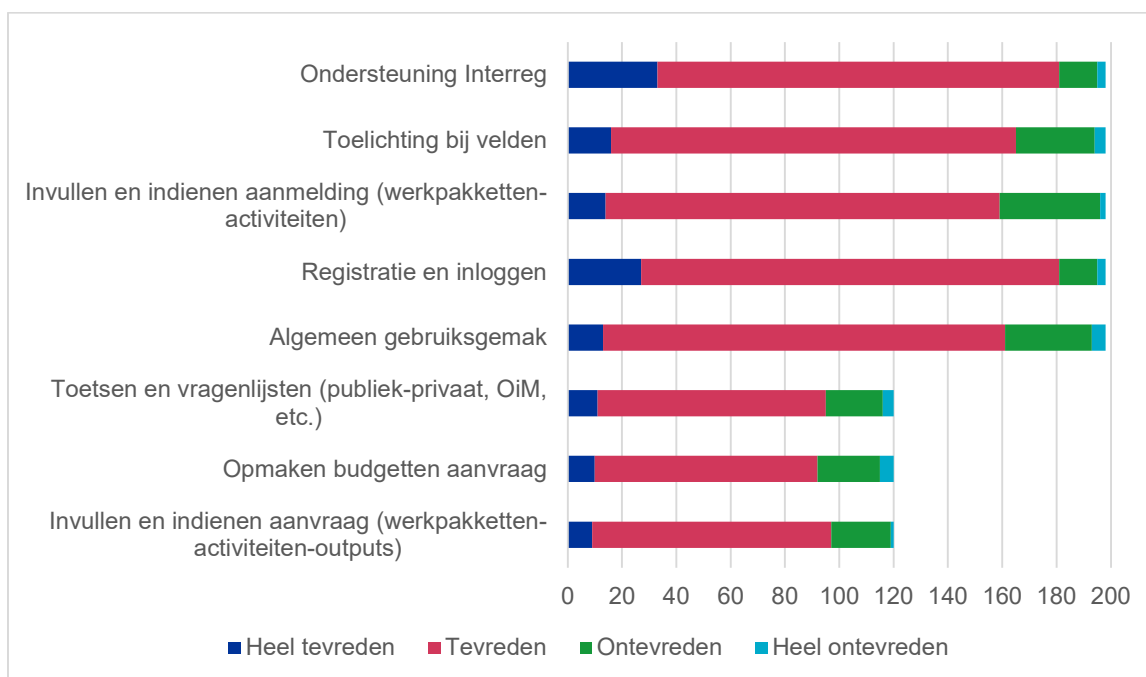
Q12. Is het oproepsysteem transparant?

Q13. Is het beoordelingssysteem transparant?

Q14. Wat zijn uw ervaringen met de volgende onderdelen van het nieuwe e-loket?

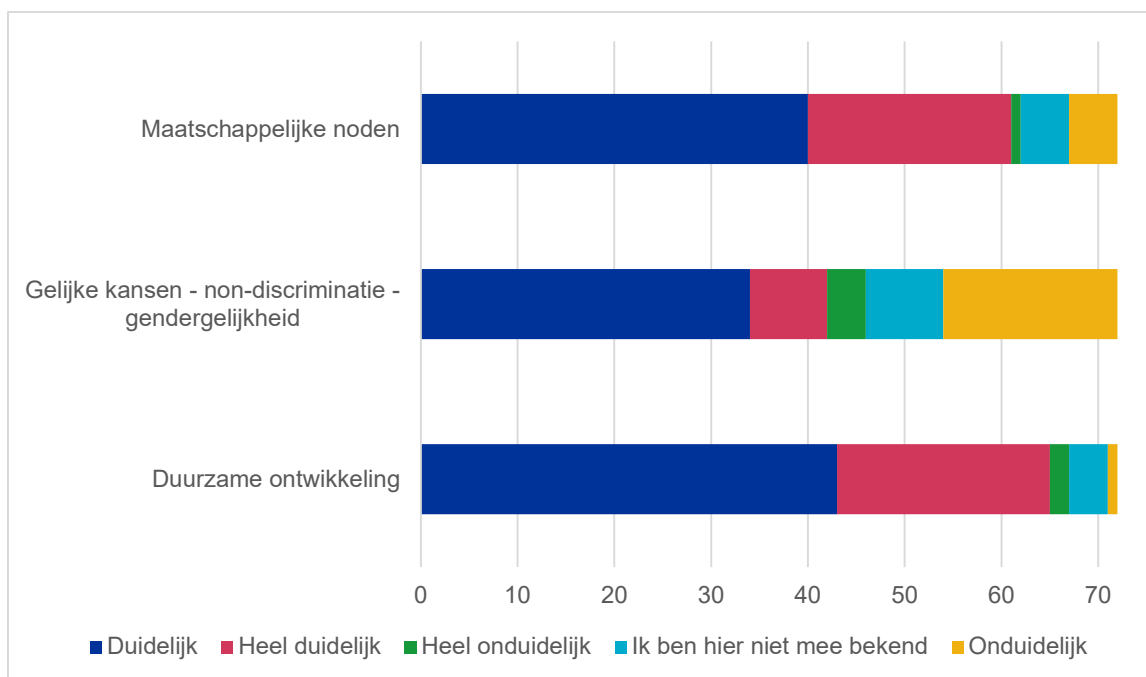

Q15. Welke communicatie-uiting droeg bij tot een vlottere totstandkoming van jouw aanmelding?

(Online) infosessie	42
Berichtgeving via programmapartner (provincies / Vlaanderen / Nederland)	32
Bericht op website	26
Item in nieuwsbrief	16
Brochure	8
Sociale media	2
Kennis andere projectpartners	1
Geholpen door een externe adviseur van de aanvrager	1
Hulp van de projectadviseur	1
Externe begeleiding	1
Webinar van de projectadviseurs van de provincie Antwerpen met uitleg over het format en de condities	1

Q16. Was het voor u duidelijk hoe het project kan bijdragen aan de horizontale principes die het programma nastreeft?

Deze vraag werd enkel na oproep 2 in de enquête opgenomen

D. Bijlage 4: Panels: deelnemers en data

1. Panel GS-medewerkers

Het panel 'GS-medewerkers' vond plaats op 4 juni 2024 en werd samengesteld uit vier projectadviseurs (eerstelijnsbegeleiding), zes beleidsmedewerkers, vier financieel adviseurs (tweedelijns-begeleiding) en een communicatiemedewerker. Alle GS-medewerkers werden uitgenodigd om deel te nemen aan het panel.

Deze leden namen deel aan het panel:

Anne Coenegrachts (B)	projectadviseur voor BE-Limburg
Josine Verbrugge (NL)	projectadviseur voor Zeeland
Kathleen Mostien (B)	projectadviseur voor Antwerpen
Maxime Huysentruyt (B)	projectadviseur voor Vlaio
Karin Heeren (B)	beleidsmedewerker
Krusha Mae Timmermans (B)	beleidsmedewerker
Peter Carpentier (B)	beleidsmedewerker
Robert Majchrowicz (B)	beleidsmedewerker
Robert Van Lavieren (NL)	beleidsmedewerker
Tine Vochten (B)	beleidsmedewerker
Erik Van den Elsen (NL)	financieel adviseur
Inge Van Santvoort (B)	financieel adviseur
Laure van Roy (B)	financieel adviseur
Sylvia De Rooij (NL)	financieel adviseur
Jeff De Ruyter (B)	communicatiemedewerker

Het panel werd gemodereerd door Stef Peeters (GS), notities werden gemaakt door Liesbeth Vrieling (GS).

2. Panel '(potentiële) begunstigden'

Het panel '(potentiële) begunstigden' vond plaats op 20 juni 2024 en werd samengesteld uit vertegenwoordigers namens organisaties die een login aanmaakten in het e-loket van het Interreg-programma. Er werd gezocht naar een mix van projectverantwoordelijken en projectpartners, verschillende types organisaties, de beide nationaliteiten en verschillende regio's, status van het project (niet geselecteerd en geselecteerd), in de verschillende specifieke doelstellingen van het programma en de ervaring met ons programma. Een voorstel van mix op basis van deze parameters werd besproken in het PMO waarna de geselecteerde leden werden uitgenodigd, via mail.

Er werden medewerkers van volgende organisaties in eerste instantie uitgenodigd:

vanuit geselecteerde projecten:

Breda Robotics	A1	PV	Overig	NL
Compas Agro	B5	PP	Bedrijf	NL
Demcon	A1	PV	Bedrijf	NL
EGTS De Groote Heide	C3	PV	Overig	BE/NL
EGTS Linieland	C3	PV	Overig	BE/NL
Gemeente 's-Hertogenbosch	B4	PV	Overheid	NL
Gouverneur Kinsbergencentrum	C2	PV	Overheid	BE
Inagro	B6	PV	Overheid	BE
Katholieke Universiteit Leuven	B2	PP	Kennisinstelling	BE
Natuurpunt	B6	PV	Overig	BE
PIBO Campus	A1	PV	Kennisinstelling	BE
POM Oost-Vlaanderen	B5	PV	Overheid	BE
Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant	A2	PV	Overheid	BE
Provincie Noord-Brabant	B4	PP	Overheid	NL
Sirris	A1	PV	Kennisinstelling	BE
Stichting Care Innovation Center West-Brabant	A1	PP	Overig	NL
Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen	A1	PV	Overheid	BE
TNO	B2	PV	Kennisinstelling	NL
Universiteit Gent	A1	PP	Kennisinstelling	BE
Universiteit Maastricht	A1	PP	Kennisinstelling	NL
Vlaamse Overheid	D	PP	Overheid	BE
WWF Vlaanderen	B6	PP	Overig	BE

vanuit niet-geselecteerde projecten:

Boerenbond Projecten vzw	B5	PP	Overig	BE
Embuild Vlaanderen	B4	PP	Overig	BE
EXTRAQT	B2	PP	Bedrijf	BE

HZ University of Applied Sciences	C1	PP	Kennisinstelling	NL
Millvision	B5	PP	Bedrijf	NL
Tenco DDM	B5	PP	Bedrijf	NL
Voxdale	A1	PP	Bedrijf	BE
Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie	B4	PP	Overig	NL

Een aantal van de aangeschreven stakeholders gaf aan niet in staat te zijn om deel te nemen aan het panel. Voor deze personen werd gezocht naar 'logische' vervangingen (zelfde kenmerken, zie hierboven).

Uiteindelijk kreeg het panel de volgende definitieve samenstelling:

vanuit geselecteerde projecten:

Compas Agro	B5	PP	Bedrijf	NL
EGTS Linieland	C3	PV	Overig	BE/NL
Inagro	B6	PV	Overheid	BE
Katholieke Universiteit Leuven	B2	PP	Kennisinstelling	BE
PIBO Campus	A1	PV	Kennisinstelling	BE
Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant	A2	PV	Overheid	BE
Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen	A1	PV	Overheid	BE
TNO	B2	PV	Kennisinstelling	NL

Er namen uiteindelijk geen organisaties deel die niet geselecteerd werden.

3. Panel 'partnerschap'

Het panel 'partnerschap' vond plaats op 12 september 2024 en werd samengesteld uit vertegenwoordigers namens de 10 programmapartners (VLAIO, ministerie van Economische Zaken en de acht provincies). Voor dit panel werd gebruik gemaakt van de bestaande structuur van het COG (Coördinatorenoverleg Grensregio).

Als leden van het panel werden uitgenodigd:

Jeroen Ampe	Provincie Vlaams-Brabant
Santina Driesen	Provincie Oost-Vlaanderen
Jessica Monteyne	Provincie West-Vlaanderen
Pieter Soetewey	Provincie Antwerpen
Kristof Santermans	Provincie BE-Limburg
Jorre Van Damme	VLAIO
Hannah de Vet	Ministerie van Economische Zaken (NL)

Mathieu Oor	Provincie Noord-Brabant
Pascale Lutgens	Provincie NL-Limburg
Arnoud Guikema	Provincie Zeeland
Stef Peeters	Quality Manager (GS)
Ellen Vanbecelaere	Coördinator financiële cel (GS)

Deze leden namen allen deel, uitgezonderd de heer Guikema. Het panel werd gemodereerd door Bram de Kort (GS), notities werden gemaakt door Anne Coenegrachts (GS).

4. Panel 'kader'

Het panel 'kader' vond plaats op 4 oktober 2024 en werd samengesteld uit de vertegenwoordigers in het programma namens de beheerautoriteit, oftewel het programmamanagement (Diensthoofd Europa provincie Antwerpen en de algemeen directeur van het GS) alsmede de quality manager en de coördinator van de financiële cel van het GS.

Als leden van het panel werden uitgenodigd:

Pieter Soetewey	provincie Antwerpen (BA)
Bram de Kort	algemeen directeur GS
Stef Peeters	quality manager GS
Ellen Vanbecelaere	coördinator financiële cel GS

Deze leden namen allen deel. Het panel werd gemodereerd door Anne Coenegrachts (GS), notities werden gemaakt door Karin Heeren (GS).

E. Bijlage 5: Tussentijdse analyse na oproep 1

Onderstaand worden kort en puntsgewijs een aantal vaststellingen gedaan aangaande het geheel aan gepreselecteerde aanmeldingen en de mate waarin daarmee in de ogen van het GS invulling is gegeven aan (de verschillende doelstellingen en aandachtspunten uit) het Interreg-programma (IP).

- Het aantal gepreselecteerde aanmeldingen verschilt sterk tussen SD's:

SD	Aantal ingediend ⁵	Aantal gepreselecteerd	%
A1	28	8	28,57 %
A2	7	2	28,57 %
B1	4	3	75,00 %
B2	6	1	16,67 %
B3	5	0	0,00 %
B4	5	2	40,00 %
B5	19	1	5,26 %
B6	10	4	40 %
C1	5	2	40,00 %
C2	3	1	33,33 %
C3	9	4	44,44 %
D	2	1	50,00 %
	103	29	28,16 %

- Indien alle gepreselecteerde aanmeldingen goedgekeurd worden met het indicatief gepreselecteerde EFRO-budget⁶, dan:
  - zal na de oproep 1, plusminus 37 % van het programmabudget EFRO (excl. TB) vastgezet zijn. Dit is in lijn met het beoogde ritme in de oproepenkalender;
  - zullen per prioriteit de volgende EFRO-bedragen en -percentages vastgezet zijn:
    - **prioriteit A:** 22,8 miljoen of **33,5 %** (45,1 miljoen of 66,5 % resterend)
    - **prioriteit B:** 29,4 miljoen of **42,8 %** (39,3 miljoen of 57,2 % resterend)
    - **prioriteit C1 en C2:** 4,7 miljoen of **24,2 %** (14,7 miljoen of 75,8 % resterend)
    - **prioriteit C3 Toerisme:** 14,3 miljoen of **55,2 %** (11,6 miljoen of 44,8 % resterend)
    - **prioriteit D:** 0,3 miljoen of **3 %** (9,8 miljoen of 97 % resterend)
- Op het vlak van de SD's blijkt dat bijna elke SD van het IP aan bod komt. Uit de overzichtstabel van de gepreselecteerde aanmeldingen zou de indruk kunnen ontstaan dat er in prioriteit B een onevenwicht is in de mate waarin inhoudelijke thema's aan bod komen, met een overwicht aan B1- en B6-projecten en een

⁵ Aanmeldingen die ingediend werden binnen een bepaalde SD maar door het programma beter passend geacht werden binnen een andere SD, werden in dit overzicht onder deze laatste, definitieve SD opgenomen. Bij het aantal ingediende projecten zijn ook de niet-ontvankelijk verklaarde aanmeldingen opgenomen.

⁶ Zonder hierbij rekening te houden met het advies dat een aantal projecten heeft gekregen om de omvang van bepaalde werkpakketten nog kritisch te bekijken in de verdere uitwerking naar een aanvraag, en waardoor de vastgelegde EFRO nog kan dalen.

afwezigheid van B3-projecten. Het GS merkt echter op dat de SD's B1, B2 en B3 inhoudelijk dicht bij elkaar liggen. Het project 'Holistic, Social Retrofit' zit bijvoorbeeld in B1, maar bevat ook aspecten die aansluiten op B3. Ten aanzien van de B6-projecten kan er op worden gewezen dat de door het CvT geselecteerde projecten een weerspiegeling zijn van de inhoudelijke diversiteit van deze SD. 'Natuur-inbouw' en 'Schone waterlopen door O3G' richten zich vooral op biodiversiteit, terwijl 'ADMIRE' daarnaast ook een sterke link heeft met klimaatmitigatie, en 'RAMBO-VAR+REVAMP' de stikstofproblematiek wil aanpakken.

Op basis van het aantal geselecteerde aanvragen en / of van de toegekende budgetten kan gesteld worden dat de volgende SD's minder sterk vertegenwoordigd zijn binnen de selectie van oproep 1:

- A2: te wijten aan een lagere kwaliteit van de aanvragen binnen deze SD ten opzichte van de aanvragen in A1.
  - C2: te wijten aan een lagere kwaliteit van de aanvragen binnen deze SD ten opzichte van de aanvragen in C3 (dit geldt enigszins ook voor C1).
  - D: te wijten aan het beperkt aantal aanvragen, namelijk 3 (waarvan één inhoudelijk beter aansluit bij een andere prioriteit), en de beperkte kwaliteit
- Het geheel van geselecteerde aanvragen zet in op quasi alle gebieden (of 'gedeelte slimme-specialisatie-sectoren') waarin de Grensregio een goede uitgangspositie heeft voor verdere versterking van het concurrentievermogen. De sectoren duurzame chemie, agro/food, slimme maakindustrie, geavanceerde systemen en materialen, digitale technologieën, fotonica, life sciences en health, duurzame energie, water en blue economy zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is er aandacht voor flankerend beleid (biodiversiteit, klimaatadaptatie, arbeidsmarkt), hoewel de investeringen in de arbeidsmarkt (A2 en C2) achterblijven bij de aandacht die er in het IP naar uit gaat. Voor het flankerend beleid zoals geformuleerd via prioriteit D (aanpakken van grensknelpunten, bevorderen van contacten) is in het geheel aan projecten geselecteerd in oproep 1 slechts aandacht middels één, bovendien eerder kleinschalig project. Opvallend is verder dat er geen projecten werden geselecteerd in de sectoren gespecialiseerde en duurzame logistiek, en het duurzame-energiegebied 'groene waterstof'.
  - Reeds in het COG (8 juni 2022) en het Comité (29 juni 2022) werd het achterblijven van bepaalde doelstellingen (A2, C2, D) en domeinen (waterstof) opgemerkt. In diezelfde sfeer merkte één lid tevens op dat de betrokkenheid van KMO/MKB haar tegenviel. Een ander lid benoemde dat het opviel dat er weinig industriële aanvragen waren⁷. Die deelname vanuit de industrie lijkt echter niet zo slecht. Er zitten in de geselecteerde aanvragen in totaal 55 bedrijven in de partnerschappen en het merendeel daarvan is een KMO/MKB. Daarnaast zullen bij een aantal van de projecten uit deze oproep nog op een later moment bedrijven toetreden tot het 'open partnerschap' van dat project. Dit gaat bij een project als CrossCare 2.0 bijvoorbeeld om circa 50 bedrijven of zorgorganisaties. En tot slot is er ook nog het strategisch project rond de bedrijfsregeling dat in de steigers staat met een subsidiebudget voor innovatietrajecten van KMO/MKB's van € 10 miljoen EFRO. Daar wordt gemikt op 125 KMO/MKB's die steun ontvangen.

F. Bijlage 6: Tussentijdse analyse na oproep 2

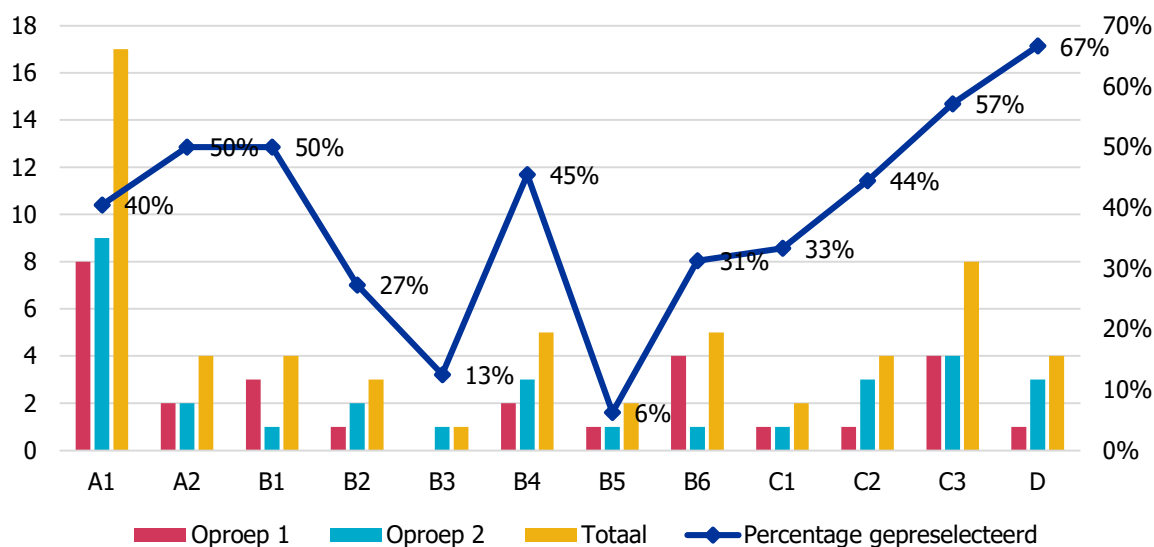
Vaststellingen:

- Er is op alle onderdelen van het IP voortgang, aangezien in elke SD na de tweede oproep minstens één project is ge(pre)selecteerd:

⁷ Relevant voor deze bespreking is dat artikel 5 van de EFRO-verordening beperkingen oplegt voor het steunen van productieve investeringen in bedrijven die geen KMO/MKB zijn.

Grafiek 1: Projecten oproepen 1 & 2

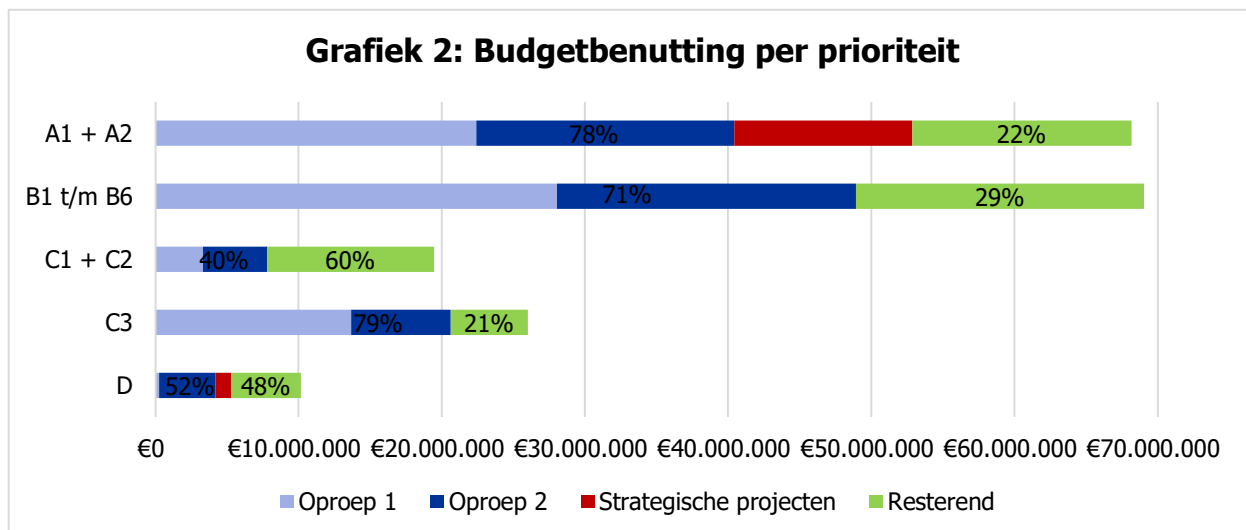
- Uit grafiek 1 blijkt wel dat het aantal projecten sterk verschilt tussen SD's⁸. Dit geeft echter een licht vertekend beeld van de inhoudelijke voortgang van het programma. Enkele SD's liggen namelijk inhoudelijk dicht bij elkaar en worden voor de inhoudelijk analyse best samen bekeken. Dit geldt bij uitstek voor de SD's B1, B2 en B3. De projecten in die SD's bevatten dan ook vaak aspecten die ook bij een andere SD aansluiten. In B3 zijn bij de afgelopen oproep bijvoorbeeld 3 projecten ingediend, waarvan 1 (Smart dHYstrict) vervolgens in B2 is gepreselecteerd aangezien het zich door de focus op waterstof ook richt op hernieuwbare energiebronnen (en de regelgeving ruimere mogelijkheden biedt in B2). Bij B5 wordt het lage aantal ge(pre)selecteerde projecten deels verklaard door het feit dat bij oproep 2 een aanzienlijk deel van de op B5 ingediende projecten (ook voornamelijk om regeltechnische redenen) overwogen is in A1 en twee ervan (Hemp2Comp en ReJuice) daar ook effectief zijn gepreselecteerd. Dus ook op de thema's die in het IP vooral in SD's B3 en B5 zijn beschreven, boeken we voortgang. Het lage (pre)selectiepercentage in die SD's wordt daarnaast ook verklaard door de te lage kwaliteit van aanmeldingen in die SD's in oproep 1. In de tweede oproep was ook in die SD's de kwaliteit over het algemeen wel goed.
- Indien alle gepreselecteerde aanmeldingen goedgekeurd worden met het indicatief gepreselecteerde EFRO-budget⁹ (grafiek 2), dan:
  - zal na oproepen 1 & 2, plusminus 70 % van het programmabudget EFRO (excl. TB) vastgezet zijn. Dit is in lijn met het beoogde ritme in de oproepenkalender.
  - zullen per prioriteit de volgende EFRO-bedragen en -percentages vastgezet zijn:
    - **prioriteit A:** 52,9 miljoen of **77,5 %** (15,3 miljoen of 22,5 % resterend)
    - **prioriteit B:** 48,9 miljoen of **70,9 %** (20,1 miljoen of 29,1 % resterend)
    - **prioriteit C1 en C2:** 7,8 miljoen of **40,2 %** (11,7 miljoen of 59,8 % resterend)
    - **prioriteit C3 Toerisme:** 20,6 miljoen of **79,3 %** (5,4 miljoen of 20,7 % resterend)

⁸ Aanmeldingen die ingediend werden binnen een bepaalde SD maar door het programma beter passend geacht werden binnen een andere SD, werden in dit overzicht onder de definitieve SD opgenomen. Bij het aantal ingediende projecten (achterliggend opgenomen om het percentage te berekenen) zijn ook de niet-ontvankelijk verklaarde aanmeldingen opgenomen. De strategische projecten zijn niet opgenomen in deze tabel.

⁹ Zonder hierbij rekening te houden met het advies dat een aantal projecten heeft gekregen om de omvang van bepaalde werkpakketten nog kritisch te bekijken in de verdere uitwerking naar een aanvraag, en waardoor de vastgelegde EFRO nog kan dalen.

- **prioriteit D:** 5,3 miljoen¹⁰ of **52,1 %** (4,9 miljoen of 47,9 % resterend)

- Hoewel er dus op alle onderdelen van het IP voortgang wordt geboekt, stelt het GS op basis van de ge(pre)selecteerde aanmeldingen en het toegekende budget wel vast dat er op dat vlak verschillen zijn tussen de prioriteiten: vooral 'C1+C2' en in mindere mate 'D' lopen nog achter ten opzichte van de algemene programmavoortgang, terwijl 'A' en 'C3' eerder voorop lopen.
- Grafiek 3 geeft een beeld van de manier waarop de toegekende budgetten binnen elke prioriteit over de SD's zijn verdeeld. Hieruit blijkt het volgende:
  - **Prioriteit A:** zowel op het vlak van budget als aantal projecten is er een groot overwicht van A1 ten opzichte van A2.
  - **Prioriteit B:** er is een redelijk evenwichtige verdeling. Het aandeel van B3 en B5 is wel beduidend lager, terwijl het budgetaandeel van B4 wat hoger is.
  - **Prioriteit C1+C2:** hier heeft C2 een groter aandeel, maar de situatie is minder extreem dan in prioriteit A.
  - *[Prioriteit C3: nvt, want er is maar 1 SD.]*
  - *[Prioriteit D: nvt, want er is maar 1 SD.]*

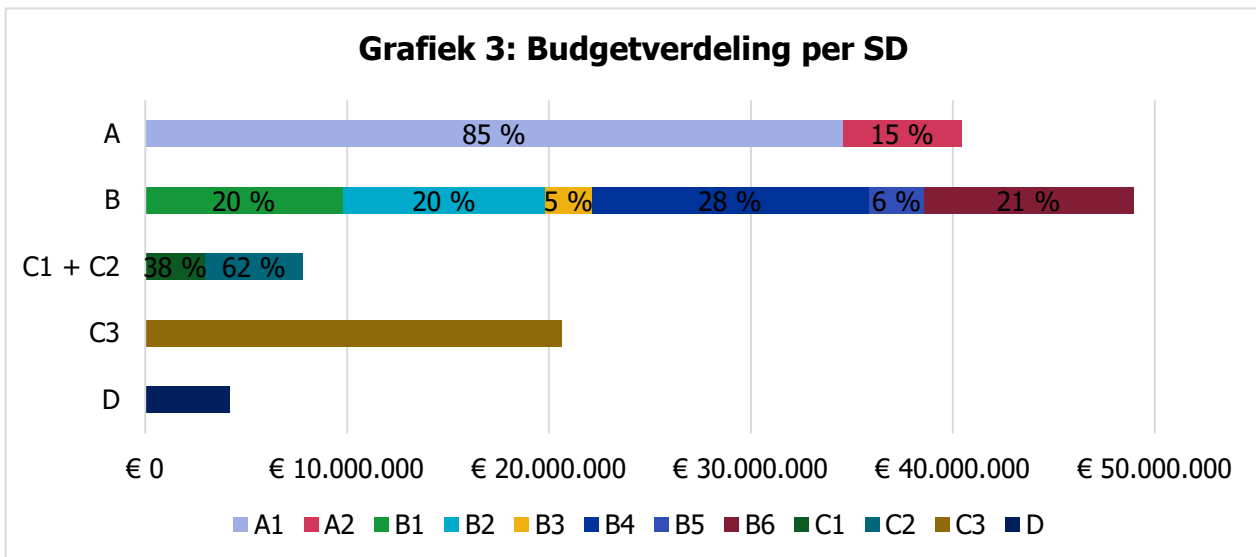
Bij de opmaak van het IP zijn er geen afspraken gemaakt voor wat betreft de spreiding van het budget binnen de verschillende prioriteiten¹¹. Ook vanuit de verordeningen is er geen regelgeving op dit vlak. Het programma hoeft dus niet per se een evenredige spreiding van het budget binnen elke prioriteit na te streven.

¹⁰ Dit bedrag is inclusief de € 1,1 miljoen EFRO die staat vermeld in het huidige concept voor de projectaanvraag van het strategische project met betrekking tot de grensknelpunten ('Schakelpunt').

¹¹ Voor de opmaak van meer technische tabellen in het IP (oa. mbt indicatoren en interventie categorieën) is er wel een inschatting gemaakt van die budgetspreiding over SD's binnen prioriteiten. Het IP-sjabloon geeft echter expliciet aan dat het daar om indicatieve bedragen gaat. Deze zijn niet expliciet in het Comité aan bod gekomen.

Grafiek 3: Budgetverdeling per SD

- De verschillende thema's van de SD's komen meerdere keren terug in de ge(pre)selecteerde projecten. Na oproep 1 werd nog opgemerkt dat het domein 'waterstof' opvallend afwezig was in de projecten, hoewel er in het IP wel ruimte voor is. In de tweede oproep zijn met 'FOTON' en 'Smart dHYstrict' projecten geselecteerd die zich richten op het duurzame gebruik van waterstof. Wanneer we kijken naar de in de SD's voorziene projectsoorten, stellen we het volgende vast:
  - A1:** Deze SD geeft expliciet ruimte aan zowel de uitbouw van onderzoeksinfrastructuur en als concrete innovatietrajecten. Het programma zet al op beide elementen in.
  - A2:** dit is een eerder homogeen SD. Er is geen expliciete onderverdeling naar projectsoorten.
  - B1-3 en B5:** Deze SD's richten zich telkens op innovatie- en demonstratieprojecten. Beiden soorten (welke ook niet altijd eenvoudig van elkaar te onderscheiden zijn) zijn aanwezig in de huidige populatie aan projecten.
  - B4:** Deze SD biedt mogelijkheden op het vlak van klimaatadaptatie via fysieke infrastructuuringrepen en/of innovatie en demonstratie¹². De huidige projecten zetten vooral in op het eerste. De demonstratie van innovatieve technieken is minder aanwezig (behalve bij Aquatuur). De SD-tekst stelt wel expliciet dat een innovatief karakter van ingrepen geen vereiste is.
  - B6:** Deze SD bevat twee onderdelen: biodiversiteit en luchtverontreiniging (met name stikstofproblematiek). Momenteel is één goedgekeurd project rond de stikstofproblematiek (RAMBO), de overige 4 projecten richten zich op biodiversiteit.
  - C1 en C2:** dit zijn op het vlak van projectsoorten telkens eerder homogene SD's, maar er is in beide onderdelen van het IP wel zeer expliciet aandacht voor de gezondheidszorg als 'prioritaire sector', alsook voor vluchtelingen.
    - Zowel binnen C1 ('Samen aan Z') als C2 ('stimulanZ') is er op dit moment een project dat zich specifiek op de zorgsector richt.
    - In verband met vluchtelingen is er geen project dat zich daar expliciet op richt. Het project 'North Sea Port Talent 2.0' vermeldt hen wel in één activiteit als onderdeel van hun doelgroep. Bij 'Magazijnhelden van morgen' en 'TATOE' worden ze kort vermeld in de probleemstelling, zonder verderop nog genoemd te worden.

¹² Daarnaast is er in deze SD ook ruimte voor rampenbestrijding (en -preventie) zonder link met de klimaatverandering, wanneer er door acute crises tijdens de programma-uitvoering specifieke noden op dit vlak zouden ontstaan, zoals bijvoorbeeld op het vlak van de gezondheidszorg naar aanleiding van de COVID-crisis. Aangezien er tot nu toe geen dergelijke crises zijn geïdentificeerd, zijn er ook geen projecten op dit thema.

- **C3:** Deze SD voorziet een holistische aanpak en richt zicht zowel op harde investeringen in infrastructuur als op meer zachte interventies (bv. opleidingen, organisatie van verkeersstromen of duurzaam sitemanagement). In elk van de ge(pre)selecteerde projecten zijn zowel harde als zachte elementen aanwezig. Het IP geeft daarnaast expliciet aan dat er in deze SD ook ruimte is voor de ondersteuning van erfgoedtoerisme. Ook dit blijkt uit de ge(pre)selecteerde projecten, welke bijna allemaal in meer of mindere mate rond erfgoedsites werken.
- **D:** Binnen deze SD is een breed scala aan projectsoorten mogelijk. Die variatie is ook onder de ge(pre)selecteerde projecten te vinden.

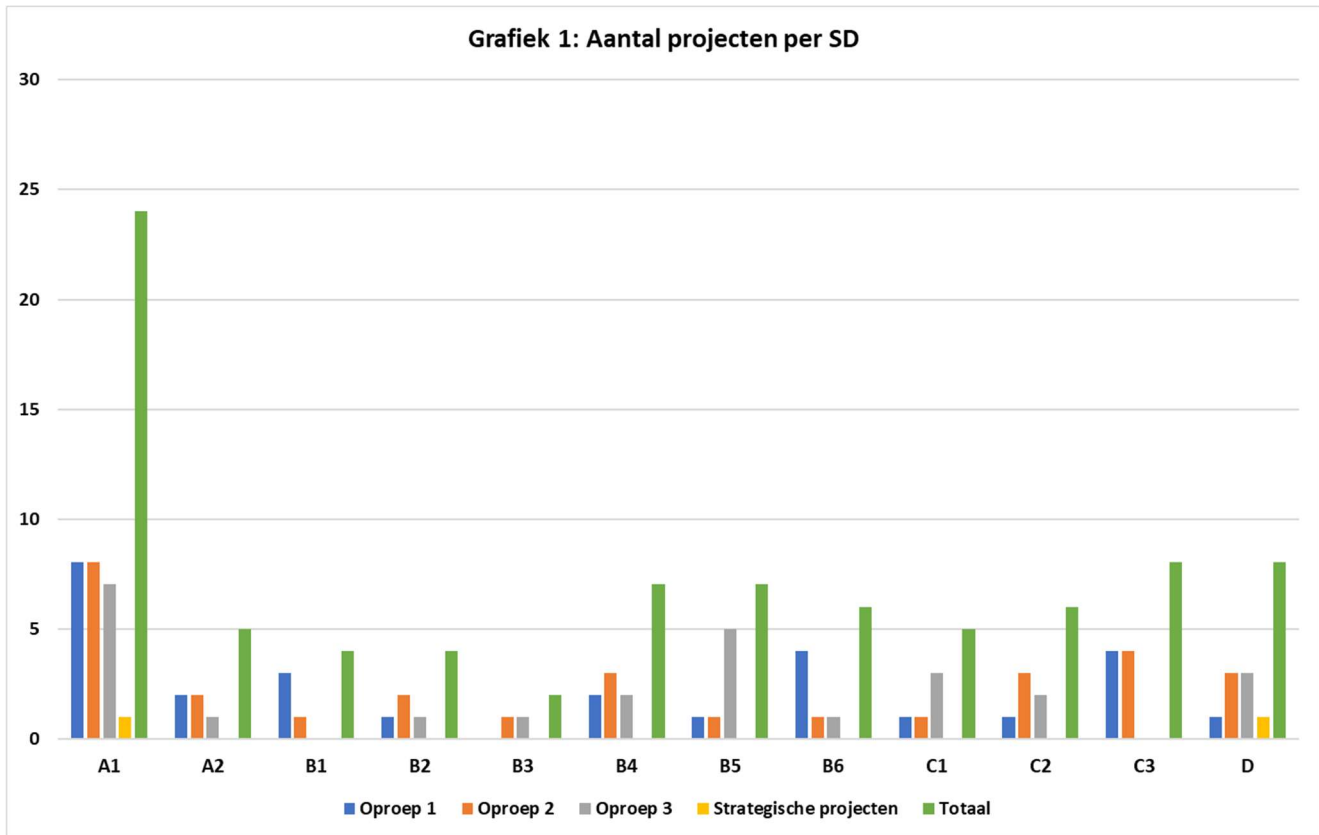
Gezamenlijk toont bovenstaande informatie aan dat de vooraf in het IP aangeduide elementen over het algemeen veelvuldig terugkeren in de ge(pre)selecteerde projecten.

- Op het vlak van organisaties die als projectpartner deelnemen concludeert het GS tot slot dat er een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging van het veld is.

G. Bijlage 7: Tussentijdse analyse na oproep 3

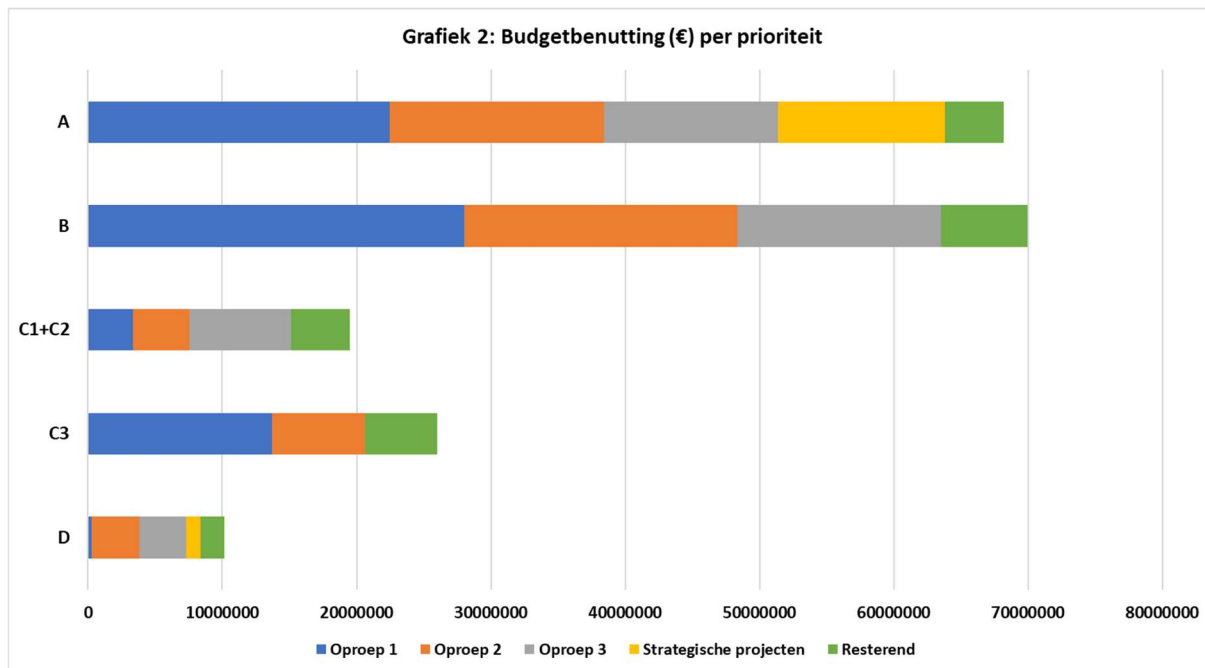
Vaststellingen:

Uit grafiek 1 (G-Bijlage7) blijkt dat het aantal projecten verschilt tussen SD's. Enkele SD's liggen echter inhoudelijk dicht bij elkaar en worden voor de inhoudelijk analyse best samen bekeken. Dit geldt bij uitstek voor de SD's B1, B2 en B3. Daarmee rekening houdend is er binnen prioriteit B sprake van een redelijk evenwichtige spreiding van de projecten over de inhoudelijke thema's 'energie' (1-2-3), 'klimaatadaptatie' (4), 'hulpbronnen' (5) en biodiversiteit/luchtkwaliteit (6). Ook voor prioriteit C kan de conclusie worden getrokken van een evenwichtige spreiding, zeker ook omdat C1 en C2 daar inhoudelijk dicht bij elkaar liggen. Deze situatie is deels het gevolg van de relevante inhaalbeweging die SD's B5 en C1 hebben gemaakt in de 3^e oproep. In prioriteit A zijn er wel beduidend meer projecten in SD A1, dan in A2 (en ook dan in de SD's van de andere prioriteiten).

Wanneer we kijken naar de budgetbenutting per prioriteit (grafiek 2¹³), dan:

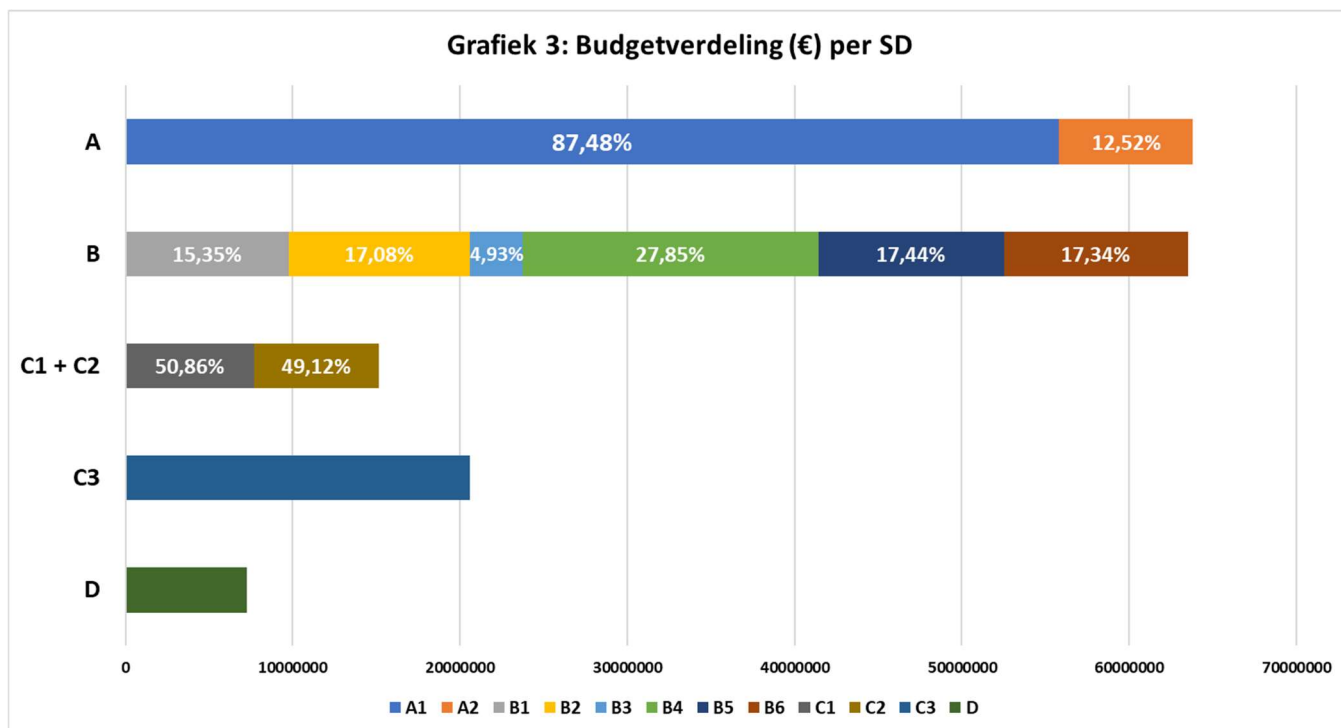
- is op dit moment bijna 90% van het programmabudget EFRO (excl. Technische Bijstand) vastgelegd. Dit is in lijn met het beoogde ritme in de huidige versie van de oproepenkalender¹⁴.
- zijn per prioriteit de volgende EFRO-bedragen en - percentages vastgelegd:
  - **prioriteit A:** 63,8 miljoen of **93,6%** (4,3 miljoen of 6,4% resterend).
  - **prioriteit B:** 62,6 miljoen of **90,7%** (6,4 miljoen of 9,3% resterend).
  - **prioriteit C1 en C2:** 15,1 miljoen of **77,8%** (4,3 miljoen of 22,2% resterend).
  - **prioriteit C3 Toerisme:** 20,6 miljoen of **79,3%** (5,4 miljoen of 20,7% resterend).
  - **prioriteit D:** 8,4 miljoen of **82,3%** (1,8 miljoen of 17,7% resterend).

Ook op basis hiervan stelt het GS vast dat er in alle onderdelen van het IP voortgang wordt geboekt. Prioriteit A loopt duidelijk voorop in de benutting van haar beschikbaar budget, terwijl vooral in prioriteit C1+C2 en C3 (maar ook in D) er nog meer resterend budget is. Wel hebben C1+C2 en D een duidelijke inhaalslag gemaakt in oproep 3 (wat ook op basis van het aantal projecten al bleek). De enige reden dat C3 minder vlot vol loopt dan bv. A, is dat deze prioriteit niet open stond in oproep 3.

¹³ Voor oproep 1 en 2 is gerekend met budgetten van de goedgekeurde aanvragen. Voor oproep 3 met het indicatief geselecteerde EFRO-bedrag, zonder hierbij rekening te houden met het advies dat een aantal projecten heeft gekregen om de omvang van bepaalde werkpakketten nog kritisch te bekijken in de verdere uitwerking naar een aanvraag, en waardoor de vastgelegde EFRO nog kan dalen.

¹⁴ Bij het begin van de programmaperiode was voorzien om na oproep 3 100% budgetbenutting te zitten en in oproep 4 voor 10-13% te overcommitteren. Bij de lancering van oproep 3 is echter besloten minder voortvarend te zijn en het budget van die oproep te verminderen ten voordele van het budget voor oproep 4.

Grafiek 3 geeft een beeld van de manier waarop de toegekende budgetten binnen elke prioriteit over de SD's zijn verdeeld¹⁵. Hieruit blijkt het volgende:

- **Prioriteit A:** zowel op het vlak van budget als aantal projecten (zie vaststelling bij grafiek 1 (G-Bijlage7)) is er een zeer groot overwicht van A1 ten opzichte van A2.
- **Prioriteit B:** er is een redelijk evenwichtige verdeling. Het aandeel van B3 is wel beduidend lager, maar zoals eerder aangegeven is deze SD nauw verwant met B1 en B2. Het budgetaandeel van B4 ligt wat hoger ten opzichte van de andere SD's. De oorzaak ligt in het gegeven dat elk van deze klimaatadaptatieprojecten (vaak grote) infrastructurele ingrepen bevatten.
- **Prioriteit C1+C2:** ook hier is een evenwichtige verdeling.
- *[Prioriteit C3: nvt, want er is maar 1 SD.]*
- *[Prioriteit D: nvt, want er is maar 1 SD.]*

Tabel 1: aanmeldingen in oproepen 1, 2 & 3¹⁶

S D	Oproep 1		Oproep 2		Oproep 3		Totaal		
	indienin g	presel.	indienin g	presel.	indienin g	presel.	indienin g	presel.	%

¹⁵ Bij de opmaak van het IP zijn er geen afspraken gemaakt voor wat betreft de spreiding van het budget binnen de verschillende prioriteiten. Ook vanuit de verordeningen is er geen regelgeving op dit vlak. Het programma hoeft dus niet per se een evenredige spreiding van het budget binnen elke prioriteit na te streven. Voor de opmaak van meer technische tabellen in het IP (oa. mbt indicatoren en interventie categorieën) is er wel een inschatting gemaakt van die budget spreiding over SD's binnen prioriteiten. Het IP-sjabloon geeft echter expliciet aan dat het daar om indicatieve bedragen gaat. Deze zijn niet expliciet in het Comité aan bod gekomen.

¹⁶ Aanmeldingen waarvoor het programma concludeerde dat deze meer aansloten bij een andere SD dan waarin ze werden ingediend, zijn meegeteld in die inhoudelijk beter passende SD.

A1	28	8	14	8	10	7	52	24	46%
A2	7	2	1	2	1	1	9	5	56%
B1	4	3	4	1	0	0	8	4	50%
B2	6	1	5	2	1	1	12	4	33%
B3	5	0	3	1	2	1	10	2	20%
B4	5	2	6	3	2	2	13	7	54%
B5	19	1	13	1	6	5	38	7	18%
B6	10	4	6	1	4	1	20	6	30%
C1	5	1	1	1	5	3	11	5	45%
C2	3	1	6	3	3	2	12	6	50%
C3	9	4	5	4	0	0	14	8	57%
D	2	1	4	3	3	3	9	7	78%
	103	28	68	30	37	26	208	85	41%

In tabel 1 zien we per oproep het aantal ingediende en daarvan geselecteerde aanmeldingen, met ook het slaagpercentage over de oproepen heen. Daaruit blijkt dat er over de oproepen heen een grote toeloop is naar vooral SD's A1, B5 en B6. Op basis van oproepen 1 en 2 kan ook C3 in dat rijtje genoemd worden. In andere SD's is het aantal aanmeldingen eerder laag. Dat is vooral het geval voor A2 (zeker in oproep 2 en 3), B1 en D.

Wanneer we kijken naar de slaagpercentages zien we een lage slaagkans in SD's B2, B3, B5 en B6:

- Zoals hierboven aangeduid zijn B5 en B6 ook SD's met een grote toeloop. Het is dan – gezien de grotere concurrentie – logisch dat het slaagpercentage eerder laag is. Het budgetaandeel van die SD's binnen prioriteit B is wel evenwichtig. Het lagere slaagpercentage in deze SD's lijkt dan ook niet problematisch.
- Voor B2 en B3 is het moeilijker om op basis van louter deze cijfers uitspraken te doen, maar het lijkt erop dat de kwaliteit van de ingediende aanmeldingen in deze SD's toch doorgaans wat lager is dan gemiddeld in andere SD's. Voor B3 vertaalt zich dat dan ook in een lager budgetaandeel binnen prioriteit B (zie grafiek 3).

Aan het andere uiterste valt het zeer hoge slaagpercentage in D op. Tegelijkertijd zien we in grafiek 2 dat er nog een beduidend resterend bedrag is. Dat betekent dat de concurrentie tussen aanmeldingen in deze prioriteit in de vorige oproepen niet groot was.

Wanneer we de informatie over de mate waarin de thema's van het IP terugkomen in de ge(pre)selecteerde projecten en over de voortgang op de indicatoren tot en met oproep 2¹⁷ linken aan de in de SD's voorziene

¹⁷ Voor oproep 3 zijn er op dit moment enkel aanmeldingen en daarin vragen we de indieners nog niet om streefwaarden voor de indicatoren te benoemen. Er is dus enige 'vertraging' in de weergave van de voortgang op de indicatoren ten opzichte van andere informatie die in deze analyse is opgenomen.

projectsoorten, stellen we het volgende vast:

- **A1:**
  - Deze SD geeft expliciet ruimte aan zowel de uitbouw van onderzoeksinfrastructuur als concrete innovatietrajecten. Het programma zet al in op beide elementen, maar niet alle daarin opgenomen infrastructuurprojecten zitten in SD AD1. De geaggregeerde streefwaarde van de verschillende projecten in deze SD voor de infrastructuur-gerelateerde indicator 'Nominale waarde van onderzoeks- en innovatieapparatuur' (RCO08) loopt significant achter ten opzichte van de budgetrealisatie in prioriteit A. Dit is een beperkt deel te verklaren door het zeer veelvuldige gebruik van de 40% forfait voor 'overige kosten', waardoor die nominale waarde niet in beeld is en er ook niet wordt gescoord op deze indicator. Daarnaast is de bijdrage van oproep 3-projecten aan de indicatoren nog niet meegenomen. Vooral van ATMP XB kan nog een significante bijdrage aan indicator RCO08 verwacht worden, maar wel onvoldoende om de 'achterstand' sterk in te halen. Ook wijst het GS er graag op dat bij de ontwikkeling van het IP de streefwaarden op de indicatoren eerder als 'technisch element' zijn aanzien en niet expliciet in het Comité zijn besproken; en dat de uiteindelijke scores van projecten op de indicatoren nog kunnen afwijken van hun streefwaarden.
  - Daarnaast komt voor deze SD ook naar voor dat er reeds een significant aantal bedrijfsregelingen is goedgekeurd.
- **A2:** Dit is een eerder homogeen SD. Er is geen expliciete onderverdeling naar projectsoorten.
- **B1-3 en B5:** Deze SD's richten zich telkens op innovatie- en demonstratieprojecten. Beide soorten projecten (welke ook niet altijd eenvoudig van elkaar te onderscheiden zijn) zijn aanwezig in de huidige populatie aan projecten.
- **B4:**
  - Deze SD biedt mogelijkheden op het vlak van klimaatadaptatie via fysieke infrastructuuringrepen en/of innovatie en demonstratie¹⁸. De huidige projecten zetten vooral in op het eerste. De demonstratie van innovatieve technieken is minder aanwezig. De SD-tekst stelt wel expliciet dat een innovatief karakter van ingrepen geen vereiste is.
  - Op het vlak van de indicatoren is er een significante achterstand voor 'groene infrastructuur aangelegd of verbeterd met het oog op klimaatadaptatie' (RCO26). Dit is voor een stuk het gevolg van het feit dat in de tot nu toe geselecteerde projecten ook infrastructuuringrepen zijn opgenomen die niet onder 'ecosysteemgerichte of nature-based oplossingen' vallen.
- **B6:** Deze SD bevat twee onderdelen: biodiversiteit en luchtverontreiniging (met name stikstofproblematiek). Momenteel is één project rond de stikstofproblematiek (RAMBO), de overige vijf projecten richten zich op biodiversiteit. Toch is er een significante achterstand op indicator 'oppervlakte aan habitats gesteund om een betere beschermingsstatus te verwerven' (PSI-O1). Van de 4 goedgekeurde biodiversiteitsprojecten leveren 'Natuur-inbouw' en 'Schone waterlopen door O3G' echter 2 geen scores op die indicator, ook al ondersteunen zijn duidelijk wel habitats en biodiversiteit in het algemeen.
- **C1 en C2:**
  - Dit zijn op het vlak van projectsoorten telkens eerder homogene SD's, maar er is in beide onderdelen van het IP wel zeer expliciet aandacht voor de gezondheidszorg als 'prioritaire sector', alsook voor vluchtelingen.
    - Er zijn op dit moment 3 projecten die zich specifiek op de zorgsector richten: 'Samen aan Z' (C1), 'StimulanZ' (C2) En 'EduXR Library' (C2 -focust zich op zowel de zorg- als de energiesector).
    - In verband met vluchtelingen zijn er twee projecten die zich daar expliciet (naast andere doelgroepen) op richten: Next Steps voor nieuwkomers (C1) en 'Mijn werk, mijn toekomst'

¹⁸ Daarnaast is er in deze SD ook ruimte voor rampenbestrijding (en –preventie) zonder link met de klimaatverandering, wanneer er door acute crises tijdens de programma-uitvoering specifieke noden op dit vlak zouden ontstaan, zoals bijvoorbeeld op het vlak van de gezondheidszorg naar aanleiding van de COVID-crisis. Aangezien er tot nu toe geen dergelijke crises zijn geïdentificeerd, zijn er ook geen projecten op dit thema.

(C1). Daarnaast vermelden de projecten 'North Sea Port Talent 2.0' (C1) en 'Magazijnhelden van Morgen (C2)' vluchtelingen wel in één activiteit als onderdeel van hun doelgroep. Bij 'TATOE' (C2) worden ze kort vermeld in de probleemstelling, zonder verderop nog genoemd te worden.

- Op het vlak van de indicatoren is er een significante achterstand voor 'Deelnames aan/voltooingen van gemeenschappelijke opleidingsactiviteiten' (RCO85 en RCR81).
- **C3:** Deze SD voorziet een holistische aanpak en richt zicht zowel op harde investeringen in infrastructuur als op meer zachte interventies (bv. opleidingen, organisatie van verkeersstromen of duurzaam sitemanagement). In elk van de geselecteerde projecten zijn zowel harde als zachte elementen aanwezig. Het IP geeft daarnaast expliciet aan dat er in deze SD ook ruimte is voor de ondersteuning van erfgoedtoerisme. Ook dit blijkt uit die geselecteerde projecten, waar erfgoedsites vaak aan bod komen.
- **D:** Binnen deze SD is een breed scala aan projectsoorten mogelijk. Die variatie is ook onder de ge(pre)selecteerde projecten te vinden.

Gezamenlijk toont bovenstaande informatie aan dat de vooraf in het IP aangeduide elementen over het algemeen veelvuldig terugkeren in de ge(pre)selecteerde projecten.

Op het vlak van organisaties die als projectpartner deelnemen concludeert het GS tot slot dat er een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging van het veld is.

